

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Budapest II. kerület

2023-2028

Budapest, 2023. október

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	1
Bevezetés	1
A település bemutatása.....	2
Értékeink, küldetésünk.....	6
Célok	
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	8
1. Jogszabályi háttér bemutatása	8
2. Stratégiai környezet bemutatása	10
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	13
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	58
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	89
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	100
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	113
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	125
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	127
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	128
1. A HEP IT részletei	128
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	128
Jövőképünk.....	131
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	132
3. Megvalósítás.....	156
3.1 A megvalósítás előkészítése.....	156
3.2 A megvalósítás folyamata.....	156
3.3 Monitoring és visszacsatolás	158
3.4 Nyilvánosság.....	159
3.6 Érvényesülés, módosítás.....	160
4. Elfogadás módja és dátuma	161

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat** (a továbbiakban: Önkormányzat) Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az Önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az Önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

A Budapest észak-nyugati határán fekvő II. kerület területe 36,34 km², ezzel a nagyobb kiterjedésű fővárosi kerületek egyike.

Egyre inkább elterjedőben van, hogy Budapest kerületei valamely történelmi múltú városrészüknék a nevét használják kerületük elnevezésére. A II. kerület nem követte ezt a példát, mivel összesen harminchárom kis városrészből áll, majd mindegyik évszázados – jó néhány évezredes – múlttal. Egy kicsit olyan, mint Magyarország kicsiben.

A Duna partjával közvetlenül határos kerület természeti és épített környezete is igen változatos képet mutat. A nagy kiterjedésű, védett természeti területekkel határolt hegyvidékeken kertvárosi és kisvárosi életformák, a hegylábak és a Duna között húzódó kerületrészben a nagyvárosi és városközponi életformák megléte biztosítja a budai kerület sokszínűségét.

Habár kerületünk szerves része a fővárosnak, fontos, hogy legyen tudatosan kialakított saját arculata, identitása. Ebben is segítenek a közösségi funkcióknak helyet biztosító intézmények korszerűsítését célzó intézkedések. A folyamatos fejlesztéseknek, beruházásoknak köszönhetően számos közintézmény felújítására és korszerűsítésére került már sor, közösségi terek újultak meg. A közterületek rendezettebbek lettek, biztonságosabbak a közutak, a parkok és a játszóterek. Valamennyi projekt a kerület további fejlődését szolgálja és az itt élők életminőségét javítja.

A II. kerületi lakosság demográfiai, népmozgalmi helyzete:

2021. évben az összlakosság 85 854 fő, ebből a női lakosság száma 46 334 fő, a férfi lakosság 39 520 fő volt.

2022. évben az összlakosság 84 953 fő, ebből a női lakosság száma 45 852 fő, a férfi lakosság 39 101 fő volt.

A kiinduló 2018-as évi adatokhoz viszonyítva az állandó népesség 3,2 %-al csökkent.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő	Változás
2018	87 793	bázis év
2019	87 275	99,41%
2020	86 708	99,35%
2021	85 854	99,02%
2022	84 953	98,95%

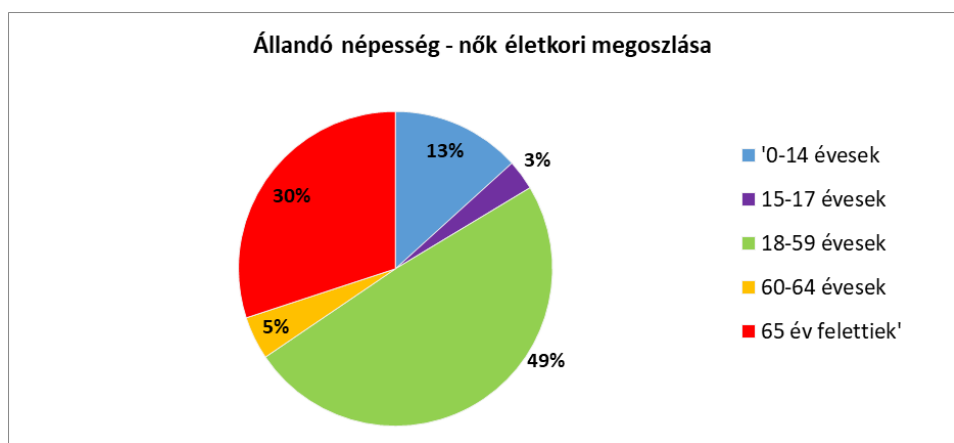
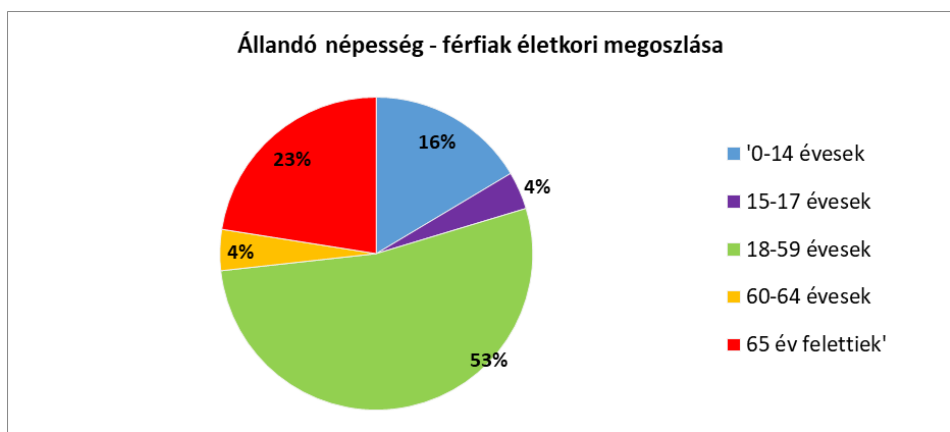
Forrás: Helyi Vizuál Regiszter

A II. kerületi népesség *kor és nem szerinti összetételét* tekintve megállapítható, hogy a 18 évesnél idősebb lakosságot nő többlet jellemzi.

2022-ben a 0- 18 éves korosztály száma 16 320 fő, ez az összlakosság 19,21 %-a, a 60 - 100 éves lakosság száma 26 266 fő, ami az összlakosság 30,91 %-a.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok (2022)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma	39101	45852	84953	46,03%	53,97%
0-2 évesek	1 051	978	2029	2,39%	
0-14 éves	6427	6094	12521	7,57%	7,17%
15-17 éves	1524	1419	2943	1,79%	1,67%
18-59 éves	20690	22533	43223	24,35%	26,52%
60-64 éves	1657	2029	3686	1,95%	2,39%
65 év feletti)	8803	13777	22580	10,36%	16,22%

Forrás: Helyi Vizuál Regiszter

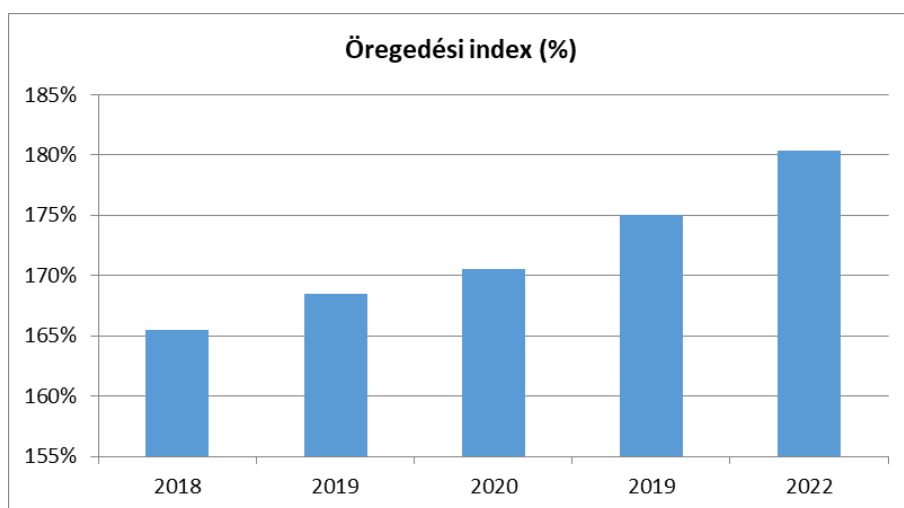

Budapest II. Kerület lakosságának kicsivel több, mint 30 %-át a 60 év feletti korosztály alkotja, jelentős számban vannak 80 év feletti is. Az állandó népesség 2020-ban és 2021-ben is tovább csökkent, amely többek között a világjárvány egészségügyi hatásának és annak tudható be, hogy egy agglomerációba való kiköltözési hullám indult el. Az öregedési index is folyamatosan emelkedett az elmúlt 5 évben. „A népesség idősödésének egyik gyakran használt mérőszáma az öregedési index, amely egyben a jövőbeni tendenciákat vetíti előre. Az

öregedési index a 14 éves és ennél fiatalabb népességre jutó idősök (65 évesek és annál idősebbek) arányát mutatja.”¹

3. számú tábla - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index %
2018	22 795	13 773	165,50%
2019	23 085	13 700	168,50%
2020	23 040	13 508	170,57%
2021	22 847	13 053	175,03%
2022	22 580	12 521	180,33%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, Helyi Vizuál Regiszter

Születési és halálozási adatok:

Magyarországon valamivel javulni kezdett a születéskor várható élettartam 1990 és 2019 között: míg a férfiak átlag életkora 65,1-ről 72,9 évre nőtt, a nőké 73,7 évről 79,3 évre emelkedett. 2020., a járvány éve azonban ebben is változást hozott: csökkent a magyarok várható élettartama. A nőké átlagosan 78,7, a férfiaké 72,2 évre. Magyarországon a születéskor várható átlagos élettartam 2020-ban 78,74 év volt, területenként azonban ez is nagyon eltérő, döbbenetes a különbség: legkevesebb az edelényi járásban, 70,1 év, legmagasabb pedig a főváros II. kerületében, 80,9 év.²

¹ forrás: <http://demografia.hu/hu/tudastar/fogalomtar/18-oregedesi-index>

² <https://www.penzcentrum.hu/otthon/20220223/megvan-a-hosszu-elet-titka-itt-a-legmagasabb-a-varhato-elettartam-magyarorszagon-1122270>

A népességszám alakulása sajnos az országos tendenciához hasonlóan, a kerületben is negatív számokat mutat. Az élve születések (649 fő 2021-ben) számát jóval meghaladta a halálozások száma (1190 fő 2021-ben)

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő)
2016	-3,90
2017	-3,64
2018	-3,94
2019	-3,44
2020	-5,12
2021	-6,18

Forrás: TeIR, KSH TSTAR

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő)
2016	-3,90
2017	-3,64
2018	-3,94
2019	-3,44
2020	-5,12
2021	-6,18

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Értékeink, küldetésünk

Valljuk, hogy a szolidaritás, az igazságos esélyteremtés fontos érték.

Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat folyamatosan érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat a kerület működését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaiban. Az esélyegyenlőség áthatja valamennyi önkormányzati tevékenységet, a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását a helyi szintű közpolitika alakítása során.

Az Önkormányzat esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játsszanak, elősegítve ezzel a kerület lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is.

Számunkra igen fontos a hagyományaink megőrzése és a minőségi kultúra megteremtése. Fő szempontunk a fejlődés, a jövőt formáló gondolkodás a gyökerek megtartásával. Értéket képvisel közösségünkben az összefogás, egymás segítése és a közös munka.

Valljuk, hogy a megkülönböztetés tilalma, az egyenlő bánásmód elve nem alkalmas az összes létező egyenlőtlenség megszüntetésére, olyan pozitív, méltányos és rugalmas intézkedések kidolgozására, bánásmódra törekszünk, amelyek elősegítik az érintettek társadalmi és foglalkoztatási pozíciójának javulását, megőrzését.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Budapest Főváros II. Kerület Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP Intézkedési Terve (továbbiakban: IT) tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása:

A jelenleg hatályos helyi szociális rendelet, a 3/2015. (II.27.) *a szociális igazgatásról és egyes szociális és gyermekjóléti ellátásokról szóló önkormányzati rendelet*. Az 1993. évi III. törvény 2015. március 1-jétől hatályos módosítása alapján több támogatási forma is átalakult, ezen időponttól az ún. jövedelempótló ellátásokat a Kormányhivatal, míg az ún. jövedelemkiegészítő támogatásokat az Önkormányzat saját költségvetése terhére, önként vállalt feladatként biztosítja. A fenti törvényi szabályozás figyelembevételével a Képviselő-testület olyan rendeletet fogadott el, amely továbbra is biztosítja az állampolgárok számára a prevenciót, a hátrányos helyzetből adódó hatások enyhítését, a „régieket” mellett új támogatási formákat vezettünk be: így például a megszűnő méltányossági közgyógyellátás helyébe a gyógyszer-támogatás lépett, illetve létrehozásra került a keresetpótló támogatás.

A törvényi előírásokon túl, a rendelet célja, hogy kerületünkben olyan támogatási rendszer működjön, amely a kerületi lakosok számára a prevenció, a hátrányos helyzetből adódó hatások enyhítésére szolgál.

A szociális ellátó rendszernek egyre több követelménynek kell megfelelnie a különböző élethelyzetekből, a lakhatásból, a betegségből, a fogyatékosságból eredő szükségletek, eltartott gyermekek gondozásához kapcsolódó költségek emelkedése miatt, ezért a helyi szabályokat és ezek hatásait folyamatosan vizsgáljuk. A rendeletet az eredményesség és hatékonyság érdekében, a felmerülő igények alapján évente legalább egy alkalommal felülvizsgáljuk, és szükség szerint módosítjuk.

További, célcsoportokat érintő helyi szabályok felsorolása:

- Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének 8/2010.(III.30.) önkormányzati rendelete a II. Kerület Kártyáról
- Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének 6/2009.(III.30.) rendelete a kedvezményes élelmiszer-vásárlási lehetőség igénybevételének feltételeiről
- Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének 5/2004.(II.27.) önkormányzati rendelete a lakásépítéshez, lakásvásárláshoz- és felújításhoz nyújtható helyi pénzbeli támogatásról valamint a fiatal házaspárok első, saját tulajdonú lakáshoz jutásához nyújtható támogatásról
- Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének 1/2019.(I.30.) az egészségügyi alapellátás körzeteiről
- Budapest Főváros II. Kerület Önkormányzata Képviselő-testületének 12/2005. (V. 13.) önkormányzati rendelete a Gyermekéért Díj alapításáról és adományozásának rendjéről
- Budapest Főváros II. Kerület Önkormányzata Képviselő-testületének 34/2004. (X. 13.) önkormányzati rendelete az Önkormányzat vagyonáról és a vagyontárgyak feletti tulajdonosi jog gyakorlásáról, továbbá az önkormányzat tulajdonában lévő lakások és helyiségek elidegenítésének szabályairól, bérbeadásának feltételeiről
- Budapest Főváros II. Kerület Önkormányzata Képviselő-testületének 8/2022.(IV.01.) önkormányzati rendelete a tanulmányi ösztöndíj alapításáról
- Budapest Főváros II. Kerület Önkormányzata Képviselő-testületének 7/2022. (IV. 01.) önkormányzati rendelete a felsőoktatási ösztöndíj alapításáról
- Budapest Főváros II. Kerület Önkormányzata Képviselő-testületének 1/2007. (I. 23.) önkormányzati rendelete az Önkormányzat testnevelés és sportfeladatairól, a helyi testnevelés és a sporttevékenység támogatásáról
- Budapest Főváros II. Kerület Önkormányzata Képviselő-testületének 7/2000. (III. 23.) önkormányzati rendelete a helyi közművelődési tevékenységek ellátásáról
- Budapest Főváros II. Kerület Önkormányzata Képviselő-testületének 36/2022.(XI.25.) önkormányzati rendelete a gyermekek és fiatalok egészséges étkeztetéséhez történő hozzájárulásról

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

További releváns nemzeti stratégiák:

Új Roma Stratégia (2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogymegelőzési Program (2015-2025)

Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia (2013–2023)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az alábbiakban azon jogszabályi rendelkezések ismertetésére kerül sor, amelyek koncepciók, tervek elkészítését írják elő az önkormányzatok számára. Az egyes dokumentumok esélyegyenlőséget érintő megállapításai, célkitűzései összhangban vannak a HEP céljaival.

- **Gazdasági program** - a Möt. 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős. 2020 márciusában a Képviselő-testület elfogadta az *Önkormányzat 2020-2024. közötti időszakra vonatkozó gazdasági programját, fejlesztési tervét.*

A programban előírja, hogy kiemelt figyelmet kell biztosítani az intézményhálózat fenntartására, felújítására. A gyermekek és nők célcsoportját érintően megállapítja, hogy beavatkozásra van szükség a bölcsődei férőhelyek bővítése érdekében. A gyermekek (fiatal korosztályok) és idősek számára a sportolási és közművelődési szolgáltatások folyamatos fejlesztését is célul tűzi ki. Az ilyen irányú programok megvalósítására az Önkormányzat pályázati forrást is biztosít az intézmények részére. Az egészségügyi ellátás – mind az alapellátás, mind a járóbeteg szakellátás – fejlesztése is elsődleges, a kerületben folyamatosan újulnak meg a rendelők és nagy hangsúlyt fektetünk a különböző lakossági szűrések megszervezésére, forrás biztosítására.

A szociális ellátásokkal kapcsolatban kiemeli, hogy „Az Önkormányzat a szociális ellátások, szolgáltatások olyan rendszerét kívánja megőrizni és továbbfejleszteni, amely figyelembe veszi a szociális ellátások alanyainak igényeit, a szolgáltatást biztosítókat lehetőségeit.”³

- **Szolgáltatástervezési koncepció** – a Szt. 92. § (3) bekezdése szerint a legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít. A II. Kerületi Önkormányzat Képviselő-testülete 2022-ben fogadta el a *Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció* felülvizsgálatát, melynek céljait és megállapításait tekintve a HEP-al összhangba hoztuk. https://masodikkerulet.hu/sites/default/files/attachments/files/masodikkerulethu/2022_11/szocialis_szolgaltatastervezesi_koncepcio_felulvizsgalata_2021.pdf
- **Integrált Településfejlesztési Stratégia** - Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 6. § (1) bekezdése alapján a települési önkormányzat építésügyi feladata a településfejlesztési feladatkör ellátása, melyet településfejlesztési tervek elkészíttetésével, elfogadásával lát el. Az Önkormányzat 2022. áprilisában fogadta el *Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Integrált Településfejlesztési Stratégia* c. dokumentumot, melyben kiemelt szempontként szerepelnek „A helyi szolidaritás emelése, annak érdekében, hogy a helyi közösség együttesen tudjon fellépni a különféle megkülönböztetésekkel szemben. A hátrányos helyzetben lévő személyek ne éljenek meg különbségtételt a közösségi erőforrásokhoz, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés területén. A fejlesztések járuljanak hozzá az életkörülmények és az életesélyek jobbításához. https://archiv.masodikkerulet.hu/data/cms188930/II_ker ITS_jova_220429.pdf
- **Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Fenntartható Energia és Klíma Akcióterve** – „Az éghajlatváltozással összefüggő jelenségek az emberi egészségre is jelentős hatással bírnak. A melegedéssel, hőmérsékleti extrémításokkal összefüggő többlethalalozás és az allergiás megbetegedések számának prognosztizált növekedése csak a legjelentősebbek ezek közül.”⁴
- **Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló 2022. évi átfogó értékelés** – A Gyvt. 96.§ (6) bekezdése szerint: „A települési önkormányzat és az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig – a külön jogszabályban meghatározott tartalommal – átfogó értékelést készít.” Az értékelés bemutatja:
 - a település demográfiai mutatóit, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira;
 - az önkormányzat által nyújtott pénzügyi, természetbeni ellátások biztosítására vonatkozó adatokat;
 - a gyermekétkeztetés megoldásának módjait, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatokat;
 - az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátásokat;

³ Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Gazdasági Programja 2020-2024.

⁴ Forrás : Budapest Főváros II. kerület Önkormányzat Fenntartható Energia és Klíma Akcióterve 92. oldal

- a gyermekek napközbeni és átmeneti ellátásának tapasztalatait;
- a felügyeleti szervek, illetve a fenntartó által végzett ellenőrzések megállapításait;
- a jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározását;
- a bűnmegelőzési cselekvési program és koncepció főbb – elsősorban gyermek és ifjúságvédelemmel összefüggő – elemeit;
- a civil szervezetekkel való együttműködés kereteit.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzatnak nincs térségi, társulási kapcsolódása.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TEIR) adatbázisból, a KSH-tól, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Felhasználtuk az ágazati beszámolók megállapításait, szakemberek tapasztalatait, az intézmények adatait. 2022. év adatai azonban még hiányosak, ezért az adattáblák egy részénél a 2017-2021-es időszak került feldolgozásra.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

2021-ben Magyarország lakosságának 19,4 százaléka számított valamilyen szempont szerint szegénynek. Ez hajszálpontosan megegyezik a 2020-as adattal... Szegénységi kockázatnak kitettnek számít valaki, ha

- jövedelmi szegénységben él, azaz [a mediánjövedelem](#) kevesebb, mint hatvan százalékát viszi haza;
- az is belekerül ebbe a csoportba, aki a legalapvetőbbnek tekintett javakat (pl. hűtő, mobiltelefon, stb.) nem birtokolja,
- és az is, aki olyan háztartásban él, ahol nagyon keveset dolgoznak a háztartás felnőtt tagjai... A legrosszabb helyzetben nyilván azok vannak, akik mindhárom szegénységi mutató szerint szegénynek számítanak. (Forrás: <https://qubit.hu/2022/09/16/kijottek-a-legfrissebb-adatok-minden-otodik-ember-szegenysegben-el-magyarorszagon>)

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között a társadalmi és gazdasági hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, valamint foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. „A roma gyermekek és családok aránya a válságövezetekben hosszú ideje magasabb az országos átlagnál, ezért ezt sok szakember azonosítja a térség szociális problémáival. Miközben a romák között igen magas a mélyszegénységben élők aránya, a szegények nagy többsége Magyarországon nem roma – már csak a roma népesség viszonylag alacsony számaránya miatt sem. A szegénységgel kapcsolatos problémák etnicizálása ugyanakkor lehetőséget teremt az előítéletek kialakulására.”⁵

A közvélekedés úgy tartja, hogy a „II. Kerület gazdag kerület, ott nem élnek szegények”. Ez általánosságban igaz, de jövedelmi-vagyoni helyzetükre tekintettel szociálisan rászorulóknak azonban vannak, bár tény, hogy más településekhez képest csekélyebb a számuk.

Az egyszülős háztartások anyagi helyzete rosszabb a többi háztartástípusban élőkénél. Az egyedülálló, idős emberek részére a lakás fenntartása okozza a legnagyobb terhet, a gyermekes háztartásokban viszont az élelmezés a legmeghatározóbb kiadás. Szegénységi kockázatnak kitettek az állástalanok, a pszichiátriai vagy szenvedélybetegséggel küzdők és a fogyatékkal élő is.

Kerületünkben kevés a romák száma, jövedelmi-foglalkoztatási helyzetükre vonatkozó adatok nem állnak rendelkezésünkre, településünkön nem szegregáltak élnek, és egyéb szegregátum sincsen.

A mélyszegénység és a hajléktalanság között nyilvánvaló az összefüggés. Az utcai szociális munkát és hajléktalan emberek nappali ellátását ellátási szerződés megkötésével 2007. november 1-jétől a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület (1125 Budapest, Szarvas Gábor u. 58-60.) (továbbiakban: Máltai Szeretetszolgálat) biztosítja. A Máltai Szeretetszolgálat a tanulmányában leírta, hogy külön önállóan a kerület területén nincs hajléktalan intézmény (nappali melegedő, éjjeli menedékhely), de létrehozását nem is teszi indokolttá a kerületben élő hajléktalanok száma, s a nagyon különböző helyszíneken való megjelenésük sem. A Máltai Szeretetszolgálat által fenntartott nappali melegedők és éjjeli menedékhelyek elégséges helyet tudnak biztosítani (Miklós utcai melegedő, Széll Kálmán tér nappali melegedő, Feszty Árpád utca – nappali melegedő, éjjeli menedékhely.) A felsorolt intézmények nincsenek nagy földrajzi távolságban a kerulettől, a Feszty

⁵ Forrás: *Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030* <https://szocialisportal.hu/wp-content/uploads/2023/03/MNTFS2030.pdf>

utca Hajléktalan Centrum kb. 15 perc gyalogosan a Széll Kálmán tértől, ahol komplex segítséget kaphat az igénybe vevő.⁶

„A II. kerület a főváros része, sok tekintetben korlátozott mozgástérrel rendelkezik, a területén élő hajléktalan emberek problémáit kerületi szinten nem fogja tudni megszüntetni, azonban a hajléktalanná válás megelőzésében, a társadalmi összefogások támogatásában, a helyi jótékonyági erőforrások koordinálásában fontos szereplő lehet.

- Kiemelt figyelmet kell fordítani azokra a családokra, egyénekre, akiknek a lakhatása veszélyeztetett, akár anyagi, akár családi problémák állnak a háttérben. Ebben kiemelt szerepe van a Család-és Gyermekjóléti Központ szociális munkatársainak, akik a jelzőrendszer tagjaival együtt időben segítséget nyújthatnak, illetve egyéb szakemberek bevonásával pénzügyi, természetbeni, vagy a személyes gondoskodás különböző formáit nyújthatják a családoknak.

Akik segítségért fordulnak a szociális ellátó rendszerhez, számukra megtalálható az egyénre szabott segítség lehetősége is, a leginkább veszélyeztetettek azok a „rejtőzködők”, akiről esetleg a közvetlen környezetük sem tudja, hogy olyan helyzetbe kerültek, hogy akár a lakhatásukat is elveszíthetik.

- Az Önkormányzat azokat az anyákat, gyermekeket és családokat, akik lakhatási vagy családi problémák miatt otthontalanná váltak - kérelem esetén - családok átmeneti otthonában elhelyezheti, s ezzel együtt pénzügyi, természetbeni támogatásokkal segítheti az anyagi nehézségekkel küzdőket (hátralékkezelés, védendő fogyasztói státusz, települési támogatások, személyes gondoskodás - családsegítés).

- A 2015. évtől kezdődően a Máltai Szeretetszolgálat a téli krízis időszakokra való felkészülést egyezteteti a kerületi ellátórendszer egyéb szereplőivel is, beszámol az elmúlt évről, illetve ismerteti a tárgyévi jogszabályi változásokat és fejlesztési irányokat. A tanácskozáson minden olyan kerületi szereplő részt vesz, akinek kapcsolata lehet a hajléktalan ellátórendszerrel (BRFK II. Kerületi Rendőrkapitányság, Fővárosi Kormányhivatal Népegészségügyi Osztálya, Észak-budai Katasztrófavédelmi Hatóság, közbiztonsági referens, Család-és Gyermekjóléti Központ, Polgármesteri Hivatal munkatársai, közterület felügyelet.)

- A tanácskozás tematikájához tartozik – ami nem feltétlenül a hajléktalanság kialakulásának megelőzéséhez - inkább az utcán élők, valamint a lakásban élő, főként egyedülálló, idős veszélyeztetett emberek kihülésének megelőzésének megszervezése, média kampánya. A tragédiák megelőzésében nemcsak az ellátórendszernek, hanem a lakossági egymásra figyelésnek is fontos szerepe van.

- A hajléktalanná vált személyek ellátását az Önkormányzat esetenkénti civil és önkormányzati akciókkal, támogatásokkal, adományokkal, civil és egyházi fenntartású pályázók kerületi pályázati rendszerében való részvételi lehetőséggel biztosítja. (Szociálpolitikai Keret pályázat, pl.: az Újlak Caritas Alapítvány “Hajléktalan ellátására irányuló tevékenységek/Kolosy tér környéke, élelmiszer és gyógyszer számlák támogatása” címmel nyújtott be pályázatot.)

A Máltai Szeretetszolgálat tanulmánya is rávilágít arra, hogy meg kell különböztetni akciót, kampányszerű ellátásokat, eseményeket, és hosszú távú elkötelezettséget igénylő terveket, szociális segítőmunkát a hajléktalanság megelőzése, ellátása vagy rehabilitációja kapcsán. A két féle típusú segítségnyújtás egymás kiegészítése lehet.

⁶ Forrás: Magyar Máltai Szeretetszolgálat Budapest Főváros II. kerület közigazgatási területén élő hajléktalan személyek helyzetének elemzése

A lakosság valós érzékenyítését szolgálhatja egy-egy akció, kampány, média megjelenés, melynek számos hozadéka lehet, nemcsak a hajléktalanság tekintetében, hanem a kerületi közösséget, egymásra figyelmet is erősítheti. A közösségi élmény, támogatás, megerősítés, aktivitás ugyan olyan fontos, motiváló tényező, mint a fizikai szükségletek folyamatos kielégítésére való törekvés. A végrehajtáshoz számos szervezetnek, közösségnek van gyakorlata és programja. Az Önkormányzat betölthet közvetítő szerepet, a hajléktalanok segítésére nyitott erőforrásokat összefoghatja, támogathatja, hogy szemléletet formáljon.

Egy-egy adott esetben az a támogató megoldás javasolt, mely az egyéni igényeket és erőforrásokat felmérve tud leginkább segítséget nyújtani.

Jelenleg kidolgozás alatt áll a kerületi bérlakás koncepció felülvizsgálata, ami már egy hosszú távú, előre mutató szociális folyamat része, hisz a fentebb leírtak szerint a megfizethető lakhatás biztosítása lehet a hajléktalanná válás megelőzésének legfőbb eszköze. A bérlakások igénylésének pályáztatási rendszerébe bekerülhet az, hogy mely csoportok, személyek lehetnek különösen kiemelt alanyai a bérlakáshoz jutásnak vagy szóba jöhet egy-egy civil szervezet által kidolgozott alternatíva is (pl.: elsőként lakhatás modell kidolgozása)”⁷

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A II. kerületi lakosok jövedelme mind az átlag munkabéreket nézve, mind az öregségi nyugdíjellátás tekintetében a budapesti és az országos átlaghoz képest is magasak.

2020-ban az egy adófizetőre jutó személyijövedelemadó-alapot képező éves jövedelem, azaz az éves bruttó jövedelem Budapest II. kerületében 6 millió 157 ezer forint (havi bruttó 513 ezer forint).⁸

3.1. számú táblázat- Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában	az állandó népesség %-ában
2016	44,47	32,09
2017	44,53	30,73
2018	44,56	28,28
2019	44,63	26,73
2020	45,51	25,56
2021	47,15	24,31

Forrás: TeIR, KSH Tstar

⁷

https://masodikkerulet.hu/sites/default/files/attachments/files/masodikkerulethu/2022_11/szocialis_szolgaltatastervezesi_koncepcio_felulvizsgalata_2021.pdf

⁸ https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/pdf/ter_kep_2020.pdf

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a Flt. és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

A munkanélküliségi adatok is tükrözik a koronavírus-járvány és a lezárások hatását, a nyilvántartott álláskeresők száma a 2020. évben megnőtt, a 2021. decemberi szám adatok szerencsére újból közelítik a 2019-es nyilvántartott álláskeresők számát, de az év során folyamatos létszámingadozásnak lehettünk tanúi. Kedvezőtlen változás, hogy a 365 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők száma 2,4 %-kal nőtt, tehát jelentős volt a rendszerben maradtak száma.

A regisztrált álláskeresők száma azonban továbbra is alacsony maradt a munkaképes lakosság arányához képest.

A Budapest Főváros Kormányhivatala Foglalkoztatási Osztálya tájékoztatása szerint az ügyfelek körében a járvány miatti kilátástalanság és elkeseredés, a pszichés problémák, jelentősen megnehezítették az álláskeresők visszairányítását a munkaerő-piacra. A folyamatos megbetegedések, karantén helyzetek miatt nem volt zökkenőmentes az ügyféllátás, így sokan az álláskeresési támogatások kifizetéséhez is nagyon későn jutottak hozzá.

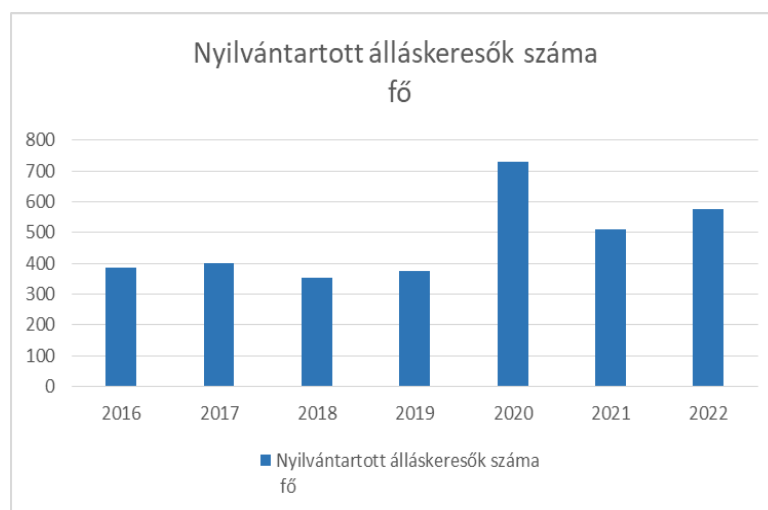
Az elektronikus ügyintézés kényszerűsége miatt is kerültek hátrányos helyzetbe ügyfelek, őket a szociális szakemberek segítették.

A munkaerő-piaci programok időszakosan indultak újra. A képzések sajnos teljesen eltűntek a rendszerből a vonatkozó jogszabályok miatt.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat adatai szerint a nyilvántartott álláskeresők száma az elmúlt években az alábbiak szerint alakult:

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma
	fő
2016	384
2017	400
2018	351
2019	376
2020	729
2021	511
2022	576

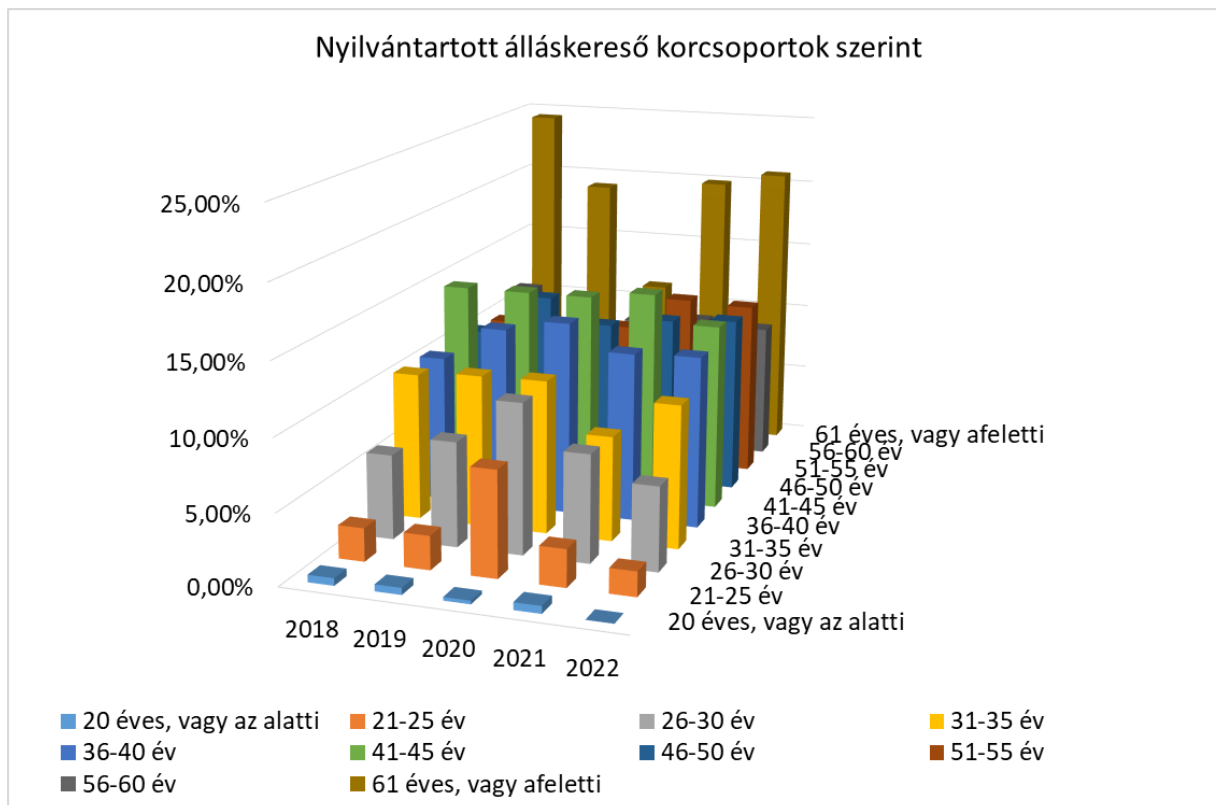

Forrás: https://nfsz.munka.hu/Lapok/full_afsz_kozos_statiztika/stat_afsz_nyilvtartasok.aspx

Teir, Innovációs és Technológiai Minisztérium

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint						
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	385	419	822	568	576
20 éves, vagy az alatti	Fő	2,00	2,00	2,00	3,00	n.a.
	%	0,52%	0,48%	0,24%	0,53%	-
21-25 év	Fő	9,00	10,00	61,00	15,00	10,00
	%	2,34%	2,39%	7,42%	2,64%	1,74%
26-30 év	Fő	23,00	31,00	87,00	43,00	34,00
	%	5,97%	7,40%	10,58%	7,57%	5,90%
31-35 év	Fő	40,00	45,00	89,00	42,00	58,00
	%	10,39%	10,74%	10,83%	7,39%	10,07%
36-40 év	Fő	40,00	54,00	113,00	68,00	70,00
	%	10,39%	12,89%	13,75%	11,97%	12,15%
41-45 év	Fő	56,00	61,00	120,00	86,00	76,00
	%	14,55%	14,56%	14,60%	15,14%	13,19%
46-50 év	Fő	39,00	55,00	94,00	69,00	72,00
	%	10,13%	13,13%	11,44%	12,15%	12,50%
51-55 év	Fő	38,00	39,00	84,00	72,00	72,00
	%	9,87%	9,31%	10,22%	12,68%	12,50%
56-60 év	Fő	44,00	42,00	79,00	57,00	56,00
	%	11,43%	10,02%	9,61%	10,04%	9,72%
61 éves, vagy afeletti	Fő	94,00	80,00	93,00	113,00	120,00
	%	24,42%	19,09%	11,31%	19,89%	20,83%

Forrás: KSH Statinfo

Mindkét nem számadatait vizsgálva a létszámok nőttek, viszont továbbra is az előző években is ismert tendencia folytatódott, azaz a vizsgált időszakban a férfiakat alacsonyabb munkanélküliségi ráta jellemezte, mint a nőket.

A különböző elemzések rávilágítanak arra, hogy a fiatalokat, főleg a 20-30 éves korosztályt érintette a járvány miatti munkahely elvesztés. Ők két csoportra oszthatóak, a pályakezdők, illetve azok a fiatalok, akik külföldön helyezkedtek el, majd a járványhelyzet miatt hazaköltöztek. Az utóbbi csoport tagjai hamarabb tértek vissza a munkaerő-piacra, mert vélhetően az idegen-nyelvismeretüket és külföldi tapasztalataikat jobban tudták hasznosítani.

Az 51 évnél idősebbek az álláskereső 42,61 %-át tették ki 2021-ben, a 61 év felettek aránya is magas 19,89 %. A munkahely elvesztése bármely életkorban veszteséget jelent az egyén számára, azonban az idősebb korban elvesztett állás helyett még nehezebben lehet újat találni, mint fiatalabb korban, ez a fenti táblázatban is egyértelműen látszik.

Központi intézkedések vannak ugyan a nyugdíjas személyek foglalkoztatásának támogatására pl. járulékcsoökkentés, személyi jövedelemadó kedvezmény, addig, akik az előtt veszítik el állásukat, hogy nyugdíj ellátásra jogosultak lennének, nagyon nehezen találhatnak munkahelyet, mert a munkáltatók túl idősnek tartják őket.

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél belül
	%	%
2018	42,78%	53,61%
2019	36,28%	52,63%
2020	46,11%	59,10%
2021	55,11%	60,06%
2022	51,50%	62,62%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, KSH Statinfo

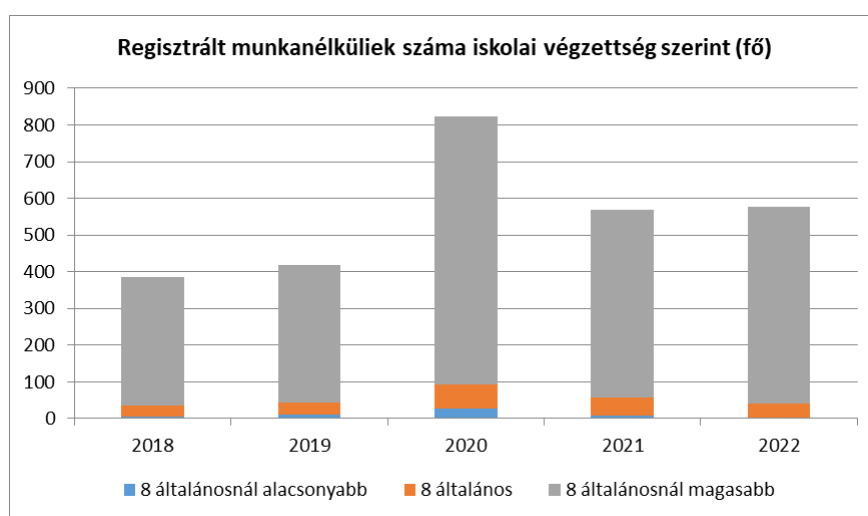
A tartósan álláskeresőknél (180 napnál régebben regisztrált) a nők aránya magasabb. Ha a nemek szerinti összetételt vizsgáljuk, akkor látható, hogy az álláskereső 60,06 %-a nő volt 2021-ben.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

A II. kerületben a 8 általánosnál alacsonyabb iskolai végzettségűek aránya alacsony, 1,4 %, ennek megfelelően a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel rendelkező álláskereső száma a magas, 89,96%.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek /nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		Általános iskolai végzettség		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2018	385	4	1,04%	30	7,79%	351	91,17%
2019	419	11	2,63%	32	7,64%	376	89,74%
2020	822	26	3,16%	67	8,15%	729	88,69%
2021	568	8	1,41%	49	8,63%	511	89,96%
2022	576	2	0,35%	40	6,94%	534	92,71%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, KSH Statinfo

A nyilvántartott álláskeresők között magas a közép és felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya, az összes álláskeresőként nyilvántartottakhoz viszonyítva, ez a sajátosság a kerület kimagaslóan magas képzettségi helyzetéből is adódik.

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma	Közfoglalkoztatottak száma
	Fő	(éves átlag - fő)
2018	96	39
2019	90	29
2020	1037	25
2021	35	19
2022	40	11

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, KSH Statinfo

A közfoglalkoztatás a munkaviszony egy speciális formája, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerő-piacra. A közfoglalkoztatók támogatást vehetnek igénybe annak érdekében, hogy átmeneti munkalehetőséget biztosítsanak azok számára, akiknek az önálló álláskeresése hosszú ideig eredménytelen.

A II. kerületi Polgármesteri Hivatalban 2012 és 2017. év között történt közfoglalkoztatás, 2017 év októberéig terjedő időszakból 11 főt sikerült a közfoglalkoztatottak közül a 2012. évi I. törvény a munkatörvénykönyvéről (Mt.) és a Közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény (Ktv.) hatálya alatt továbbfoglalkoztatni a Polgármesteri Hivatalban.

A 2020. évben az aktív foglalkoztatáspolitikai eszközökkel támogatottak kiugróan magas számát (1037 fő) az magyarázza, hogy azon támogatásokat is ide sorolja a statisztika, amelyeket a Kormány a pandémia miatt bekövetkezett nehéz helyzet javítására szánt. Így extrém módon megnövekedett a támogatások darabszáma.

A fenti táblázat adataiból is olvasható, hogy nem számottevő ebben a foglalkoztatási formában dolgozók létszáma, a tapasztalat az, hogy az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők is el tudnak helyezkedni a munkaerő piacon. Jelenleg a kerületben civil foglalkoztatóknál (pl.: Civitan Budapest - Help Egyesület) vannak közfoglalkoztatott munkatársak. 2021. évben 19 fő közfoglalkoztatottat tartott nyilván a Foglalkoztatási Osztály.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

A gazdaságföldrajzi helyzet nagyban meghatározza a térségben működő gazdasági vállalkozások jellegét is. A legtöbb vállalkozás a szolgáltató szektorból kerül ki.

Működő társas vállalkozások száma az egyéb szolgáltatás nemzetgazdasági ágban (db)	168	161	162
Működő társas vállalkozások száma a művészet, szórakoztatás, szabadidő nemzetgazdasági ágban (db)	395	415	402
Működő társas vállalkozások száma a humán-egészségügyi, szociális ellátás nemzetgazdasági ágban (db)	600	603	600
Működő társas vállalkozások száma az oktatás nemzetgazdasági ágban (db)	308	302	285
Működő társas vállalkozások száma az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység nemzetgazdasági ágban (db)	607	612	578
Működő társas vállalkozások száma a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység nemzetgazdasági ágban (db)	3455	3418	3288
Működő társas vállalkozások száma az ingatlanügyletek nemzetgazdasági ágban (db)	1324	1383	1376
Működő társas vállalkozások száma a pénzügyi, biztosítási tevékenység nemzetgazdasági ágban (db)	166	154	166
Működő társas vállalkozások száma az információ, kommunikáció nemzetgazdasági ágban (db)	1196	1173	1111
Működő társas vállalkozások száma a szállás hely-szolgáltatás, vendéglátás nemzetgazdasági ágban (db)	341	376	371
Működő társas vállalkozások száma a szállítás, raktározás nemzetgazdasági ágban (db)	103	111	119
Működő társas vállalkozások száma a kereskedelem, gépjárműjavítás nemzetgazdasági ágban (db)	1503	1495	1465
Működő társas vállalkozások száma az építőipar nemzetgazdasági ágban (db)	445	483	470
Működő társas vállalkozások száma a vízellátás, szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyződésmérsítés nemzetgazdasági ágban (db)	13	12	14
Működő társas vállalkozások száma a villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás nemzetgazdasági ágban (db)	22	30	41
Működő társas vállalkozások száma a földművelés nemzetgazdasági ágban (db)	429	436	425
Működő társas vállalkozások száma a bányászat, kőfejtés nemzetgazdasági ágban (db)	10	12	11
Működő társas vállalkozások száma a bányászat, kőfejtés nemzetgazdasági ágban (db)	10	12	11
Működő társas vállalkozások száma a bányászat, kőfejtés, földművelés, villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás, vízellátás, szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyződésmérsítés nemzetgazdasági ágakban (db)	474	490	491
Működő társas vállalkozások száma a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat nemzetgazdasági ágakban (db)	62	51	48
Időszak	2018. év	2019. év	2020. év

A mezőgazdasági és az ipari szektor mértéke csekély a kerületben, az egyéb gazdasági ágazat statisztikai adatai a budapesti átlaghoz közeli, pozitív eltérés főként az ingatlanüggyekkel, a szakmai, tudományos, műszaki tevékenységet folytatók számában mutatkozik. A 23 kerület adatait összevetve a kerületünkben a legmagasabb ezen ágazattal foglalkozók száma.

A gazdaság versenyképességét napjainkban legfőképp a COVID-járvány okozta helyzet kezelése, illetve a gazdasági ágazatok (szolgáltatási szektor) fenntarthatóságának biztosítása befolyásolja, mely nem csak a kerületben, hanem globális szinten kezelendő. Budapesten a szolgáltatási szektor (turizmus) aránya a legmagasabb, melyet a vírushelyzet jelentős mértékben befolyásolt.

A Hűvösvölgyben és Hidegkúton jelenlévő idős- és fogyatékos ellátást nyújtó intézményekre alapozva felvállalható a tercier (szolgáltató) szektorbeli ágazatnak a kerületben való prioritizálása a gazdaságfejlesztés és a munkahelyteremtés érdekében.

A helyi vállalkozások beruházási kedvét és lehetőségét jelentősen befolyásolja a helyi vállalkozói klíma, üzleti környezet (pl. ügyintézés menete, adózási formák, helyi díjpolitika). A felsorolt tényezők közül az Önkormányzat leginkább a helyi díjpolitika alakításával tudja támogatni, segíteni a helyi vállalkozók működését, új vállalkozások letelepedését. A komplex helyi vállalkozássegítő és beruházásösztönző program lehet a jövőben a Margit-negyed program, melynek célja a Margit-körút és környékének városrész szintű vállalkozásösztönzése, pezsgő kulturális, közösségi és vállalkozói élet létrehozása.⁹ A vállalkozások ösztönzése munkahelyteremtő hatású.

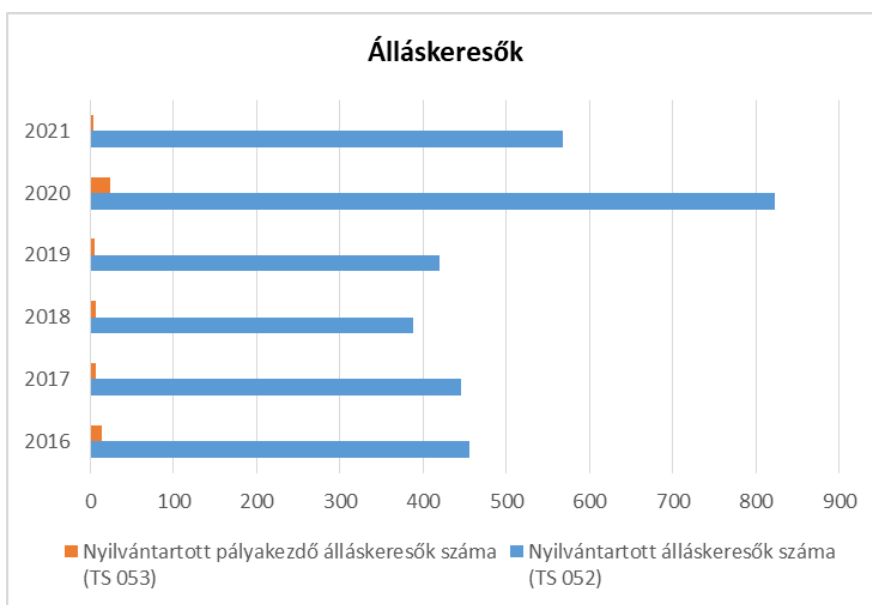
A kerület sok irányú közlekedési kapcsolattal rendelkezik, a kötött pályás (M2-es metró, fonódó villamos hálózat) közlekedéssel könnyen megközelíthető más kerületekből, ugyanakkor a külső városrészekből pl. Hidegkútról már lassabb a bejutás a belvárosba, az agglomerációból érkező autós forgalom miatt gyakoriak a dugók, túlterhelt az úthálózat.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;**

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma
	Fő	Fő
2018	388	7
2019	419	5
2020	822	24
2021	568	4
2022	576	10

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

⁹ https://archiv.masodikkerulet.hu/data/cms188930/II_ker_ITS_jova_220429.pdf 37. oldal

A 3.2.6. sz. táblázat a nyilvántartott álláskeresők és a nyilvántartott pályakezdő álláskeresők arányát mutatja. 2019. évig csökkenést mutatott a pályakezdő munkanélküliek száma, a COVID-19 járvány miatt azonban meredeken nőtt a fiatalok munkanélkülisége. A 2019. évhez képest a 2020. évben több mint duplájára emelkedett a nyilvántartott pályakezdők száma (5 főről – 24 főre), majd 2021-ben újra visszatért az alacsony szintre. A kerületben magas a lakosság képzettségi szintje, ezért valószínűsíthető, hogy a pályakezdők hamar el tudnak helyezkedni.

2023. júliusáig segítette a fiatalok munkaerő-piaci integrációját az Ifjúsági Garancia Program, mely egy központi munkaerő-piaci program, a 15 év feletti és 25 illetve 30 év alatti regisztrált álláskeresők számára nyújtott munkatapasztalat szerzést elősegítő támogatást, valamint a vállalkozásoknak bértámogatást, amennyiben a feltételeknek megfelelő fiatal álláskeresőt alkalmaznak.

A Pénzügyminisztérium a fiatalkori inaktivitás csökkentésére, a korai munkatapasztalat és munkajövedelem szerzés elősegítésére a 2013. években indított „Nyári diákmunka” program tapasztalatait felhasználva évente meghirdeti e programot. A támogatás célcsoportjába a 16-25 év közötti nappali tagozaton tanuló diákok tartoznak.

A programba a II. kerületi Polgármesteri Hivatal is bekapcsolódott.

A nyári diákmunka elősegíti a fiatalok munkához jutását és ezzel a korai munkatapasztalat mellett a jövedelemszerzés lehetőségét is, valamint segítheti az önkormányzatoknál és az önkormányzat fenntartásában álló intézményekben a nyári szabadságolási időszakban fellépő munkaerő igény pótlását is.

A diákok legfeljebb két hónapos időtartamban, napi hat órás foglalkoztatásban dolgoztak.

2016. évben a Polgármesteri Hivatal részlegeinél 9 fő diák, a 2017. évben 8 fő, a 2019. évben 4 fő, a 2020. évben 8 fő, a 2021. évben 7 fő foglalkoztatására került sor. A diákok adminisztratív, jogi és pénzügyi asszisztensi, valamint könnyű fizikai munkát végeztek.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

A Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Család,- és Gyermekjóléti Központ az elhelyezkedési esélyek javítása érdekében munkavállalási tanácsadást végez, ezt a szolgáltatást 2021-ben 15 fő, 2022-ben 19 fő vette igénybe. A Család- és Gyermekjóléti Központ az elmúlt évek során is segítséget nyújtott azon foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő ügyfelek számára, akiknek igazolniuk kellett a 30 napos munkaviszonyukat/önkéntes szerződéses jogviszonyukat a Kormányhivatal felé. Önkénteseket fogadó szervezetekhez, intézményekhez való delegálásban kértek és kapták meg a segítséget. A sikeres esetkezelés érdekében folyamatosan tartja a Központ a kapcsolatot az intézményekkel.

Több önkormányzati intézmény áll kapcsolatban oktatási intézményekkel, és ennek keretében a tanulók az érettségi vizsgára bocsátás feltételeként előírt 50 óra közösségi szolgálatot intézményeinkben is teljesíthetik, amely többek között a pályakezdő fiatalok munkaerőpiacra történő bevezetését segíti elő.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

A II. kerületben előforduló mélyszegénységben élők és romák foglalkoztatására vonatkozóan nem állnak rendelkezésre adatok.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Regisztrált eset, írásos bejelentés nem áll rendelkezésre a témában. Az önkormányzat fenntartásában működő intézmények igyekeznek a hátrányos megkülönböztetést kiküszöbölni a foglalkoztatás területén. Ennek keretében a II. kerületi Polgármesteri Hivatal és a II. Kerületi Városfejlesztő Zrt. fogyatékossgal élőket alkalmaz, a kerület óvodái idősebb, avagy nyugdíjas illetve pályakezdő óvodapedagógusokat foglalkoztat. A Polgármesteri Hivatal pedig 2 évente 2 évre szóló Hivatali Esélyegyenlőségi Tervet dolgoz ki jegyzői intézkedésként, illetve évente esélyegyenlőségi oktatást tart a hivatal dolgozóinak az esélyegyenlőségi referens.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

A Család- és Gyermekjóléti Központ lehetőséget biztosít ügyfeleinek laptop és internet használatára az álláskereső során, ha otthonukban a feltételek nem adottak ehhez. A Marczibányi Téri Művelődési Központban a világjárvány kezdetéig folyamatosan kerültek szervezésre az idősebb korosztály részére „Internet kortalanul” és az „Okosan az okos eszközökről” tanfolyamok, mely ismeretek elsajátításával az idősebbek is megtanulhatták az internet használatát és így használhatták a világhálót munkalehetőségek felkutatására.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Az Szt. és a Gyvt. a szociális biztonság megteremtése érdekében meghatározza az állam által biztosított egyes szociális ellátások formáit, jogosultsági feltételeit.

Az állam által nyújtandó ellátásokat a kormányhivatalok állapítják meg, az önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek alapján települési támogatást nyújt.

Annak ellenére, hogy bizonyos adatok (pl. munkanélküliségi ráta, magasabb összegű nyugdíjak) kedvezőbbek a budapesti átlagnál, a kerületben is találkozhatunk minimális jövedelmekből élő vagy jelentős hátralékokat felhalmozó lakosokkal.

Jellemző, hogy a szociális ellátások, támogatások a család rendszeres „jövedelmét” képezik, s hosszú évek alatt sem javul a helyzetük. Ezek a családok vagy egyedül élő személyek gyakran sokféle – mentális, szenvedélybetegség, fogyatékoság - problémával érintettek.

A foglalkoztatáspolitikai eszközöket - a nyugat – európai szabályozásnak megfelelően – két nagy csoportra bontjuk, az aktív és a passzív eszközökre. A foglalkoztatáspolitikai passzív eszközrendszer elsősorban a munkanélküliek ellátását szolgáló eszközöket és intézkedéseket foglalja magában. A munkanélküliség egyéni terheit próbálja valamilyen jövedelem biztosításával megoldani vagy legalábbis mérsékelni.

A foglalkoztatáspolitikai aktív eszközei ezzel szemben a munkához való hozzájutást segítik elő, illetve könnyítik meg. Egyrészt támogatják a munkavállalókat az irányú törekvésükben, hogy ne szoruljanak ki a munkaerőpiacról, és ha mégis álláskeresővé válnak, minél nagyobb esélyük és lehetőségük legyen arra, hogy ismét munkához jussanak. Az aktív oldal másrészt ösztönzi a munkáltatókat is annak érdekében, hogy gyarapítsák a munkahelyek számát, közreműködjenek a képzési, átképzési feladatok ellátásában, és a feltétlenül szükséges létszámleépítések esetén tegyenek meg mindent az érintett munkavállalók emberi - egzisztenciális gondjainak mérséklésére.¹⁰

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2018	388	0,45%	20	5,15%
2019	419	0,49%	201	47,97%
2020	822	0,97%	229	27,86%
2021	568	0,62%	198	34,86%
2022	576	0,65%	201	34,90%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, KSH Statinfo

¹⁰ Forrás:

https://employmentpolicy.munka.hu/Lapok/fejlesztési/tamop_252/252_1/content/252_merop_aktiv_passziv.pdf

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2018	57	14,69%	72	18,51%	259	66,75%
2019	42	10,02%	44	10,40%	243	58,00%
2020	68	8,27%	57	6,95%	297	36,13%
2021	50	8,80%	64	11,30%	248	43,66%
2022	42	7,29%	48	8,33%	243	42,19%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, KSH Statinfo

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma
	fő
2018	53
2019	48
2020	41
2021	37
2022	32

Forrás: TeIR, KSH Statinfo

Az aktív korúak ellátásán belül kétféle támogatást különböztet meg az Szt.: a foglalkoztatást helyettesítő támogatást és az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást. A fenti táblázatok alapján megállapítható, hogy a támogatásokra jogosultak száma csökken.

A megszűnt ellátások okai: az ügyfél keresőtevékenységet folytat, a felülvizsgálatnak nem tett eleget, nem működött együtt, az álláskereső nyilvántartásából törölték, 30 napos aktivitási kötelezettségének nem tett eleget, kérte a megszüntetést, elköltözött, álláskeresői ellátásra szerzett jogosultságot, felajánlott munkalehetőséget nem fogadta el, GYES-ben részesül, más jogcímen szerzett jogosultságot, elhalálozott.

Az elutasított kérelmek okai között szerepelt a jogosultsági feltételek hiánya (jövedelmi, vagyoni helyzet, együttműködés hiánya).

Az Szt. és a Gyvt. felhatalmazása alapján, a Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének a szociális igazgatásról és egyes szociális és gyermekjóléti ellátásokról szóló 3/2015.(II.27.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: Rendelet) szabályozza a kerületben adható pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó ellátások körét.

A kormányhivatalok hatáskörébe tartozó ellátások az aktív korúak ellátásán felül továbbá a:

- közgyógyellátás
- időskorúak járadéka
- ápolási díj
- hadigondozottak ellátása
- gyermekek otthongondozási díja (2019. január 1-jétől)
- tartós ápolást végzők időskori támogatása (2018. január 1-jétől)

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentése érdekében biztosított hozzájárulás.

Az időskorúak járadéka azoknak az idős személyek a részére biztosít ellátást, akik a nyugdíjkorhatáruk betöltése után a szükséges szolgálati idő (résznyugdíjhoz: legalább 15 év, teljes nyugdíjhoz: legalább 20 év) hiányában saját jogú nyugellátásra nem jogosultak, valamint jövedelemmel egyáltalán nem, vagy csak minimális mértékben rendelkeznek. A támogatásnak ezen fajtája továbbra is kevés főt érint a kerületben.

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosít anyagi hozzájárulást.

A kerületben magas az idős lakosság száma, akik már nem tudnak önálló életvitelt fenntartani, vagy a fogyatékos gyermeket nevelő szülő nem tudja más módon megoldani gyermeke ellátását. Az elmúlt évek gyakorlatához hasonlóan, továbbra is a támogatás igénylésekor szempont lehet, hogy, aki bármely okból nem tud munkaviszonyt létesíteni, annak az ápolási díj folyósításának időtartama szolgálati időre jogosítja az ápolót.

Települési Önkormányzat hatáskörébe tartozó ellátások:

Az Önkormányzat kiemelt feladatának tekinti a kerületben élő polgárok, valamint gyermeket nevelő családok segítségét.

Az R. 2015. évben történt megalkotásakor a cél az volt, hogy a nyújtott támogatások köre lehetőleg ne változzon, az eljárások egyszerűsödjének és a jövedelmekkel arányos támogatási mértékek kerüljenek meghatározásra.

A helyi szociális pénzbeli és természetbeni juttatások rendszerét az Önkormányzat időről időre felülvizsgálja, és a napi ügyintézés tapasztalatait alapul véve módosítja, illetve kiegészíti.

A pénzbeli és természetbeni szociális és gyermekvédelmi ellátások esetében a legfőbb cél, hogy az ellátás:

- igazodjon a lakosság szükségleteihez,
- kövesse azokat az igényeket, amelyek a változó társadalmi környezetből adódóan megjelennek,
- minden rászoruló számára hozzáférhető legyen.

A pénzbeli és természetbeni támogatásokról szóló döntést a Humánszolgáltatási Igazgatóság Ellátási Osztálya (továbbiakban: Ellátási Osztály) készíti elő.

Általánosságban az ellátások tekintetében elmondható, hogy a létfenntartási támogatást, a gyógyszer-támogatást, az eseti gyermekvédelmi támogatást és a lakhatási támogatást veszik igénybe a legtöbben.

A települési támogatások és az önként vállalt feladatként nyújtott egyéb támogatások kizárólag önkormányzati költségvetési forrásból nyújthatóak, az Önkormányzat biztosítani tudja a támogatások költségvetési hátterét.

Az R. által nyújtott főbb támogatások:

Lakhatási támogatás

Sok esetben a lakhatási költségek jelentik a legnagyobb nehézséget az alacsonyabb jövedelmű családoknál, a támogatási összegek havi összegei az egy főre jutó jövedelemtől függően 13 000 Ft, valamint 10 000 Ft lehet.

A támogatás elsősorban a közüzemi szolgáltatókhoz kerül utalásra, a szolgáltató az érintett közüzemi számlán a támogatást jóváírja ezzel csökkentve a rezsiköltséget.

Gyógyszer-támogatás

A gyógyszer-támogatás az egészségi állapot megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó személyes gyógyszer-szükséglet költségének csökkentése céljából biztosított támogatás azok részére, akik alanyi vagy normatív jogcímen nem jogosultak közgyógyellátásra.

Az eseti gyógyszer-támogatás összege éves szinten 15.000,-Ft-ban, oltóanyag megvásárlásához nyújtott eseti gyógyszer-támogatás esetében pedig 30.000,-Ft a maximális támogatási összeg.

Betegápolási támogatás

A betegápolási támogatás az ápolásra szoruló, 18. életévet betöltött, tartósan beteg személy otthoni ápolását, gondozását ellátó, II. kerületi lakcímmel rendelkező és életvitelszerűen ott tartózkodó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás.

Az R. szerint a betegápolási támogatáson túl kiegészítő támogatás kerül megállapításra azon esetekben, mikor az ápolott személy fokozott ápolást igényel, illetve aki esetében a demencia olyan mértékű, hogy állandó felügyeletre szorul. Ezt a speciális jogosult körét szélesítette ki a 2020. évi rendeletmódosítás azzal, hogy új néven, betegápolási plusz támogatás néven a fenti személyeken túl igényelhetik azok a II. kerületi lakosok is, akik részére a BFKH II. Kerületi Hivatala kiemelt ápolási díjat állapított meg. Mindemellett a betegápolási plusz támogatás havi összege 25.000,-Ft-ra emelkedett.

A betegápolási támogatás havi összege a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott alapösszeg 90 %-a.

Létfenntartási támogatás

Létfenntartási támogatás nyújtható annak a személynek, akinek a létfenntartása tartósan veszélyeztetett, vagy alkalmanként jelentkező többletkiadások miatt létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került.

Az éves adható keret – a rászoruló személy a keret erejéig egy évben többször is benyújthatja kérelmét - a jövedelemhatáron belül alacsonyabb jövedelműek esetén 200.000,-Ft, magasabb jövedelműek esetében pedig 170.000,-Ft.

Az eseti létfenntartási támogatás egyszeri összege 75.000,-Ft, az éves keret figyelembe vételével.

A szilárd tüzelőanyagra nyújtott létfenntartási támogatás tárgyéven belüli maximális összege 50.000,-Ft. Az igénylők, akik gáz vagy egyéb fűtéssel nem rendelkező háztartásokban laknak, többnyire alacsonyabb jövedelmű idős személyek, akiknek problémát jelent a támogatás kipótlása is.

Évente legfeljebb két alkalommal a Bizottság annak a személynek is megállapíthat létfenntartási támogatást, akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap 600%-át és a kérelmező életvitelében jelentősen akadályozó vagy hátrányt okozó, váratlan esemény - különösen: elemi kár, kilakoltatás, keresőképzetlenséggel járó betegség, gyógyászati segédeszköz szükséglet, lakhatást veszélyeztető körülmény - miatt létfenntartást veszélyeztető élethelyzetbe került.

A tapasztalatok azt mutatják, hogy a kérelmezők a fenti felsorolásból gyógyászati segédeszközre, nagy értékű - azonban a rendes életvitel szempontjából fontos- háztartási cikk pótlása továbbá közüzemi hátralék rendezése miatt kérik a támogatást.

Eseti gyermekvédelmi támogatás

Gyermekek esélyegyenlőségénél kerül tárgyalásra

Keresetpótló támogatás

Azon nyugdíjkorhatárt be nem töltött, keresőtevékenységet nem végző személy részére nyújtható rendszeres támogatás, akinek munkavállalási lehetősége krónikus betegsége miatt akadályozott, folyamatos orvosi kezelés alatt áll, családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap 80 %-át, és rendszeres pénzellátásban nem részesül. A keresetpótló támogatás havi összege a szociális vetítési alap összege.

A Gyermekjóléti Központ a keresetpótló támogatásban részesített személy részére a nyilvántartásba vételtől számított 30 napon belül az egyéni élethelyzethez igazodó beilleszkedést, életvezetést segítő re-integrációs programot dolgoz ki, melyről a támogatásban részesülő személlyel írásbeli megállapodást köt.

Gyermeknevelési támogatás

Gyermekek esélyegyenlőségénél kerül tárgyalásra

Térítésmentes védőoltás

Gyermekek esélyegyenlőségénél kerül tárgyalásra

Fény-kupon

2022. évben vezette be az Önkormányzat ezt a támogatási formát. A Fény-kupont az a II kerületi lakcímmel rendelkező, szociálisan rászoruló 65. életévét betöltött lakó kérelmezheti egyszeri természetbeni támogatásként, aki:

- a kérelem benyújtásakor 65. életévét betöltötte és
- a helyi szociális rendelet szerinti egyéb támogatásban nem részesül és

- a részére megállapított nyugdíj vagy nyugdíjszerű ellátás havi összege nem haladja meg a 156 750 Ft-ot.

Hivatalból megállapított támogatások:

Karácsonyi támogatás

Az R. előírása szerint karácsonyi támogatásban részesülnek a tárgyév november 1-jén rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, gyermeknevelési támogatásra, rendszeres életfenntartási támogatásra és lakhatási támogatásra jogosultak.

Az egyszeri karácsonyi támogatásban részesíthetők körére az Önkormányzat által fenntartott vagy az Önkormányzattal szerződéses jogviszonyban álló szociális intézmények vezetői is tehetnek javaslatokat.

A 100. életévüket betöltött személyek egyszeri támogatása

A II. kerületben életvitelszerűen tartózkodó, lakcímmel rendelkező személyt 100. életévének betöltésekor az Önkormányzat egyszeri, 100 000 forint összegű juttatásban részesíti.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db)	Épített lakások száma	Épített lakások száma 1000 lakásra	1-2 szobás lakások aránya	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya
	db	db	db	%	%	%
2018	49093	145	3	42,10%	n.a.	n.a.
2019	49152	99	2	42,00%	n.a.	n.a.
2020	49174	23	0	41,99%	n.a.	n.a.
2021	49216	45	1	41,98%	n.a.	n.a.
2022	49753	53	1	37,40%	n.a.	n.a.

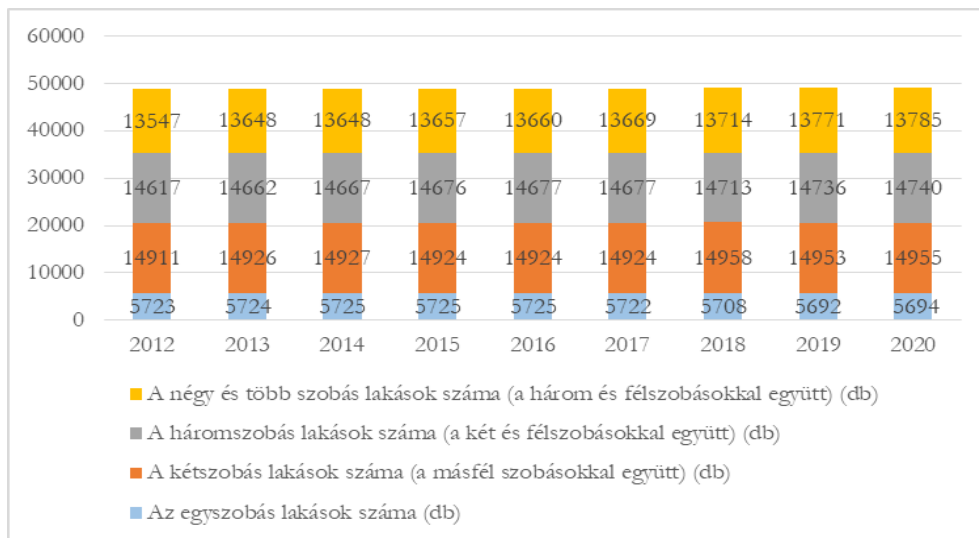
Forrás: TeIR, KSH Tstar,

A lakásállomány (db) a lakott és a nem lakott lakások, valamint a lakott üdülők összessége a kerületben. 2018-2019-es években több lakás épült a II. Kerületben az akkor kedvező gazdasági feltételeknek - reálbér növekedés, javuló munkaerő-piaci helyzet, kedvező hitellehetőségek, alacsony áfa stb. -, köszönhetően.

A II. kerület hagyományosan a főváros egyik legmagasabb presztízzsel rendelkező területe. Az előző években sem alacsony lakásárakat az utóbbi évek jelentős lakásár növekedési hulláma a kerületet is elérte. Míg a 2019. évben 700 000 Ft/m² volt az eladási ár, 2021. év januárban az új lakóingatlanok budapesti piacán az átlagos négyzetméterár 1,03 millió forintra emelkedett a kínálatban, így átlépte az 1 millió forintos határt.

Az ingatlan.com adatai szerint a három legdrágább városrész az I., a II. és a XII. kerület, ahol 1,7-1,9 millió forintnál jár a fajlagos átlagár, ami az egy évvel korábbit 14-42 százalékkal múlja felül.

A fenti árak miatt a kerületben számos közalkalmazott vagy pályakezdő nem tud lakást vásárolni, de akkor sem kedvezőbb a helyzet, ha az albérleti piacon próbálja a kezdő munkavállaló a lakhatását megoldani. A bérleti árakat felhajtja, hogy sokan befektetési céllal vásároltak lakást, sok a külföldi vagy az egyetemista, aki kiadó lakást keres, vagy sokan az Airbnb-n keresztül turistáknak adják ki a lakást.

Lakásállomány (db), II. kerület, 2010-2020. Forrás: KSH.

A 2020. évben az összes lakásból 5 694 db volt egyszobás, 14 955 db kétszobás, 14 740 db háromszobás, és 13 785 négy- vagy többszobás lakás található. (A leggyakoribb a kétszobás lakások száma, de az újonnan épült lakások már nagyobb alapterületűek.)

Az Möt. a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok közé sorolja a lakás- és helyiség gazdálkodást, mely feladatokat Budapest II. kerületi Polgármesteri Hivatal Vagyongazdálkodási és Ingatlan-nyilvántartási Osztály és a II. Kerületi Városfejlesztő és Beruházás-szervező Zrt. lát el.

Az Önkormányzat ingatlanvagyonával való gazdálkodása kapcsán szükséges a modernizálás, smart eszközök alkalmazása. Ezen belül az ingatlankataszter dinamikus térinformatikai alapokra helyezése, értéknilyvántartása. A lakóingatlanok kapcsán szükséges kerületi lakáskonceptió kidolgozása, az önkormányzati lakásügynökségi modell lehetőségeinek vizsgálata, ennek részeként hosszú távú bérlakáspolitikai kialakítása. A gazdaságfejlesztés szempontjából meghatározó jelentőséggel bír az önkormányzati üzlethelyiségek hasznosítása, inkubációs, vállalkozásösztönző és közösségi-kulturális céllal egyaránt. A helyiséghasznosítás szempontjából mintaprojektnek tekinthető a Margit-negyed program. (Forrás: https://archiv.masodikkerulet.hu/data/cms188930/II_ker ITS_jova_220429.pdf 35. oldal)

a) bérlakás-állomány

2022.12.31. állapot szerint bérbeadott lakásokkal kapcsolatos kimutatás				
Komfortfokozat	Szociális helyzet alapján bérbeadott v. lakbértámogatással kiadott (db)	Költségelven bérbeadott (db)	Piaci alapon bérbeadott (db)	Összesen (db)
Összkomfortos	23	17	48	88
Komfortos	21	37	101	159
Félkomfortos		3	7	10
komfort nélküli		4	15	19
Szükséglakás		2	1	3
Bérbeadott összes lakás (db)	44	63	172	279
Ebből határozatlan idejű szerződés (db)				187

Forrás: Vagyonhasznosítási és Ingatlan-nyilvántartási Osztály

A fenti táblázat alapján 2022. év végén 279 lakást adott bérbe az Önkormányzat. A kerület lakásállományán belül megtalálható komfort nélküli, illetőleg szükséglakások a XXI. századi lakhatási igényeket a legcsekélyebb mértékben sem elégítik ki, továbbá a fenntartásuk is jelentős veszteséggel jár (a befolyó lakbér töredéke az Önkormányzat által a társasház részére fizetendő közös költségnek). A korszerű, illetőleg gazdaságosan üzemeltethető lakásállomány megteremtése érdekében elsődleges feladat ezen lakások komfortosítása, illetőleg ahol erre gazdaságossági szempontok, valamint a jogi szabályozás miatt nincs lehetőség, ott a lakásállományból való fokozatos kivonása és értékesítése.

A megmaradó, alapterületükben megfelelő és gazdaságosan rendeltetésszerű használatra alkalmas állapotba hozható bérlakásokat az Önkormányzat jogszabályban előírt elhelyezési kötelezettségeinek teljesítésére, valamint pályázat kiírásával a szociálisan rászorulókat támogatására fordítja.

Az Önkormányzat vagyonáról és a vagyontárgyak feletti tulajdonosi jog gyakorlásáról, továbbá az önkormányzat tulajdonában lévő lakások és helyiségek elidegenítésének szabályairól, bérbeadásának feltételeiről szóló 34/2004.(X.13.) önkormányzati rendelet (továbbiakban: Vagyonrendelet) 2022. májusi módosítása az önkormányzati lakások bérbe adásának jogcímei közé beemelte a szolgálati jelleggel, munkavégzésre irányuló jogviszonyhoz kötődő bérbe adási lehetőséget. Hivatkozott módosítás során az alábbi szabályokkal bővült a Vagyonrendelet:

„26. § (1) Az Önkormányzat tulajdonában álló lakásokat

- a) pályázat útján szociális helyzet alapján,
- b) bérlőkijelölési és ismételten gyakorolható bérlő kiválasztási jog alapján,
- c) szolgálati jelleggel, munkavégzésre irányuló jogviszonyhoz kötődően,
- d) törvényben vagy jogerős bírói ítéletben előírt elhelyezési vagy bérbeadási kötelezettséggel,
- e) a jogszabályban előírt, másik lakás biztosítására vonatkozó kötelezettséggel,
- f) vagyongazdálkodási feladatok teljesítése érdekében,
- g) közérdekű feladatok megvalósításával,
- h) katasztrófa-helyzetben lévők részére történő bérbeadással,
- i) lakáscserével, minőségi lakáscserével,

- j) a bérleti jogviszony közös megegyezéssel történő megszüntetésével összefüggésben másik lakás bérbeadásával,
- k) a Képviselő-testület egyedi döntése alapján – ideértve, ha a bérbeadás jogcímnélküli lakáshasználat rendezésére irányul – lehet bérbe adni.”

„30. § (1) Szolgálati jelleggel, munkavégzésre irányuló jogviszonyhoz kötődően lakás annak adható bérbe, aki

- a) a Polgármesteri Hivatallal,
 - b) az Önkormányzat által fenntartott oktatási, nevelési, egészségügyi és szociális intézménnyel munkavégzésre irányuló jogviszonyban áll.
- (2) A lakás szolgálati jelleggel, munkavégzésre irányuló jogviszonyhoz kötődően a bérbeadás alapjául szolgáló jogviszony fennállásának időtartamára, de maximum öt évre adható bérbe. A jogviszony megszűnésével egyidejűleg a bérleti jogviszony is megszűnik, és a bérlő köteles a lakásban vele együtt élő családtagjaival együtt a lakásból 30 napon belül kiköltözni, és a lakást ingóságaitól kiürítve, rendeltetésszerű használatra alkalmas állapotban a bérbeadó részére birtokba adni.

A Vagyonrendelet fentebb ismertetett módosításával lehetővé vált – szigorúan munkaviszonyuk fennállásának idejére – az Önkormányzat által fenntartott egészségügyi, szociális, oktatási és nevelési intézmények, valamint a Polgármesteri Hivatal azon dolgozói lakhatásának önkormányzati lakás bérbe adása útján történő támogatása, akik a kerületben közfeladatokat látnak el, ám szociális bérlakás-pályázaton érvényesen pályázni nem tudnak, ők szolgálati lakás pályázaton tudnak részt venni.

b) szociális lakhatás

A szociális bérlakásokként bérbe adott ingatlanok döntő hányada a kerület belső részén (Viziváros, Újlak) helyezkedik el. Legutoljára 2003-ban állami támogatás segítségével épült fel a Budapest II. kerület Lajos u. 18-20./Bécsi út 17-21. szám alatti 50 lakást magában foglaló épület, mely lakásokat az Önkormányzat szociális lakáspályázat keretében adja bérbe határozott időre. A pályázók száma többszöröse a pályázható lakásoknak, az utóbbi években csupán 6-7 megüresedett lakással számolhattunk.

A lakások szociális alapú bérbeadásának feltételeit a Vagyonrendelet szabályozza.

A szociális lakások kiválasztásánál és bérbe adásánál szempont, hogy azok szobaszáma, alapterülete igazodjon a pályázó család létszámához. Jellemzően a 20-30 m² alapterületű lakások egyedülálló részére, míg az ennél nagyobb alapterülettel rendelkező lakások családok részére kerülnek bérbeadásra. A család létszámán és összetételén felül ugyanakkor figyelembe kell venni, hogy a lakás fenntartási költségei a beköltöző család teherviselő képességét ne haladják meg (túl nagy alapterületű, illetve magas fűtési költséggel rendelkező lakásokat nem indokolt ilyen célra használni), mivel a szociális bérlakások esetében a leggyakrabban a bérleti díj fizetése okoz problémát.

A bérleti díjtartozás felhalmozása mellett gyakran előfordul az is, hogy a bérlők - valószínűsíthetően a kevés jövedelem miatt - nem tesznek eleget az állagmegóvásra vonatkozó karbantartási kötelezettségüknek, így a bérlemény megüresedését követően, annak ismételt bérbe adása előtt a legtöbb lakáson jelentős költséggel járó felújítási munkát kell végezni.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Az Önkormányzat lakáscélra nem lakáscélú ingatlant nem ad bérbe.

e) lakhatást segítő támogatások

Az Önkormányzat a lakások fenntartásának költségeihez, illetve a lakáshoz jutás segítésére az alábbi formákban nyújt támogatást:

- lakhatási támogatás
- magasabb összegű eseti létfenntartási (bizottsági) támogatás
- hátralékkezelési támogatás

A R. szerint:

10. § (1), „A lakhatási támogatás a kérelmező által lakott - az Önkormányzat illetékességi területén lévő lakás fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásokhoz nyújtott hozzájárulás.

(2) A lakás fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadások támogatható körébe tartozik: a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhőszolgáltatás, a csatornahasználat és a szemétszállítás, a lakbér vagy albérlet, társasházi közös költség illetve a fűtés költsége.”

„(5) Amennyiben a háztartás előrefizetős gáz vagy áramfogyasztást mérő készülékkel rendelkezik, a (4) bekezdésben meghatározott lakhatási támogatás havi összegét 10%-kal magasabb összegben kell megállapítani.”

„11. § (2) A lakhatási támogatás folyósítása elsősorban egy szolgáltatóhoz, vagy előrefizetős mérőóra feltöltéséhez kérelmezhető. Amennyiben a szolgáltató részére történő átutalás akadályozott, a támogatás közvetlenül a jogosult részére is kifizethető elszámolási kötelezettség mellett.

(3) A lakhatási támogatás a kérelem benyújtása hónapjának első napjától számított 12 hónapra állapítható meg, illetve a hátralékkezelési támogatás időtartamára.”

A magasabb összegű eseti létfenntartási (bizottsági) támogatás a 3.3. pontban került részletezésre.

A hátralékkezelési támogatás a Család- és Gyermejköltségi Központ javaslata alapján az R. szerinti jogosultsági feltételek szerint annak a háztartásnak vagy személynek nyújtható, aki

„aki az általa lakott és ott lakcímmel rendelkező - az önkormányzat illetékességi területén lévő - ingatlan tulajdonosa, bérelője, haszonélvezője, vagy használója, akinek bérleti jogviszonya a bérleti díj meg nem fizetése miatt szűnt meg,

a) a hátralékkezelési támogatásba bevont hátralék összege nem haladja meg a 300 ezer forintot és

b) akinek háztartásában az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének 400%-át, egyedülálló valamint gyermeket nevelő egyedülálló személy esetén a 450%-át és

c) a háztartás tagjainak egyike sem rendelkezik vagyonnal és

d) a lakás nagysága 1-2 személyes háztartás esetén a 75 m²-t, és minden további személy esetén 10-10 m²-el növelt mértéket nem haladja meg és

e) aki vállalja a hátralékkezelési támogatás körébe bevont, öt terhelő tartozás legalább 25%-ának megfizetését egy összegben, vagy legfeljebb 12 havi részletekben, és

f) aki vállalja, hogy a havi lakásfenntartási kiadásokkal kapcsolatos számláit rendszeresen

fizeti, és

g) aki a Gyermekjóléti Központtal együttműködési megállapodást köt.

(3) Az (1) bekezdés alkalmazása szempontjából hátraléknak minősül:

a) a lakhatási költségek körébe tartozó közüzemi díjtartozás (vezetékes gáz-, áram-, távhőszolgáltatási, víz- és csatornahasználati, szemétszállítási díjtartozás, valamint több lakást tartalmazó lakóépületeknél, háztömböknél központi fűtési díjtartozás),

b) a közös költség-hátralék,

c) a lakbérhátralék.”

A járvány helyzetre tekintettel átmeneti jelleggel veszélyhelyzeti *albérleti díj* támogatást vehettek igénybe, akik a veszélyhelyzethez köthető jövedelem kiesés miatt nem tudták az albérleti díjukat fizetni, illetve 2020. március 11-ét követően megszűnt a munkaviszonyuk, vagy egyéb kereső tevékenységük a veszélyhelyzet miatt hozott intézkedések miatt ellehetetlenült.

Feltétel volt még a veszélyhelyzet kihirdetése előtt létesített II. kerületi lakcím és bérleti szerződés, valamint az, hogy a családban az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladhatta meg a 85 ezer forintot, egyedül élő esetén a 100 ezer forintot. A támogatás havi összege 30 ezer forint volt, és háztartásonként csak egy jogosultnak volt megállapítható.

Fővárosi Lakás Rezszi Támogatás-ra többek között – azok a háztartások jogosultak, amelyekben valaki kerületi lakhatási támogatásban, magasabb összegű családi pótlékban, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, ápolási díjban, fogyatékosági támogatásban, vakok személyi járadékában, álláskeresői járadékban vagy foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesül, vagy közfoglalkoztatott, az álláskereső nyilvántartásában szereplő, de ellátásban nem részesülő munkanélküli, vagy védendő fogyasztó. A rezsitámogatás víz-, csatorna, szemétszállítási díjtámogatás, amely havi 2000 Ft-tal csökkenti a fizetendő rezszi összegét a jogosultak számára.

Egy háztartás egy időben vagy a távhődíj-támogatást, vagy a víz-, csatorna- és szemétszállítási díjtámogatást veheti igénybe.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma
	Fő	Fő
2018	842	655
2019	727	532
2020	836	751
2021	680	508
2022	501	845

Forrás: Önkormányzati adatok

Az egyéb önkormányzati támogatások száma 2022-ben növekedett, valószínűleg az új támogatásként bevezetett Fény-kuponnak köszönhetően.

f) eladósodottság

A lakosságot érintő adósságállományról, eladósodottságról (lakáshitel tartozás, közműtartozások) a szolgáltatóknak és pénzüzeteknek tájékoztatási kötelezettségük az önkormányzat felé nincs, ezért ezen adatok nem állnak rendelkezésre.

2022. évi szakmai beszámolója alapján a Család,- és Gyermejjóléti Központot 2021-ben 30, 2022-ben 31 család/egyén kereste meg közüzemi hátraléka rendezése miatt. „Tényleges segítséget 28 családnak tudunk nyújtani (2021-ben ez a szám 25 család volt).”

„Egyes esetekben, ha víz-csatorna vagy szemétszállítási díj elmaradásáról van szó, akkor a Hálózat Alapítvány segítségét tudjuk igénybe venni. Emellett a Nyugodt szív Alapítvány segítségét vettük igénybe az ügyfelek tartozásainak rendezésében; az alapítvány két esetben két esetben nyújtott támogatást. 2022-ben a Katolikus Karitás Lakó programjával sikerült 2 család lakbértartozását is rendezni.

2022 augusztusában drasztikusan felemelték az energia árakat, így több család is hozzánk fordult, hogy tudunk-e segíteni a gázzsámlák, illetve a villanyszámlák kifizetésében. Forgalmunk (esetkezelések száma) 674 volt, míg 2021-ben 524.”

Az intézmény tapasztalatai szerint a lakbérben, a víz-csatorna, illetve szemét díjban keletkeztek nagyobb összegű tartozások.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A kerület összterületének több mint harmada 13,7 km² külterületen található, így ez a legtöbb beépítetlen és zöld területtel rendelkező fővárosi kerület. A külterületi városrészekben található olyan területegységek, melyekben jellemzően mezőgazdasági -, ritkán erdőterületekben megbúvó lakó/üdülő-hétfégi házas beépítés található.

A zöldfelületek túlnyomó részét a külterületek erdő és kiránduló területei, valamint a kertés lakó és üdülőterületek magánkertjei képezik.

A Máltai Szeretetszolgálat II. kerületi Utcai Gondozó Szolgálat ellátási körzete változatos földrajzi területen helyezkedik el. Vannak nehezen megközelíthető területek: erdők, hegyek, de megtalálhatók a forgalmasabb területek is: csomópontok, bevásárlóközpontok környéke. A kerület határos az I., XII. és III. kerülettel, valamint az agglomerációs településekkel is: Budakeszi, Remeteszőlős, Nagykovácsi és Solymár településekkel.

A hajléktalan emberek általában nagyon eltérő okok miatt választanak egy területet, ahol napjaikat, esetleg éjszakáikat töltik. Lehetséges, hogy a hajléktalanná válásukat megelőzően már kötődtek a környékhez, itt születtek, laktak, éltek, de legtöbb esetben a mindennapi életvitelükhöz találnak megfelelő feltételeket, helyszíneket, körülményeket. Ez lehet egy forgalmas téren való koldulás, a „Fedél-Nélkül” újság árusítása, vagy magánszemélyek által biztosított alkalmi munkalehetőség, de éppúgy lehet egy romos ház, egy erdő, egy társasház lépcsőháza, ahol viszonylag békességben, rövid vagy hosszabb ideig meg lehet húzódni.

A terület adottságai miatt a hajléktalan emberek tartózkodásának főbb helyszíneit is könnyen elkülöníthetjük a (1) könnyen megközelíthető, forgalmi csomópontok adta lehetőségekre és a (2) erdő mélyén megbúvó sátras, kalyibás helyszínekre.

(1) A legnagyobb csomópontok és ez által a legnagyobb ügyfélszámot is magához vonzó területek a Széll Kálmán tér, Margit híd aluljáró és a hozzá tartozó Elvis Presley park, valamint a Hűvösvölgy BKK végállomása. Ezen területek legtöbbszörre jellemző az „átjárás”, amely legtöbbszörre a jövedelemszerzésre irányul, de egyben a találkozások csomópontja is. Ebből fakad, hogy nem kifejezetten a II. kerületben élő hajléktalanokkal találkozhatunk a területen, hanem a szomszédos kerületek, vagy a pesti oldalról érkező hajléktalan emberek is gyakran megfordulnak itt. Jellemző, hogy leginkább a nappalokat töltik e területeken, de estére már nem tartózkodnak pl. a Széll Kálmán téren.

(2) Az erdős területek közt számos természetvédelmi területeken is védelmet keresnek a hajléktalan emberek. Közülük egyik, a már évek óta ismert helyszín a Balogh Ádám szikla, de több hajléktalannak nyújt menedéket a Görgényi pihenőparkot körülvevő erdő, a Szépvölgyi dűlő, vagy a Nagyrét és az azt körülvevő erdő is.

Az erdőben élő hajléktalanok általában elhagyott régi, félig-meddig romos házakban, vagy jobb állapotú faházban élnek. Nagyságrendileg több gondozott él az erdők mélyén, sokszor nehezen megközelíthető helyeken, sátorban, maguk építette faházakban, mint a forgalmas belvárosi részeken. A forgalmasabb részekhez közelebb élők a kerülettel határos nappali melegedők és éjjeli menedékhelyek ellátását gyakrabban igénybe veszik, mint az erdőben élő társaik, akik sok esetben saját „háztartást” vezetnek.

A hajléktalanok a nehezebben megközelíthető erdőben, hegyekben állítanak sátrat, vagy építik fel kunyhóikat, ahol zavartalanul élhetnek, ugyanakkor igyekeznek a lakott övezettől megközelíthető távolságban letelepedni, hiszen a forgalmas csomópontok, bevásárlóközpontok, és a jobb módú háztartások mind-mind jövedelemszerzési lehetőséget jelentenek számukra. Az Utcai Gondozó Szolgálat 22 aktív helyszínt jegyez.

A Máltai Szeretetszolgálat által készített felmérésben arra a kérdésre, hogy hol töltik az éjszakáikat, a válaszadók, 25%- a azt mondta, hogy az utcán, 25% válaszolta azt, hogy foglalt házban, és szintén 25% volt azoknak a válaszadóknak az aránya, akik erdőben, kunyhóban élnek. A válaszolók 15%-a valamilyen szálláson éjszakázik, 10%-a szívességi lakáshasználó.

„Budapest II. kerületében szervezetünkkel kapcsolatot tartva hozzávetőlegesen 50 hajléktalan ember él, elszórva, különböző helyszíneken és módokon (erdőkben, kalyibákban, köztereken, parkokban, romos házakban, stb.). Bár a hajléktalanok száma (az utcán és az intézményekben egyaránt) az elmúlt években csökkent, minden egyes ember, aki a hajléktalanság élethelyzetébe sodródik, segítségre és támogatásra szorul.” *(Forrás: Magyar Máltai Szeretetszolgálat Budapest Főváros II. kerület közigazgatási területén élő hajléktalan személyek helyzetének elemzése 72. oldal)*

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

- a) a telep, /szegregátum mint lakókönyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);**

A KSH tud a települések számára adatközlést nyújtani, arra vonatkozóan, hogy adott településrészen található-e szegregátum, vagy szegregációval veszélyeztetett terület.

A lehatárolás szegregációs mutató alapján történik, ennek definíciója: legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 év) belül.

Szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett terület: szegregációs mutatóval lehatárolt olyan egybefüggő terület, amelyen az alacsony társadalmi státuszú családok koncentráltan élnek együtt vagy a társadalmi státuszcsökkenés jelei tapasztalhatók, ezért a területen közösségi beavatkozás szükséges; szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett terület lehet egy önálló településrész, de részét képezheti egy vagy több településrésznek is.

A kerületünkben nincsenek elkülönített telepek, etnikailag szegregált lakókörnyezetek.

- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;**

Mivel a II. Kerületben nem találhatóak telepek illetve szegregátumok, így a fejezet **nem releváns.**

- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.**

A 2011-es népszámlálás adatai alapján 1 terület esetében merült fel, hogy megfelel a szegregátumra vonatkozó feltételeknek, ez a: Kadarka-utca - Kevélyhegyi utca – Kövidinka utca -Achim András utca által határolt terület. Azonban ez a terület mostanra nem mondható szegregátumnak, természetes lakosságcsere következményében megváltozott a lakosság összetétele, sok új építkezés történt a környéken és a megjelölt területen, mostanra egy kifejezetten magas presztízsű lakóterület alakult ki.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

- a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés**

Budapest Főváros II. kerületi Önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik

- a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- a fogorvosi alapellátásról,
- az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról (felnőtt, gyermek),
- az iskola- és ifjúság orvosi ellátásról.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma
	db	db	db	db	Fő	Fő
2018	0	46	15	22	1292	181
2019	0	46	15	22	1326	112
2020	0	46	15	22	1191	107
2021	0	46	15	22	1133	104
2022	0	46	15	22	1265	99

Forrás: TeIR, KSH Statinfo

A kerületben vegyes egészségügyi alapellátást nyújtó körzet nincs, a gyermek és a felnőtt háziiorvosi ellátás elkülönítetten kerül megszervezésre. A II. Kerületben nincs betöltetlen háziiorvosi körzet.

Az egészségügyi alapellátást 46 fő felnőtteket ellátó háziiorvos, 15 fő házi gyermekorvos biztosítja. Valamennyi háziiorvos privatizált, az Önkormányzat feladat-ellátási szerződés megkötése útján bízta meg a háziorvost az egészségügyi szolgáltatás nyújtására.

A Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Egészségügyi Szolgálatára útján kerül megszervezésre az iskola egészségügyi tevékenység és gyermek fogászati alapellátás.

2022-ben az iskola-egészségügyi tevékenységet 5 fő iskolaorvos - egészségügyi szolgálati jogviszonyban -13 fő gyermekorvos személyes közreműködői szerződés alapján, 12 fő védőnő - egészségügyi szolgálati jogviszonyban - és 1 fő védőnő személyes közreműködői szerződés alapján (jelenleg 13 iskolavédőnő mind egészségügyi szolgálati jogviszonyban) látta el.

Az alapellátás keretében 17 fő privatizált felnőtteket ellátó fogorvos és 6 fő egészségügyi szolgálati jogviszonyban lévő gyermek fogorvos biztosítja a fogászati ellátást. Az alapellátást összesen 12 telephelyen biztosítjuk, mindegyik rendelő tömegközlekedéssel jól megközelíthető.

A helyi önkormányzatok kötelező feladatként 2023. június 30-ig biztosították a védőnői ellátást, ezt követően a feladat az irányító vármegyei intézményekhez – II. Kerületben az Észak-budai Szent János Centrumkórházhoz - került át

A védőnői ellátást az Egészségügyi Szolgálat 2023. június 30. napjáig 30 területi védőnői körzetben biztosította 31 fő védőnővel.

A lakosság járóbeteg-szakellátását az Egészségügyi Szolgálat 6 telephelyen végzi 28 egészségügyi szakmában, melyet kiegészít gondozói hálózata (bőr- és nemibeteg-, pszichiátriai és tüdőgondozó), valamint a gyermek fogszabályozás és a központi telephelyen működő fogászati röntgen.

Az Önkormányzat a kiemelt beruházások között tartja számon az egészségügyi ágazatot érintő fejlesztéseket, így folyamatosan újulnak meg mind az alapellátási, mind a szakorvosi rendelők, illetve új beruházások, infrastrukturális fejlesztések is átadásra kerültek: többek között új háziorvosi rendelő a Fazekas utca 19-23. számában, Lotz Károly utca 8-10. szám alatti rendelő felújítása, Kapás utca 22. szám alatti szakorvosi rendelő felújítása, korszerű eszköz beszerzések.

Az Egészséges Budapest Program keretében Önkormányzatunk támogatást nyert az egészségügyi alapellátás és járóbeteg szakellátás fejlesztésére, a támogatás felhasználási határideje 2024. december 31.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Cél, hogy a magas színvonalú alap, illetve szakorvosi ellátás igénybevételének további biztosítása és fenntartása mellett, a prevenció mind a gyermek, mind a felnőtt lakosság tekintetében előtérbe kerüljön.

Az egészségügyi feladatellátás jelentős részét képezik a partner szervezetekkel közösen megvalósított prevenció, egészségvédelmi és szűrőprogramok. Évente két alkalommal, az Önkormányzat külön feladat ellátás keretében szerződés köt az Egészségügyi Szolgálattal a felnőtt lakossági szűrések ellátása céljából. Évente a szűréseken mintegy 750- 800 fő lakos vesz részt.

A 2020-2021. években ez a célkitűzés nem tudott teljesen megvalósulni a világjárvány következtében. A „szűrőnapokat” az Egészségügyi Szolgálat nem tudta megszervezni a korlátozások és kapacitás átirányítás miatt (oltás és COVID-19 szűrésekre).

2022. második felében indultak újra a szűrőprogramok a II. Kerület Napján (2022.06.18-19.) az Egészségügyi Szolgálton kívül több szervezet is biztosított ingyenes szűréseket: tüdőkapacitás-mérés, szemészeti és bőrgyógyászati szűrés, általános gyermekgyógyászati konzultáció, EKG, ambuláns dietetikai konzultáció, vércukor és vérnyomásmérés, post-covid konzultáció és tanácsadás, labordiagnosztika stb.

Ez a gyakorlat a 2023. évben megrendezett II. Kerület Napján is folytatódott és nagy népszerűségnek örvendett a lakosság körében. Az aktuális szűrőnapokról a lakosságot az Önkormányzat a honlapján, a Facebook oldalán, a kerületi újságban és kihelyezett plakátokon is tájékoztatja.

A Budapest Főváros Kormányhivatala II. Kerületi Hivatala Népegészségügyi Osztály (továbbiakban: Népegészségügyi Osztály) 2020-2021-ben egészségnevelés keretei között az alábbi tevékenységeket végezte:

Az iskolákban a koronavírus járvány következtében „Az iskolákban FŐ az egészség” elnevezésű tankönyv programok és a „Szülők főzőiskolája” foglalkozások elmaradtak.

A Népegészségügyi Osztály munkatársai a tudatos vásárlás és az élelmiszerbiztonság témakörében tartott interaktív iskolai programokat.

Fertőző megbetegedések megelőzése:

Annak érdekében, hogy a gyermekek és az ifjúság minél szélesebb körében ismertté váljon a koronavírus terjedésének csökkentésében fontos szerepet játszó, jó kézhigiéniás gyakorlat és a helyes kézmosás gyakorlata is tudatosuljon a Népegészségügyi Osztály munkatársai a megtartott egészségnapok és iskolai foglalkozások keretében tartottak oktatásokat az érintett korosztályoknak.

Lakossági rendezvényeken (pl. Hidegkúti Sportparádé) a kerületi családok is elméleti és gyakorlati tudáshoz jutottak a fenti témában.

Komplex iskolai programok:

Az együttműködő partnerekkel, társhatóságokkal, rendészeti szervekkel és civilekkel komplex interaktív, élményközpontú programokat szervezett a Népegészségügyi Osztály (egészségnap és projekt nap). Az egészségnapok keretei között valósult meg: érzékenyítő programok, interaktív órák a környezet- és természetvédelemmel összefüggésben, elsősegélynyújtás, baleset- és viktimizáció megelőzése, egészséges táplálkozással összefüggő programok, a védőoltásokkal kapcsolatos tények és tévhitek megismertetése, stressz kezelés, mentális egészségprogramok, bőrvédelem-, mindennapi mérgeink, közlekedésbiztonság, drog és alkohol prevenciók stb.

Komplex lakossági programok:

A csökkentett számban megrendezett lakossági rendezvények keretében a kerületi családok jutottak elméleti és gyakorlati tudáshoz, többek között az ételminőség- és kémiai biztonság, tudatos ételminőségértékelés, egészséges táplálkozás, mellrák megelőzés témakörében.

Szt. Ferenc Kórház programjai:

A kórház szakemberei egészségügyi előadásorozatot tartottak a Normafa Látogatóközpontban, ahol a hallgatóság az időseket érintő általános időskori életmód- és egészség-tanácsadásban részesülhetett, valamint egy-egy „népbetegség” megelőzéséről, kezeléséről hallhattak ismereteket.

A prevenciók előadásokon kívül az érdeklődők olyan felkészítő előadásokon is részt vehettek, ahol az otthoni ápolás alapvető eszköztárával, praktikáival, tudnivalókkal, az eszközök helyes használatával ismerkedhettek meg.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A gyermekek részére fejlesztő ellátások elérhetőek az óvodákban, iskolákban. Az óvoda és iskola alaptevékenységei között szerepel a sajátos nevelési igényű gyerekek integrált nevelés-oktatása. A súlyos és halmozottan fogyatékos, sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók nevelése-oktatása a szakértői bizottság véleménye alapján vehető igénybe a szülő igénye, a gyermek állapota és a szakértői bizottság javaslatának figyelembevételével.

A kerületben a rehabilitáció egyes összetevői fellelhetőek és működnek.

- Egészségügyi rehabilitációt ellátó intézmények: Egészségügyi Szolgálat, Budai Irgalmasrendi Kórház, Szent Ferenc Kórház, Budai Gyermekkórház, Mozgássérült Emberek Integrált Intézménye
- Pszichológiai/pszichiátriai rehabilitációt ellátó intézmények: Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat II. kerületi Tagintézménye, Pszichiátriai Szakrendelés és Gondozó (MENTA Központ)
- Oktatás-nevelési rehabilitációt ellátó intézmények: speciális és integrált közoktatási intézmények pl. Palotás Gábor Általános Iskola, Klebersberg Kúnó Általános Iskola, Gyermek Ház Alternatív Általános Iskola és Gimnázium
- Foglalkoztatási rehabilitációt ellátó intézmények: BFKH Foglalkoztatási Hivatala, civil szervezetek pl. Civitan Club Budapest-Help Egyesület, Munka-Kör Alapítvány a Hallássérültekért, Budapest II. kerületi Polgármesteri Hivatal, II. kerületi Városfejlesztő Zrt. stb.

- Szociális rehabilitációt ellátó intézmények: II. kerületi Család- és Gyermekjóléti Központ, a Gondozási Központok, Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Igazgatóság, BFKH II. kerületi Hivatala, civil és egyházi szervezetek

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A II. kerületi óvodákban és iskolákban a közétkeztetést biztosító szolgáltató biztosítja a diétás és egyéb étkezési problémákkal rendelkező gyermekek számára a speciális étkeztetést. A bölcsődékben helyben főznek, így egyénileg tudják biztosítani a fent leírtakat. Az idősellátás vonatkozásában a szociális étkeztetés továbbra is lehetőséget biztosít kímélő, illetve cukor hozzáadása nélküli ételek szolgáltatására.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A kerületi sportszakemberek hitvallása is az, hogy minden életkorban, de különösen fontos a gyermekkorban kialakítható rendszeres testmozgás, sportolás megszerettetése, valamint az egészségben eltöltött évek számának növeléséhez elengedhetetlen az aktív élet, testmozgás, ezért kiemelten kell kezelni és támogatni a gyermekek, az ifjúság sportját, valamint az időskorúak aktivitását, a szenior korosztály sportját.

A sport alapszükséglete a megfelelő mennyiségű, és minőségű sportlétesítmény. Az intézmények, a lakosság, és a sportegyesületek részéről is egyre nagyobb az igény, a létesítmények fejlesztésére.

Az elmúlt években a sport szempontjából a legfontosabb előrelépés, a létesítmények fejlesztése, az infrastrukturális feltételek javítása volt.

A mindenki számára elérhető rendszeres testmozgás, sportolás lehetősége, a sporthoz való hozzáférhetőség segítése az ingyenes sportesemények szervezésével, a sportolásra alkalmas közparkok, és a lakosság számára elérhető sportlétesítmények biztosítása által valósul meg.

A közösségi sportparkok számának bővülésével összefüggésben a Sport Kft. partnerségben a Free Sport Parks gyűjtőportállal létrehozta a kerületi Közöségi Sport oldalát, mely térképen is megmutatja hol vannak ezek a sportparkok, és milyen sportok űzhetők ott. <https://www.freesportparks.hu/ii-kerulet-budapest>

A legnépszerűbb eszközökön minden kerületi fitness és kondiparkban (Street Workout Park) található olyan QR-kódot tartalmazó matrica, amelynek segítségével az eszközök helyes, hatékony használatát bemutató videók érhetőek el magyar és angol nyelven.

Az Önkormányzat, a lakosság részére ingyenesen elérhető sportprogramok megrendezését is támogatja. Minden évben megrendezésre kerül:

- a „Kaptató” utcai futó, gyalogló és kerekesszékes verseny,
- közösségi családi sportnapok (Pokorny Családi Sportnap, Hidegkúti Sportparádé)
- a közösségi sportparkokban rendezett programok, tanácsadás, bemutatók.

Heti rendszerességgel jelentkezhetnek az érdeklődők Szt. Ferenc Kórház szakembereinek vezetésével tartott pulzusellenőrző kardiótúrákra is.

A Kerületben működő Kerület Kártya program számos sportlétesítményben biztosít kedvezményes sportolást.

A Kaptató utcai futóversenynek külön kategóriája a kerekesszékes futam, melyen jellemzően a Mozgássérült Emberek Rehabilitációs Központja csapata képviselteti magát.

A kerületben működő speciális igényeket is kielégítő oktatási intézmények a mozgássérült emberek rehabilitációjának keretén belül kerekesszékes asztalitenisz, kosárlabda, kerekesszékes floorball, illetve boccia sporttevékenységet is végeznek.

Az esélyegyenlőségi célkitűzések egyik példamutató megvalósulása volt 2022. tavaszán és őszen, hogy először került megrendezésre a kerületben a fogyatékosokkal élők integrációját segítő „Esély Sportnap”, 7 szervezet közreműködésével.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Személyes gondoskodást nyújtó ellátások a R. 33. §-a alapján:

33. § (2) Az önkormányzat az alábbi szociális ellátási formákat biztosítja:

a) Saját intézményein keresztül:

- aa) családsegítést (Szt. 64. §),
- ab) jelzőrendszeres házi segítségnyújtást (Szt. 65. §),
- ac) fogyatékosok nappali ellátását (Szt. 65/F. §),
- ad) pszichiátriai betegek közösségi ellátását (Szt. 65/A. §)
- af) étkeztetést (Szt. 62. §),
- ag) házi segítségnyújtást (Szt. 63. §),
- ah) idősek nappali ellátását (Szt. 65/F. §),

b) Ellátási szerződés keretében:

- ba) szenvedélybetegek közösségi ellátását (Szt. 65/A. §),
- bb) fogyatékosok nappali ellátását (Szt. 65/F. §),
- bd) utcai szociális munkát (Szt. 65/E. §),
- be) hajléktalanok nappali ellátását (Szt. 65/F. §),
- bf) pszichiátriai betegek nappali ellátását (Szt. 65/F. §),
- bg) étkeztetést (Szt. 62. §),
- bh) házi segítségnyújtást (Szt. 63. §),
- bi) idősek nappali ellátását (Szt. 65/F. §),
- bj) szenvedélybetegek nappali ellátása (Szt. 65/F. §),
- bk) időskorúak gondozóházi ellátását (Szt. 82. §).

(4) Az Önkormányzat a II. sz. Gondozási Központban az idősek nappali ellátása keretében lehetőséget biztosít demens személyek ellátására is.

Kerületünkben a család- és gyermekjóléti szolgáltatást a Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Család-és Gyermekjóléti Központja (1027 Budapest, Horvát utca 2-12.) biztosítja.

A szolgáltatások igénybevétele önkéntesen vagy a Szt., és Gyvt. által meghatározott észlelő- és jelzőrendszer tagjai által küldött jelzések alapján történik.

Az intézmény tevékenysége során három szolgáltatási elemet biztosít:

1. Család-és Gyermekjóléti Szolgálatot:

- Általános személyes segítő szolgáltatás
- Speciális szolgáltatások:
 - o hátralekkelési tanácsadás
 - o munkavállalási tanácsadás
- Általános gyermekjóléti szolgáltatás
- Veszélyeztetettséget észlelő-és jelzőrendszer működtetése

2. Család-és Gyermekjóléti Központot:

- Hatósági intézkedésekhez kapcsolódó feladatok
- Tanácsadói tevékenységek
- Speciális szolgáltatások:
 - o *óvodai és iskolai szociális segítség*
 - o *kapcsolattartás biztosítása*
 - o *kórházi-egészségügyi szociális munka*
 - o *készenléti szolgáltatás*
 - o *utcai szociális munka*

A Gondozási Központok alapszolgáltatásai

Az önkormányzat a személyes gondoskodást nyújtó ellátások valamennyi jogszabály alapján kötelező alapszolgáltatását, illetve az önkormányzat önként vállalt alapszolgáltatásait is biztosítja. Az ellátásokat a saját intézményein keresztül vagy ellátási szerződés keretében biztosítja.

A kerületben 3 önkormányzati fenntartású gondozási központ (az I., II., és III. Számú Gondozási Központ), valamint egy egyházi fenntartású gondozási központ ellátási szerződés keretében (Magyarok Nagyasszonya Ferences Rendtartomány Gondviselés Háza Gondozási Központ és Idősek Klubja) látja el elsősorban az időseket, illetve azokat, akik egészségi állapotuk vagy szociális nehézségeik miatt kéri a szolgáltatásokat.

Az alapszolgáltatások megszervezése és biztosítása kiemelt feladata a településeknek, így e feladatok teljesítése hangsúlyozottan szerepel az ágazati jogszabályokban is. A szolgáltatásokkal biztosítható, hogy a szociálisan rászoruló személyek a saját otthonukban, lakókörnyezetükben kapjanak segítséget önálló életvitelük fenntartásához, egészségi és mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásához, elkerülve vagy késleltetve azt, hogy az intézményes bentlakásos ellátási formákat kelljen igénybe venni.

Az elmúlt évek értékelésénél nem hagyhatjuk figyelmen kívül az időseket leginkább veszélyeztető járványügyi helyzettel való megküzdéseket sem. Az egyedül élő ellátottak körében még inkább felerősödött az elmagányosodás, a társadalmi elszigetelődés. A családtagok, közeli hozzátartozók látogatásának csökkenésével motiválatlanná, szorongóvá váltak, mentális és fizikai állapotuk jelentősen romlott. A fizikai jóllét romlása sok esetben az orvosi ellátás halogatásából is fakadt. A mentális hanyatlás hátterében a személyes kapcsolatok, megszokott társas rendezvények, programok elmaradása, illetve a hozzátartozókkal való személyes kapcsolat hiánya állt.

Az ellátást igénybe vevők számának alakulása											
Év	Intézmények	Étkezés (fő)	Házi segítségnyújtás (fő)	Nappali ellátás (fő)	Alapellátás Összesen (fő)	Gyógytorna Masszázs (fő)	Jelzőrendszer (fő)	Gondozóház (fő)	Demenst nappali ellátás (fő)	Közösségi szolgáltatás (fő)	Megállapodás Összesen (fő)
2021. év	I. sz. Gondozási	119	123	52	294	-----	95	8	-----	-----	397
	II. sz. Gondozási	96	108	60	264	-----	-----	-----	9	41	314
	III. sz. Gondozási	121	59	40	220	27	-----	-----	-----	-----	247
	Gondviselés Háza	165	100	69	334	-----	-----	-----	-----	-----	334
	2021. Összesen	501	390	221	1112	27	95	8	9	41	1292
2022. év.	I. sz. Gondozási	114	127	57	298	-----	145	-----	-----	-----	443
	II. sz. Gondozási	100	113	62	285	-----	-----	-----	9	41	335
	III. sz. Gondozási	177	60	39	276	18	-----	-----	-----	-----	294
	Gondviselés Háza	135	128	79	342	-----	-----	-----	-----	-----	342
	2022. Összesen	526	428	237	1201	18	145	-----	9	41	1414

Forrás: Gondozási Központok

Az étkeztetést az igénylők „békeidőben” helyben fogyasztással, elvitellel vagy kiszállítással vehetik igénybe. A járvány időszakában – néhány hónap kivételével – erre csak kiszállítással volt mód. Az „első hullám” időszakában némileg növekedett az étkeztetést igénylők száma (100-120 fővel), de a járvány helyzet enyhülésével visszaállt az előző évi igénybe vételi szint.

A házi segítségnyújtás esetében az igénybe vételi számok nem növekedtek, ennek oka, hogy ahol a hozzátartozók otthon dolgoztak, el tudták látni az időseket, illetve sokan félték a vírustól, így egy ideig nem kérték az ellátás biztosítását.

A veszélyhelyzet ideje alatt a gondozási központok által nyújtott szolgáltatás során az idősek életének és egészségének védelme érdekében csak az önálló életvitel fenntartásához elengedhetetlen tevékenységek voltak elvégezhetőek, melyeket a lehető legkevesebb látogatási alkalomra és legrövidebb időtartamra kellett lecsökkenteni, a gondozási döntések az ellátottakkal, illetve a hozzátartozókkal egyeztetésre kerültek.

Idősek nappali ellátása

2020. március 16-tól az egész országot érintő COVID-19 járvány miatt az idősek klubjai is bezárásra kényszerültek.

Ebben a helyzetben elengedhetetlen volt a mentális gondozás. Telefonon, vagy e-mail-ben tartották a kapcsolatot az intézményi munkatársak valamennyi ellátottal, különösen nagy figyelmet fordítottak azokra a klubtagokra, akik egyedül élnek, nincs, vagy nagyon távol laknak családtagjaik. Ha szükségét érezték az ellátottak, személyesen is meglátogatták őket.

Ez a fajta segítségnyújtás nagymértékben hozzájárult ahhoz, hogy megmaradjon kapcsolatuk a külvilággal és kevésbé érezzék az izoláció, a magány, az egyedüllét negatív hatásait.

A járványhelyzet új módszerek kidolgozását is életre hívta. A frissítő gyógytorna rendkívül népszerű szolgáltatási elem, így a II. sz. Gondozási Központ megszervezte az online formában nyújtott gyógytorna szolgáltatást, hisz egyre több azon idősök száma, akik gyakorlottan kezelik az infokommunikációs eszközöket, így nem jelent gondot, az alternatív módon szervezett klubfoglalkozás létrejötte. Az innovatív szolgáltatási elemről a „Budai Polgár” hasábjain is megjelent tudósítás http://budaipolgar.hu/data/cms184296/BP_2021_03.pdf

A nappali klubok újra nyitása után szembesültek a dolgozók azzal, hogy az idősök fizikai állapota sokat romlott a bezártság időszaka alatt, már egy kisebb séta is megterhelő volt számukra.

Demens személyek nappali ellátása

A 2021-es évet – hasonlóan az előzőhöz- jelentősen meghatározta, befolyásolta a COVID19-vírus okozta világméretű járványhelyzet. 2020. december 12-től 2021. június 6-ig szünetelt ez a nappali ellátási forma is.

A zárás alatt sajnos több ellátott állapota jelentősen romlott, illetve 3 személy elhunyt ezen időszak alatt. A júniusi nyitás után az alapoktól kellett újraépíteni az ellátást, kezdetben naponta csak 2-3 fő jelenlétével. A nappali ellátást segíti, hogy azok, akik nem tudják behozni a hozzátartozójukat, az intézmény által bérelt kisbusszal közlekedhetnek.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtást a II. kerület közigazgatási területén az I. Sz. Gondozási Központ látja el. (A magánszolgáltatók kerületi jelenlétéről nincsenek adataink.)

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtást főleg egyedül élő idős korúak, idős házaspárok (akiknek egészségi állapota indokolja a szolgáltatás folyamatos biztosítását), mozgásfogyatékosokkal élők veszik igénybe. A készülék kihelyezésének feltétele a szociális rászorultság vizsgálata, az együttműködési hajlandóság és a házi orvos javaslata.

Idősök átmeneti ellátása - gondozóház

Az idős korúak gondozóházi ellátását 2021. november 1. napjával kezdődően, szerződés útján a XI. kerület Újbuda Önkormányzattal kötött megállapodással biztosítja. A szerződés kötésével az idősök átmeneti ellátásának megfelelő, szakmailag magas színvonalú, a gondozottak részére előnyös feltételekkel történő szolgáltatást nyújt, ezzel párhuzamosan az I. sz. Gondozási Központban ez a szolgáltatás 2021. december 1. napjától megszüntetésre került.

A megállapodás értelmében az Újbudai Idősök Háza 4 férőhelyen biztosítja a II. kerületi lakóhellyel rendelkező ellátást igénylők részére az idős korúak gondozóháza feladat ellátását.

Fogyatékosok nappali ellátása

Értelmi Fogyatékosok Nappali Otthona (1028 Budapest, Hidegkúti út 158.)

Szociális alapellátás keretében 16. életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes, felügyeletre szoruló enyhe, középsúlyos értelmi fogyatékos, autista személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodás, társas kapcsolatok kialakítására, alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére és étkeztetés biztosítására.

Pszichiátriai betegek ellátása:

Az Önkormányzat továbbra is fontosnak tartotta, hogy a speciális ellátotti csoportok, mint a pszichiátriai betegséggel élők ne kerüljenek kiszolgáltatott helyzetbe, ezért a meglévő – 2009. év óta nem kötelező- önkormányzati feladatot továbbra is biztosítani kívánta.

Az egymásra épülő pszichiátriai ellátások fontos szerepét különösen alátámasztják az elmúlt 2 év COVID – 19 világjárvány eseményei, utóhatásai.

A közelmúltban több felmérést is végeztek (pl. Magyar Pszichiátriai Társaság), melyek kutatják a pandémia okozta munkahely elvesztéseket, online oktatás hatékonyságát, de a lakosság körében megjelenő stressz faktorok növekedését, az életviteli problémák megjelenését is. A járvány lecsengése után a szakemberek egy úgynevezett „pszichopandémiára” számítanak, vagyis arra, hogy megnő azoknak a száma, akiknek a jövőben pszichiátriai ellátásra lesz szükségük. Miközben a pszichiáter szakorvosok száma hazánkban felére csökkent, a magán egészségügyi, terápiás lehetőségeket pedig kevesen tudják igénybe venni.

A Közösségi Pszichiátriai Ellátás (továbbiakban: Ellátás) célja, hogy a II. kerületi pszichoszociális fogyatékkal élők saját lakókörnyezetükben olyan komplex segítséget kapjanak, mellyel be tudnak illeszkedni saját családjuk, lakókörnyezetük életébe, ezáltal csökkentve kirekesztettségüket a társadalomból. A mentális gondozás tartalmát és menetét a kliens egyéni szükségleteiből kiindulva, betegségének mértékétől függően határozzák meg, minden esetben az érintett aktív és felelős részvételével. Amennyiben vannak bevonható családtagok, ők is kapnak érzelmi támaszt, konfliktuskezelésben tanácsadást, felvilágosítást a betegségről és annak várható alakulásáról.

Az Ellátásban általában egyszerre 40-45 fő részesül, őket a két közösségi gondozó és a koordináló-terápiás munkatárs látja el. Az Ellátás szakmai munkáját a kerületi Menta-Pszichiátriai Gondozó-és Mentálhigiénés Központ (továbbiakban: Menta) munkatársaival szakmai együttműködésben végzi.

A világjárvány mentális hatásait alátámasztja az alábbi betegforgalmi statisztikai táblázat is:

Év	Betegek száma/fő
2017	10328
2018	10745
2020	10995
2021	11633
2022	12520

Forrás: Menta Pszichiátriai Gondozó-és Mentálhigiénés Központ

A közösségi ellátásban részesülők statisztikai adatai

Nemek szerint/fő	2021. év	2022. év
Nő	27 60%	26 63%
Férfi	18 40%	15 26%
összesen	45	41

Életkor szerint	2021. év	2022. év
18-35 év	3 fő 7%	6 14%
36-60 év	24 fő 53 %	21 51%
60 + év	18 fő 40 %	14 34%
összesen/fő	45	41

Mentális problémák szerint/fő	2020. év	2021. év	2022. év
skizofrénia és paranoid rendellenességek (F20-29)	31 72%	33 73 %	32 74%
bipoláris affektív zavarok /depressziós epizód (F31-32)	8 19%	8 18%	7 16%

Forrás: Községi pszichiátriai ellátás

Az ellátottak jellemzői:

- általában több nő kér segítséget, mint férfi (ez más szociális ellátásokra is igaz)

- kiemelkedő a magas iskolai végzettségűek aránya (gondjaik kevésbé szociális jellegűek; segítséget az elmagányosodás, a meg nem értettség, a betegséggel járó leépülés nehézségeinek csökkentése érdekében kérnek)
- sok az idős, nyugdíjas, krónikus mentális (és egyéb szervi) betegséggel élő ellátott (szeretnék a fiatalabb, aktív korosztályt elérni)
- a munkaképességet vizsgált ellátottak egészségi állapotmaradványa egyre alacsonyabb, azaz sajnos már egyre rosszabb állapotban kerülnek az ellátásba
- az egyedül élők és az idős szülővel/felnőtt gyerekekkel élők száma magas (ennek okai nem feltétlenül anyagi háttérűek, inkább az önálló életvitelhez szükséges képességek hiánya)
- megjelenik a gyámhivatali támogató segítő, mint szükség esetén igénybe vehető szolgáltatási elem
- a mentális problémák kategorizálása valójában több okból is indifferens mutató:
 - egy beteg egy adott időpontban több klinikai kórképpel is rendelkezhet,
 - a kórképek élethelyzettel, idővel változnak (javulhatnak, krónikussá válhatnak),
 - a közösségi pszichiátriai ellátások szakmai ajánlása eleve meghatározza a szolgáltatást igénybevevők körét.

Az utcai szociális munka és hajléktalan emberek nappali ellátásának biztosítása

Az utcai szociális munkát és a hajléktalan emberek nappali ellátásának biztosítását 2007. november 1-jétől ellátási szerződés keretében a *Magyar Máltai Szeretetszolgálat Közép-Magyarországi Régiója* látja el a kerületben.

Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület, Utcai Gondozó Szolgálat (1013 Budapest, Feszty Árpád utca 6-8.) hajléktalan személyek utcai ellátását, a Széll Kálmán téri Nappali Melegedő pedig a hajléktalan személyek nappali ellátását biztosítja.

A Feszty Árpád utca 6-8. szám alatti telephelyen hetente egyszer ügyfélfogadást tartanak, aminek keretén belül álláskeresésben, önéletrajz írásban, ruhapótlásban tudnak segítséget nyújtani valamint a szociális ellátórendszerrel kapcsolatban is információt tudnak nyújtani.

A Széll Kálmán téri Nappali Melegedőben van lehetőség étkezésre (zsíros kenyeret és teát osztanak), szociális ügyintézésre és személyes esetkezelésre.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület legrégebben működő egészségügyi szűrőprogramja a Mozdó Tüdőgondozó és Szűrőállomás (1032 Budapest, Miklós utca 32.). „Programunknak Óbuda szívében található Miklós utcai Integrált Hajléktalanellátó Központ ad otthont. A Miklós utcai elhelyezkedés nem csak közlekedés szempontjából kedvező Programunk és ügyfeleink számára. A rendezetlen társadalombiztosítási jogvisztonnyal rendelkezőknek lehetőségük nyílik segítséget kérni az integrált intézmény szociális munkásaitól a TAJ számuk *zöldítésében*, valamint a nappali melegedő szolgáltatásait is igénybe vehetik.”¹¹ A Tüdőszűrő Program egy stabil és egy mozdó ernyőképesszűrőállomással rendelkezik. A mozdó állomás (tüdőszűrő busz) teljes mértékben akadálymentesített.

¹¹ Forrás: 2022. évi szakmai beszámoló a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Budapest II. kerületében végzett tevékenységéről

Szenvedélybetegek közösségi ellátása

Hasonlóan a pszichiátriai betegek közösségi és nappali ellátáshoz a szenvedélybetegek ellátásának hatékonysága is csak komplex, integrált módon, az ellátott családjának és környezetének bevonásával lehet eredményes.

A települési önkormányzat 2008. december 31. napjáig köteles volt a szenvedélybetegek közösségi ellátását biztosítani. A feladatot 2006. január 1. napjától ellátási szerződés keretében a Magyarországi Református Egyház Válaszút Misszió Drogkonzultációs Iroda (1122 Budapest, Krisztina krt. 5.) (továbbiakban: Válaszút Misszió) nyújtotta. 2009. január 1-jétől ezen szociális alapellátás biztosítása kikerült az önkormányzati kötelezettségek közül, viszont a szerződés a kerületi érintettek miatt nem került megszüntetésre.

Az intézmény a szenvedélybetegek komplex ellátását és rehabilitációját nyújtja. Szolgáltatásai közé tartozik az alacsonyküszöbű ellátás, az előgondozás, a pár- és családterápia, az elterelés és a támogatott lakhatás biztosítása is.

Az intézmény a II. és a XII. kerület határán található (1122 Budapest, Krisztina krt.5.), így kiemelt fontosságú számukra a II. kerületi érintett lakosság ellátása is. Az elmúlt évben átlagosan évi 5 fő második kerületi lakost láttak el, az érintettek köre ennél lényegesen nagyobb szám.

2020. április 1. napjától a Válaszút Misszió Drogkonzultációs Iroda biztosítja a szenvedélybetegek nappali ellátását is.

Az intézmény szolgáltatásait a II. kerületi lakcímmel rendelkező szenvedélybetegek az alábbiak szerint vették igénybe: közösségi ellátásban 2020-ban 2 fő, 2021-ben 2 fő, nappali ellátásban 2020-ban 7 fő, 2021-ben 4 fő vett részt. Elterelésben 2020-ban 29 fő, 2021-ben 32 fő részesült.

A vírushelyzet ellenére is sokan keresték az intézményt, az ellátások az óvintézkedések és bizonyos korlátozó intézkedés mellett folyamatosan működtek.

g) drogprevenációs szolgáltatások;

Mindenki előtt ismert tény, hogy a szenvedélybetegségek gyógyítása hosszadalmas, költséges és sokszor csak átmeneti eredményekhez vezet. A laikus közönség előtt is ismert, hogy a legfontosabb a megelőzés, a gyermekkori prevenció, egy olyan koncepció megvalósítása, amely elsősorban az iskolás - 6-18 éves - korosztály intézményes keretek közötti sikeres életvitel-alakítását támogatja, célja, hogy az iskolai környezet minél inkább az egészséges élet támogatóvá váljék.

A II. Kerületi Rendőrkapitányság tapasztalatok alapján a fiatal korosztály bűnelkövetésének hátterében a legtöbb esetben a rendezetlen családi háttér, a rossz szociális körülmények állnak, de megjelenik az okok között a motivátlanság és a pszichés probléma is, s a fiatalok viszonylag korán kialakuló szenvedélyfüggősége is, melyek megfelelő kontroll és családi háttér hiányában súlyos devianciaként a bűnözői életmód kialakulásához vezethetnek.

A BRFK II. kerületi Rendőrkapitányság 2020. és 2021. évben végzett bűnmegelőzési programját alapvetően meghatározta a koronavírus okozta járványhelyzet, tekintettel arra, hogy a gyermek- és fiatalkorú korosztállyal szemben bevezetett fokozott biztonsági intézkedések miatt az év nagy részében sem személyes, sem online módon nem kerülhetett sor bűnmegelőzési előadás megtartására. A személyes jelenlétű bűnmegelőzési munkát, a 2021. év második felében lehetett végezni.

A járványügyi helyzetnek megfelelően:

- Kábítószer prevenció előadás volt a Pitypang Utcai Általános Iskolában, a Szent Angéla Ferences Általános Iskola és Gimnáziumban, valamint a Csik Ferenc Általános Iskola és Gimnáziumban mind a szülők, mind a pedagógusok számára.
- Sor kerülhetett a gyerekek, és a pedagógusok részére elkészített „A szer, ami megváltoztat” című kisfilm bemutatására az oktatási intézményekben.

2022. évben már 15 oktatási intézményben és 2 óvodában is tartottak bűnmegelőzési programot. Kisiskolásoknál a közlekedésbiztonságra, serdülőknél pedig az internet veszélyeivel, a különböző bullying-ok kezelésével, megelőzésével foglalkoztak, valamint feldolgozták a „Bulizás veszélyei” és az „Egyedül otthon” drogprevenció témaköreit.

A Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (továbbiakban: KEF) működésében a Család- és Gyermekjóléti Központ aktív szerepet tölt be, titkári posztját az intézmény munkatársa látja el. 2022. februárjában „elindítottuk kortárs segítő képzésünket a kerületben tanuló és az Erődteret rendszeresen látogató 9-10. osztályos tanulók számára. A program célja volt a résztvevők problémamegoldó készségének, önismeretének fejlesztése, valamint az életkori sajátosságaikhoz tartozó kihívásokat érintő témákban való bővebb ismeretek szerzése. Az elsajátított készségek és ismeretanyag által a résztvevők képessé válnak az őket körülvevő kortárs csoportokban lévő egyéni és csoportdinamikai problémák felismerésére, támogatni tudják társaikat nehéz élethelyzetekben, szükség esetén pedig információkat tudnak adni megküzdési lehetőségekről és az iskolatársaik, barátaik körében felmerülő kérdésekkel kapcsolatban segítséget nyújtó szakemberekről, szervezetekről.”¹²

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A kerületi ellátórendszer elemei mindenki számára hozzáférhetőek, egységes, egymásra épülő szolgáltatásokat nyújtanak. Az ellátórendszer hatosságát és hatékonyságát eredményezi az is, hogy az egészségügyi, az oktatási-közművelődési-, sport- és a foglalkoztatási intézmények, szervezetek a szakmai programjuk megvalósítása során együttműködnek. Budapest Főváros II. Kerület Önkormányzatával szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor, ilyen irányú eljárás nincs folyamatban.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

Az Önkormányzat a pénzbeli ellátások és a közszolgáltatások szervezése során próbálja előnyben részesíteni a célcsoportokhoz tartozókat. Ez részben szabályozási eszközökkel, részben eljárások bevezetésével, részben a nyilvánosság eszközeinek alkalmazásával történik. Az önkormányzat a Rotavírus valamint a Meningococcus B baktérium okozta megbetegedések megelőzése céljából a térítésköteles védőoltások költségéhez támogatást nyújt azon családok számára, akik 2 év alatti gyermeket nevelnek, és a védőoltás beadását jövedelmi helyzetük miatt nem tudják vállalni.

¹² Forrás: KEF beszámoló 2022

Az Önkormányzat az Szt. és Gyvt. által meghatározott térítésmentes szolgáltatásokon kívül az idősek nappali ellátását (kivéve a demens személyek ellátását) és az étkeztetés nélkül igénybe vett értelmi fogyatékosok nappali ellátását térítésmentesen biztosítja. Házi segítségnyújtás igénybe vétele esetén - az ellátott személyes részvétele nélkül végzett - lakáson kívüli tevékenység időtartamát a havonta fizetendő személyi térítési díj kiszámításakor nem kell figyelembe venni.

Az intézményvezető által megállapított térítési díj méltányosságból csökkenthető vagy elengedhető abban az esetben, ha az ellátást igénylő a számára e rendelet alapján megállapítható személyi térítési díj megfizetésével létfenntartását időszakosan vagy tartósan veszélyeztető helyzetbe kerülne, különösen családi és egészségi állapotában, jövedelmi helyzetében bekövetkezett változás miatt.

Az Önkormányzat mentesíti az építményadó megfizetése alól azt a látási fogyatékos személyt, aki vakok személyi járadékában, vagy fogyatékosági támogatásban részesül, az a személyt, aki hadigondozottak ellátási formáiban részesül, illetőleg azt a 70. életévét betöltött gépjárműtároló tulajdonost, akinek a vele közös háztartásban élő közeli hozzátartozójának jövedelmét is figyelembe véve az egy főre jutó jövedelme nem éri el a tárgyév január 1-én érvényes szociális vetítési alap összegének kétszeresét.

Mentességet kaphat a kommunális adó megfizetése alól

- a) aki aktív korúak ellátásában részesül,
- b) az az adóalany, aki, illetve akinek házastársa kiskorú gyermeke után rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt kap,
- c) az a látási fogyatékos személy, aki vakok személyi járadékában, vagy fogyatékosági támogatásban részesül,
- d) aki hadigondozottak ellátási formáiban részesül,
- e) aki lakásfenntartási támogatásban részesül,
- f) aki közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezik,
- i) a 65. életévét betöltött adóalany,
- k) akinek a R. alapján rendszeres (évente legalább hat hónap időtartamban) pénzbeli és természetbeni támogatás kerül megállapításra.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet szinterei, fórumai;

A közösségi élet szinterei sokrétűek, ilyenek a lakóközösségek, a munkahelyek, önkormányzati intézmények, a templomok, a civil szervezetek, művelődési házak, játszóterek, parkok, kávézók, cukrászdák, vagy akár egy sétálóutca. Kerületünk kedvező természeti adottságokkal, értékekkel rendelkezik.

A kerület intézményei lehetőséget teremtenek a helyi közösségi élet sokféle formában történő megvalósulásának. A helyi újság és annak online verziója, az Önkormányzat honlapja és közösségi médiás oldalai segítik a kerületi lakosokat a közérdekű információk gyors megszerzésében, egyben folyamatosan lehetőséget adnak arra, hogy tájékozódjanak a kerület rendezvényeiről, kulturális életéről, sporteseményeiről, és az Önkormányzat működéséről.

Több közösségi önszerveződést, helyi identitás erősítését célzó kezdeményezés valósult meg az elmúlt években például a helytörténeti séták, a Fény Utcai Piac programjai, a kerületi rendezvényekből pedig kiemelkedik a II. Kerület Napja, a Pesthidegkúti Művészeti Fesztivál vagy a Hidegkúti Sportparádé.

A kerületi rendezvények megszervezésében és lebonyolításában mind az Önkormányzat és annak intézményei, mind a helyi lakosok, mind pedig a civil szervezetek egyaránt aktívan részt vesznek.

A II. Kerületi Önkormányzat 2020 őszén hirdette meg Margit-negyed programját, mely a Margit-körút és közvetlen vonzaskörzetének kulturális és gazdasági újrapozicionálását tűzte ki célul. A program egyik első lépéseként a területen elérhető üres önkormányzati tulajdonban lévő ingatlanoknak kívánnak bérlőket és üzemeltetőket találni. Az ingatlanhasznosítási programnak nem csupán az a célja, hogy az érintett ingatlanok visszakerüljenek a piaci körforgásba, hanem hogy a leendő bérlők a program által meghatározott közösségi és kulturális célok elérését is partnerként segítsék.

Az Önkormányzat Képviselő-testülete 2022. októberében döntött az Ifjúságügyi Tanács létrehozásáról.

II. kerület Ifjúságügyi Tanácsa *konzultatív, véleményező, javaslattevő szervként* elsősorban az alábbi feladatokat látja el:

- A kerületben élő fiatalok információval való ellátása, az érintettek közötti kommunikáció elősegítése.
- Közreműködés a fiatalokat érintő programok, rendezvények, események megszervezésében.
- Javaslattételi lehetőség a kerületi, ifjúsági ügyekkel (is) foglalkozó civil szervezetek támogatására vonatkozóan.
- Kapcsolattartás a kerületben működő, ifjúsági ügyekkel (is) foglalkozó civil szervezetekkel.

Fontos küldetése az alulról jövő kezdeményezések önkormányzati döntéshozatalba történő becsatornázása is, hogy maguk az érintettek mondhassák el mind a problémákat, mind pedig azt, hogy milyen, a fiatalokat (is) érintő fejlesztéseket javasolnak a Kerületben.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság 2021			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint)	Sportcsarnok, sportpálya léte	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma	Közművelődési intézmények száma
db	van/nincs	db	db
n.a. (legutóbbi adat 2019-es: 58 db)	van	67448	11

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A közművelődés feladata és célja, hogy különböző társadalmi rétegek, csoportok és egyének számára biztosítson szabadidős közösségi alkalmakat, tevékenységeket, rekreációs, életesélyt és életminőséget javító szolgáltatásokat, programokat, helyszínt és szakszemélyzetet.

A Marczibányi Téri Művelődési Központ 1972-ben kezdte meg működését. Az intézmény jelenleg a Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat tulajdonában lévő II. Kerületi Kulturális Közhasznú Nonprofit Kft. részeként, a Klebelsberg Kultúrkúriával, a Berczik Sára Budai Táncklubbal és a Vízivárosi Galériával közösen szolgálja a kerület polgárainak közművelődési és szórakozási igényeit.

Az intézmény programjait magasan kvalifikált, elhivatott népművelők, pedagógusok és művészek alakítják, a háttértevékenységek kiemelkedő színvonalú megvalósítása mellett.

Programjaikat a kor művészi elvárásainak szellemében szervezik, a kerületi igények figyelembe vételével.

2021. tavaszán elindult a kerületben a közösségi kert program, melynek célja a környezet és egészséges életmódra nevelés támogatása, új típusú szabadidős tevékenység kialakítása, rekreációs lehetőségek bővítése, a helyi közösségek bevonása.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások (pl. etnikai konfliktusok)

A kerület 91 %-a magyar nemzetiségűnek vallja magát, a roma népesség száma nem éri el az 1%-ot, a német nemzetiségűek száma 1%. A kerületet etnikai konfliktusok nem jellemzik.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai

A Család- és Gyermekjóléti Központban magánszemélyek és szervezetek is rendszeresen juttatnak el adományokat, melyeket a Központ munkatársai rászoruló családoknak juttatnak tovább.

A Központ beszámolója alapján az elmúlt években a legtöbb adományt a Vöröskeresztől és az Országúti Karitástól kapták, a Vöröskereszt a családok részére nyújtott adományokon túl, ukrán családokat is támogatott, kézműves foglalkozást is szervezett részükre karácsony előtt. Karácsonykor 20 kg-os élelmiszersomagot kaptak a családok.

A Karitás az élelmiszer adományokon felül gyermek ruhabörzét szervezett, melyen nagycsaládosok és ukrán családok is részt vettek.

A kerületben adománybolt is működik (1026 Budapest, Szilágyi Erzsébet fasor 45/b., valamint 2023. augusztus végén első alkalommal gyűjtött az Önkormányzat tanszercsomagokat rászoruló családoknak.

A Vöröskereszt rendszeresen szervez jótékonysági vásárokat a Széll Kálmán téri irodájukban, ahol ruhákat, könyveket, játékokat vásárolhatnak a rászorulók kedvezményesen.

Az Önkormányzat minden évben, Karácsonykor felhívást intéz a kerületi lakosok, szervezetek, vállalkozások felé, hogy ajándékkal támogassanak rászoruló gyermekeket, családokat, ilyenkor is sok felajánlás érkezik szomszédainktól.

2022. februárjában kezdődött az orosz-ukrán háború, mely elől menekülők segítségét többféleképpen végzi az Önkormányzat és a kerületi intézmények, civil szervezetek.

Az Önkormányzata hét családot (15 felnőtt és 12 gyermek) fogadott be a Bécsi úti önkormányzati lakásokban, ezzel biztosítva ingyenesen lakhatásukat és napi háromszori étkezésüket.

„Intézményünk két dolgozója az első naptól jelen volt a családok életében, hogy segíteni tudjanak a felmerülő problémák megoldásában, az életviteli problémákon át a hivatalos ügyintézésig, ami az első két hónapban napi szintű tevékenységnek bizonyult.

A gyermekekhez rendszeresen kijárt a körzeti védőnő, egészségügyi probléma esetén pedig fogadta őket a körzeti házi illetve gyermekorvos. Segítettünk az óvodai és iskolai beiratkozásban.

Gyakran kaptunk adomány felajánlásokat, amiket eljuttatunk a menekült családoknak vagy akár kérhettünk is, ha valamiben hiány keletkezett (pelenka, tápszer stb.).”¹³

¹³ Forrás: Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Család és Gyermekjóléti Központ SZAKMAI BESZÁMOLÓ a Család- és Gyermekjóléti Központ 2022. évi tevékenységéről

Az Önkormányzat 2022. február 27-től több helyszínen is adománygyűjtést szervezett a háború elől menekülőknél és a II. Kerület lakosai nagyon sok tartós élelmiszert, takarót, tisztálkodó szereket, játékokat, ruhákat küldtek a határmenti településekre, ahol a menekülteket fogadták.

A koronavírus járvány kitörése után is sok II. kerületi polgár csatlakozott az Önkormányzat felhívásához, melyben önkénteseket kerestek a kerületben élő idős emberek ellátásának segítéséhez.

A koronavírus miatt kihirdetett veszélyhelyzetben az önkormányzatok gondoskodtak a házi segítségnyújtásban nem részesülő időskorúakról, illetve a koronavírus gyanúja, vagy megbetegedés miatt hatósági karanténba kerültek ellátásáról. Akik nem hagyhatták el otthonukat, illetve nem volt segítségük, azok számára – kérésre – a II. kerület biztosította az étel házhoz szállítását, segített az alapvető élelmiszerek, tisztálkodási és tisztítószer megvásárlásban, a gyógyszerek kiváltásában.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

2019 októberében a választásokat követően 11 nemzetiségi önkormányzat alakult a II. Kerületben: bolgár, görög, horvát, lengyel, német, örmény, roma (cigány), ruszin, szerb, szlovák, ukrán.

A Nemzetiségi Önkormányzatok részére biztosítottak a működési és tárgyi feltételek a 1024 Budapest, Mechwart liget 1. szám alatt, ahol a nemzetiségek zavartalanul bonyolíthatják hivatalos ügyeiket, biztosítottak az önkormányzati működés személyi és tárgyi feltételei, a helyi önkormányzat szakmai segítséget nyújt részükre, továbbá közreműködik a működéssel kapcsolatos gazdálkodási és adminisztratív végrehajtási feladatok ellátásában.

A nemzetiségi önkormányzatok főbb tevékenységi körei a kerületben:

- nemzeti oktatás és művelődés, nyelvtanulás segítése,
- anyanyelvi tanfolyamok lebonyolítása,
- nemzetiségi összetartozásuk, közéletük, művészeti életük fejlesztése,
- hagyományaik ápolását szolgáló rendezvények megtartása,
- nemzeti ünnepek megtartása,
- belföldi utazások lebonyolítása, ismerkedés Magyarország tájaival, kultúrájával, hagyományaival,
- kapcsolatok ápolása és fejlesztése a belföldi nemzetiségi önkormányzatokkal,
- külföldi utazások lebonyolítása, ismerkedés az anyaország tájaival, kultúrájával, hagyományaival,
- kapcsolatok ápolása és fejlesztése az anyaországgal,
- nyári táborozások lebonyolítása belföldön és külföldön,
- nemzetiségek életét, tevékenységét, kultúráját, történelmét bemutató kiadványok, könyvek, folyóiratok, hang és képfelvételek készítése,
- nemzetiségi művészek produkcióinak valamint anyanyelvi színházi produkciók bemutatásának támogatása,
- edukációs tevékenység, pl. Horvát Nemzetiségi Önkormányzat Tudományos emlékülés, illetve 2006 óta működik a Szabad Egyetem, ahol szemináriumok zajlanak a lengyel pedagógusok számára.

A Nemzetiségi Önkormányzatok minden évben részt vesznek a II. Kerület Napja rendezvényen, ahol kultúrájukat és nemzeti gasztronómiájukat is bemutathatják.

e) helyi lakossági önszerveződések

Az Önkormányzat támogatja a helyi közösségi önszerveződéseket, melyre 2022. évben nyilvános pályázati lehetőséget vezetett be „Csináld Magad Társadalom!” címen. A pályázat célja a II. kerület lakossága által a kerületben megvalósított, nyilvános közösségépítő programok, lakossági rendezvények támogatása. Olyan programtervek támogatása, amelyekhez kapcsolódhat a lakosság, szerepet kap a *részvételiség*, a helyi erőforrások bemutatása, a kreativitás, a helyi identitás kifejeződése, a generációk találkozása. A tematika bármilyen, egy helyi közösséget (pl.: társasház, utca, környék lakói, stb.) megmozgató tartalmú lehet.

A pályázat keretében nyújtott támogatás kizárólag programra, adott programhoz kapcsolódó, dologi jellegű kiadások, fogyóeszközök vásárlására, illetve tárgyi eszközök bérlésére szolgál.

2023. júniusban elindult a „Kultudvar” koncert sorozat, melynek lényege, hogy a Frankel Leó u. 10. szám alatti társasház belső udvarán adott akusztikus koncertekre eladott jegyekből befolyó összeggel a társasház felújítását támogatják.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

2014. év óta településünkön Roma Nemzetiségi Önkormányzat működik. Budapest Főváros II. Kerület Önkormányzata valamennyi rendelkezésére álló lehetőséggel és eszközzel igyekszik a roma származású népesség esélyegyenlőségét biztosítani. A szociális, egészségügyi, köznevelési intézményekkel szorosan együttműködve törekszik a romák életminőségének javítására, jobb lakhatási körülményeik biztosítására, testi-lelki egészségük megőrzésére, oktatásuk elősegítésére.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A szegénység egyik oka és következménye a tartós munkanélküliség, segélyezéssel nem lehet olyan mértékű jövedelmet biztosítani, amely a létfenntartási, lakhatási szükségleteket kielégíti.	Helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása, álláskeresési tanácsadás biztosítása, együttműködés a Budapest Főváros Kormányhivatala Foglalkoztatási Osztállyal az együttműködés folytatása
Lakossági közüzemi adósságállomány újratermelődése	Hátralékkezelési és életvezetési tanácsadás biztosítása, közmű szolgáltatókkal való együttműködés.
A lakhatás biztonsága az anyagi problémák miatt veszélybe kerül.	Lakhatást segítő pénzbeli támogatások biztosítása, önkormányzati lakások szociális alapon, pályázat útján történő biztosítása.
A hajléktalan embereket támogató infrastruktúra fejlesztésre szorul.	Szociális szolgáltatások bővítése, lakhatási megoldások fejlesztése.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Forrás: Budai Polgár

A Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt és ezzel vállalta, hogy elfogadja az Egyezmény követelményeinek megfelelő jogszabályokat. Az 1997. évi XXXI törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról ennek a jogharmonizációs kötelezettségnek eleget téve született meg. A gyermekek védelméről szóló törvény - tekintettel a gyermekek sajátos jogaira és érdekeire - egyrészt különböző támogatások, illetve szolgáltatások nyújtásával segíti a családot a gyermek felnevelésében, másrészt megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít a családból kiemelt gyermekek számára. Mindez a családok megerősítését szolgáló helyi és területi gondozás szerepének, az önkormányzatok ellátásra irányuló szolgáltató tevékenységének, valamint a társadalmi önszerveződések és egyéb állampolgári kezdeményezések növekedését eredményezi.

Ezen túlmenően azonban a gyermeket a törvény olyan személyiségként kezeli, akit megilletnek az alapvető emberi jogok, sőt azoknak is egy sajátos és komplex együttese, amely kiterjed a gyermek érdekeire és szükségleteire, személyiségfejlődésének biztosítására, amibe az oktatás, a tehetséggondozás, a sport, az egészséges életkörülmények, a szabadidő eltöltése és az erőszakmentes környezet éppúgy beletartozik, mint családjának szociális biztonsága.

Az Országgyűlés a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával elfogadta a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint 2022					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma	39 101	45 852	84953	46,03%	53,97%
0-2 évesek	1 051	978	2 029	2,39%	
0-14 éves	6 427	6 094	12521	7,57%	7,17%
15-17 éves	1 524	1 419	2943	1,79%	1,67%

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Helyi Vizuál Regiszter

2022-ben a 0- 17 éves korosztály száma 17 493 fő, ez az összlakosság 20,5 %-a. A gyermekkorú népességet férfi többlet jellemzi, mely trend az életkor előrehaladtával megfordul.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

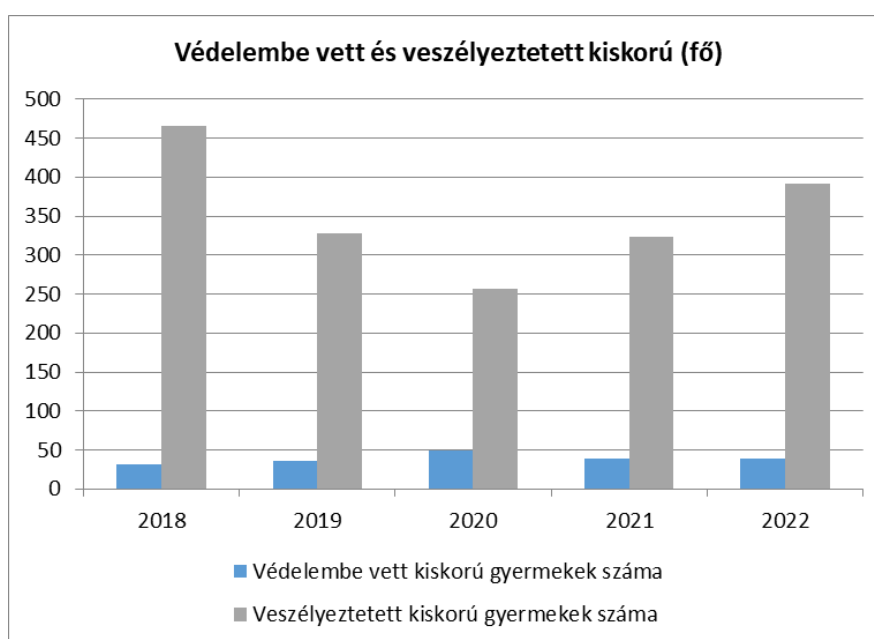
A gyermekjóléti alapellátás keretében egy jól működő gyermekvédelmi jelzőrendszer segíti a szakemberek munkáját. A problémák megoldásában elengedhetetlen az oktatási és gyermekvédelmi rendszerben dolgozók közti szoros együttműködés.

A kerület sajátossága a jómódú, értelmiségi családok magas száma. Esetükben sokszor tapasztalható, hogy nehézséget jelent akár már a gyermekjóléti szolgálattal való kapcsolatfelvétel is. Olykor bizalmatlanok, illetve – állításuk szerint – náluk nincs probléma, különösen olyan, aminek megoldásához egy külső személyre lenne szükség. Általában elmondható, hogy minél magasabb státusznak örvend az adott család, annál kevésbé érkezik jelzés, illetve annál nehezebben indul el a családgondozás.

A Gyvt. 5. § n) pontja alapján a veszélyeztetettség olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot (egészségügyi, anyagi ok), amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
	Fő	Fő
2018	32	466
2019	36	328
2020	49	256
2021	39	323
2022	39	392

Forrás: Család- és Gyermekjóléti Központ

A Gyvt. 68. § (1) bekezdése alapján: Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyámhatóság a gyermeket azonnal végrehajtható határozatával védelembe veszi.

A védelembe vett gyerekek száma 39 fő (32 család) volt 2021-ben. Kerületünkben a probléma típusok között továbbra is a szülők közötti konfliktus, a gyermekükkel kapcsolatos (pl. gyermek elhelyezés, kapcsolattartás) viták állnak, akár együtt, akár külön élnek. Jellemzően volt párjuk, társuk életét igyekeznek megnehezíteni és nem látják be, hogy ezzel saját gyermeküknek is ártanak.

Nevelési probléma szintén sok gyermeket érint. A szülők elfoglaltsága és munkája azt eredményezi, hogy gyermekeikkel nem töltenek elégséges időt, a közös beszélgetések elmaradnak, vagy a szülők nem rendelkeznek megfelelő kompetenciával a gyermek nevelése terén. Így szülői elhanyagolás, életviteli problémák is jellemzőek. Előfordult még a tankötelezettség elmulasztása, pszichés/mentális problémák (szülő, gyerek), kamaszkori krízisek, normaszegő viselkedések. A tapasztalatok szerint a szülőkkel a kommunikáció nehezített, hiányzik a probléma belátása.

A kialakult járványügyi helyzet legnagyobb vesztesei a gyermekek voltak. Főleg azok a gyermekek, akik segítségre szorulnak. A gyermekeket napi szinten figyelő intézmények bezártak, a bennük dolgozó jelzőrendszeri tagok nem találkoztak a gyermekekkel, a kijárási tilalom, a korlátozások a családokat otthonukba zárták. A családi diszfunkciók, konfliktusok nem kerültek, vagy csak alacsonyabb számban napvilágra. Sok esetben csak későn derül fény, mi folyik családon belül. A látencia nagyon magas.

„A kiskamaszokat és kamaszokat érintő komoly problémakörök: mentális zavarok, szuicid gondolatok, önsértésben való érintettség továbbra is jelen vannak. Az ellátórendszer óriási hiányokkal küzd ezen a téren. Mindenütt- a magánszektorban is- több hónapos várólistával kell számolni, mely megnehezíti a gyermekek megfelelő segítséghez való jutását.

A válófélben lévő szülők sok esetben a vélt vagy valós sérelmeiket nem egymással tisztázzák, hanem a gyerekeken keresztül üzengetnek egymásnak, lojalitás konfliktust előidézve gyermekeikben. Ezekben az esetekben ez tovább súlyosbítja a gyermekek mentális állapotát. Az intézményen belüli szolgáltatások is korlátozottak, a mentálhigiénés csoport leterheltsége komoly kihívást okozott az elmúlt év során.

Általánosan elmondható, hogy az igénybe vevők köre pszichésen terheltebb, az indulatok felfokozottabbak, a családtagok egymáshoz való viszonya frusztráltabb, kevésbé fókuszálnak a megoldás/kompromisszum keresésére, a kommunikációt inkább az indulatok és az egyéni érdekérvényesítés jellemzi. Ez gyakran parttalan vitát eredményez a szülők között, melyben a családsegítő is nehezen érvényesül; mivel a szülők potenciális szövetségesként szeretnék bevonni családsegítőjüket vagy a segítő beszélgetéseken elhangzottakat egyfajta bizonyítékként gyűjtik a bírósági/hatósági eljárásokhoz.

A feltáró munka során –ha a jelzésben nem is szerepel,- gyakran merül fel a lelki bántalmazás; ami nehezen tetten érhető, nehezen kimutatható.”¹⁴

Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet:

A Gyvt. 67/A. § (1) bekezdése alapján: Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

¹⁴ Forrás: A Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló 2022. évi átfogó értékelése

(2) Halmozottan hátrányos helyzetű

- a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)–c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- b) a nevelésbe vett gyermek,
- c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

2022. évben 3 család 4 gyermeke esetében állt fenn a hátrányos helyzet hatálya, a szülők alacsony iskolai végzettsége miatt. Halmozottan hátrányos helyzet megállapítására nem került sor.

A BFKH II. Kerületi Hivatal Gyámügyi Osztálya által hivatalból megállapított halmozottan hátrányos helyzetű nevelésbe vett gyermekek és utógondozói ellátásban részesülő nagykorúvá vált gyermekek száma nyilvántartásunk alapján 2022. december 31-én 109 fő volt. Kerületünkben több gyermekotthon is található, ezért lehet viszonylag magas ez a szám.

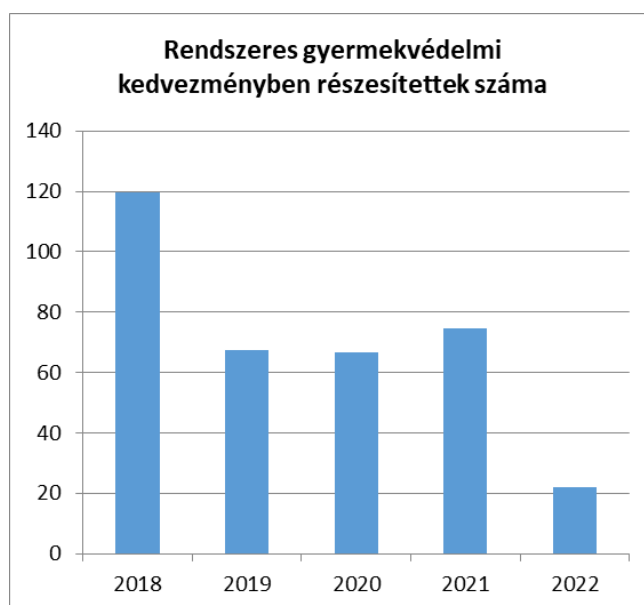
A Gyvt. 93.§. (1) bekezdése alapján: „A gyámhatóság a gyermek vagy a fiatal felnőtt kérelmére – a gyermek nagykorúságának elérése előtt a gyermekvédelmi gyám javaslatának figyelembevételével – elrendeli az utógondozói ellátást, ha a gyermek, illetve a fiatal felnőtt nevelésbe vétele nagykorúvá válásával szűnt meg, és

- a) létfenntartását önállóan biztosítani nem tudja, vagy
- b) tanulói jogviszonyban, hallgatói jogviszonyban vagy felnőttképzési jogviszonyban áll, vagy
- c) szociális bentlakásos intézménybe felvételét várja.”

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők helyzete;

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma
	Fő
2018	120
2019	68
2020	67
2021	75
2022	22

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot - a Gyvt. által szabályozott módon – a jegyző állapítja meg 1 év időtartamra.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a Gyvt.-ben meghatározott gyermekétkeztetés normatív kedvezményének, illetve a külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek (pl. többletpont a felvételinél) igénybevételére.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesült 2022. évben összesen 41 családban 56 fő gyermek, de 2022. december 31-én már csak 18 családban 22 gyermek.

Kormányzati szabályozás alapján a 2020. november 4-e óta fennálló rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság és a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállását nem lehetett felülvizsgálni és megszüntetni (kivételt képeznek azon érintettek, akiknél a gyermek betöltötte a 25. életévét, vagy befejezte a tanulmányait, illetve mikor a jogosultak önmaguk jelentették be, hogy jövedelmi helyzetükben pozitív változás állt be, és kérték az ellátás megszüntetését), a jogosultságok nem jártak le, azok automatikusan meghosszabbodtak 2022. augusztus 31-éig, ezen a napon a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek és nagykorú tanulmányaikat folytató fiatalok száma 56 fő volt.

A meghosszabbítás lejártá után a jogosult kör tehát kevesebb, mint a felére csökkent, a lentebb részletezett átmeneti jövedelemhatár emelés ellenére is.

A 2022. szeptember 10-én hatályba lépett, veszélyhelyzet ideje alatt a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság jövedelmi feltételeinek egyes szabályaitól való eltéréstől szóló 344/2022. (IX. 9.) Korm. rendelete alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot meg kell állapítani, ha a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg az 51.300 Ft-ot, egyedülállóknál illetve tartósan beteg vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő családoknál pedig a 47.025 Ft-ot.

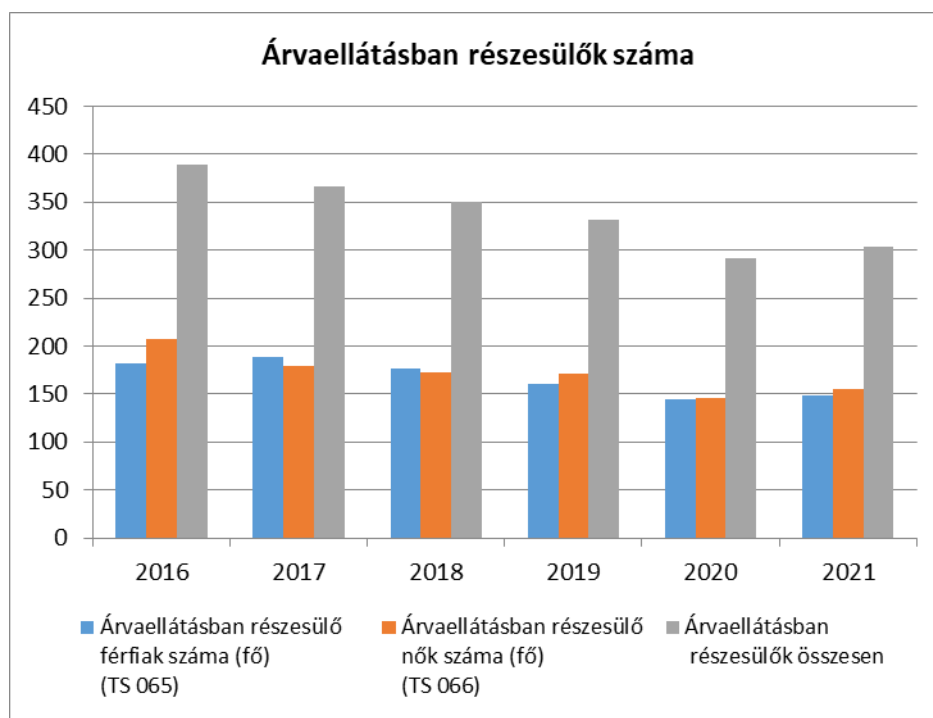
Veszélyhelyzet alatt az Ukrajna területén fennálló fegyveres konfliktusra, illetve humanitárius katasztrófára tekintettel, valamint ezek magyarországi következményeinek az elhárítása érdekében veszélyhelyzet kihirdetéséről és egyes veszélyhelyzeti szabályokról szóló 180/2022. (V. 24.) Korm. rendelet szerinti veszélyhelyzet idejét kell érteni.

Azok a családok, ahol három gyermeket nevelnek, vagy nem jár még intézménybe a gyermek, illetve felsőfokú tanulmányokat folytat, kevésbé tudják hasznosítani a kedvezményt. Megfigyelhető, hogy évek óta csökken a kedvezményben részesülők száma, a jövedelemhatár jelenlegi (átmeneti) kisebb emelése ellenére is.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság (az egyik) alapja a helyi utazási bérlet igénybevételének is, a térítésmentes védőoltási támogatásnak, illetve az egyik jogalapja a védendő fogyasztó státusz megállapításának, valamint a kedvezményes ételmszerkártya használatára is jogosít.

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás			
Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2016	182	207	389
2017	188	179	367
2018	177	173	350
2019	160	171	331
2020	145	146	291
2021	149	155	304

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A gyermekek támogatásának egyik speciális fajtája az árvaeállítás, amely egy biztosítási típusú, havi rendszerességű, jövedelemarányos pénzbeli ellátás, az elhunyt biztosítottak gyermekei, illetve bizonyos esetekben unokái és testvérei részére. Az árvaeállítás az elhunyt nyugdíjas, illetve nyugdíjban nem részesülő, de nyugdíjjogosultságot szerzett elhunyt személy gyermekének, örökbe fogadott gyermekének, meghatározott feltételek esetén nevelt gyermekének, testvérének, unokájának járó ellátás. Az árvaeállítás alapvetően a gyermek 16. életévének betöltéséig jár, kivéve, ha nappali rendszerű oktatásban vesz részt a gyermek, ebben az esetben legfeljebb 25. életévének betöltéséig jár.

A II. Kerületben az árvaeállításra jogosultak száma az elmúlt években folyamatosan csökkent.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

Kerületünkben ún. családi segélyezési gyakorlatot folytatunk, ami azt jelenti, hogy az egy-egy családba tartozókat az összes támogatás tekintetében egy ügyintéző kezeli. Ezáltal van lehetőség odafigyelni, hogy egy-egy család minden olyan támogatási eszközt megkapjon, ami a helyzetének rendezésében segítheti.

A Képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani.

Rendkívüli települési támogatásban elsősorban azokat a személyeket indokolt részesíteni, akik önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról nem tudnak gondoskodni, vagy alkalmanként jelentkező többletkiadások – így különösen betegséghez, halálesethez, elemi kár elhárításához, a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartásához, iskoláztatáshoz, a gyermek fogadásának előkészítéséhez, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásához, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadások – vagy a gyermek hátrányos helyzete miatt anyagi segítségre szorulnak.

Fentiek alapján az Önkormányzat többfajta, a gyermekes családokat érintő települési támogatást nyújt, és egyéb támogatást is biztosít önként vállalt feladatként, a saját költségvetése terhére.

A R. a gyermekekkel kapcsolatos ellátásokat az alábbi formákban határozza meg:

- eseti gyermekvédelmi támogatás
- gyermeknevelési támogatás
- kiegészítő gyermeknevelési támogatás
- helyi utazási bérlet támogatás
- karácsonyi támogatás
- térítésmentes ROTA vírus és Meningococcus B elleni védőoltás támogatás
- kedvezményes élelmiszer-vásárlási lehetőség
- eseti gyógyszer-támogatás
- babaköszöntő csomag (2023. május hónaptól)

2022. évben gyermekek jogán nyújtott pénzbeli támogatásokra vonatkozó statisztikai adatok:

Támogatás típusa	összeg (Ft)	gyermekek száma (fő)	családok száma (db)
Pénzbeli ellátás (rendszeres gyermekvédelmi támogatáshoz kapcsolódó)	472 000	59	41
Gyermeknevelési támogatás (önként vállalt feladatként)	5 455 600	75	44
Eseti kiegészítő gyermeknevelési támogatás (önként vállalt feladatként)	1 750 000	94	62
Eseti gyermekvédelmi támogatás (települési támogatásként)	2 435 000	97	52
Karácsonyi támogatás (önként vállalt feladatként)	1 320 000	44	33
Helyi utazási bérlet (önként vállalt feladatként)	282 900	14	8

Forrás: Ellátási Osztály

2021. júliusában került először kiírásra a **sajátos nevelési igényű gyermeket nevelő családok támogatása pályázat**, a támogatás a szakértői bizottság véleményében javasolt fejlesztést, különleges gondozás keretében történő nevelési intézményen kívül történő ellátás biztosítását, a nevelési intézményben biztosított ellátás kiegészítését, bővítését célzó fejlesztő foglalkozások költségére, terápiák költségére, a szükséges fejlesztő eszközök vásárlására, vagy a szükséges diagnosztikai vizsgálatokra fordítható.

2021. évben 30 sikeres, 2022. évben 20 sikeres pályázat érkezett.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

„Az Önkormányzat és intézményei kiemelt figyelmet fordítanak a rászoruló gyermekek étkezésének biztosítására. A kedvezményes étkezés minden II. kerületi (állandó lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező) gyermek részére biztosított. A II. kerületben működő önkormányzati, valamint állami fenntartású intézményekbe járó gyermekek esetében a normatív, illetve a méltányossági alapon történő támogatás igénylése az adott köznevelési intézményben történik.

Normatív támogatás igényelhető 5 esetben: a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, 3, vagy több gyermek él a családban, tartósan beteg / fogyatékos gyermeket nevel a törvényes képviselő, a szülő jövedelemnyilatkozata alapján, illetve nevelésbe vett gyermek is jogosult a kedvezményre.

A méltányossági támogatás - rászorultság alapján - az egy főre jutó kereset mértéke szerint, differenciáltan adható, melyet a kerület intézményei maguk bírálják el.

A nem állami fenntartású vagy nem a II. kerület területén működő intézményekben tanulók esetében az étkeztetési támogatási kérelmet a Polgármesteri Hivatal Intézményirányítási Osztályán lehet benyújtani.

Az R. szerinti kiskorú gyermekek étkeztetésére vonatkozó szabályok:

44. § (1) Az általános iskolai napközi otthonokban, napközis táborban, valamint általános és középiskolai menzai ellátásban részesülő tanulók élelmezési ellátásért fizetendő térítési díja rászorultsági alapon, szülő, gondviselő kérelmére vagy intézményi kezdeményezésre csökkenthető, illetve elengedhető.

(2) Az (1) bekezdés hatálya kiterjed minden Budapest II. kerületben állandó lakóhellyel, vagy tartózkodási hellyel rendelkező

- a) a Budapest Főváros II. kerületi Önkormányzat fenntartásában és a tankerületi központ által fenntartott, a Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat tulajdonában álló ingatlanban működő köznevelési intézményben tanuló gyermekekre,
- b) a II. kerületben működő nem önkormányzati, nem állami fenntartású intézményben tanuló gyermekekre,
- c) nem a II. kerület területén - fenntartótól, működtetőtől függetlenül – működő intézményben tanuló gyermekekre.”

A 2022. évben az étkezésben részesülő gyerekek 33%-a legalább 50% kedvezmény támogatást kapott és ezen belül 12% teljesen ingyenesen étkezik. A bölcsődékbe és az

óvodákba járó gyerekek esetében ez a szám magasabb, 34% a térítésmentesen étkezők létszáma.”¹⁵

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Egyre több a nem magyar állampolgárságú, idegen ajkú gyermek, akiknek tanulási-, beilleszkedési nehézséget jelentenek a nyelvi akadályok, de a tapasztalatok szerinte ezt az akadályt sikeresen veszik. 2022. októberi adatok szerint 43 nem magyar állampolgárságú és 28 kettős állampolgárságú gyermek járt kerületünkben óvodába.

Az ukrán menekült családok gyermekeinél a nyelvi nehézség jelentett problémát, ha a tanuló magyarul jól beszélt, magyar iskolából érkezett, könnyű volt az intézménybe integrálni. A magyar területről érkezők esetében azonban az is előfordult, hogy a családok motiválatlanok voltak gyermekük iskoláztatása tekintetében – bár itt nem volt nyelvi nehézség.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Nem rendelkezünk adattal.

4.2 Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A kérdés nem releváns, szegregált, teleszerű lakókörnyezet nincs a II. kerület területén.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

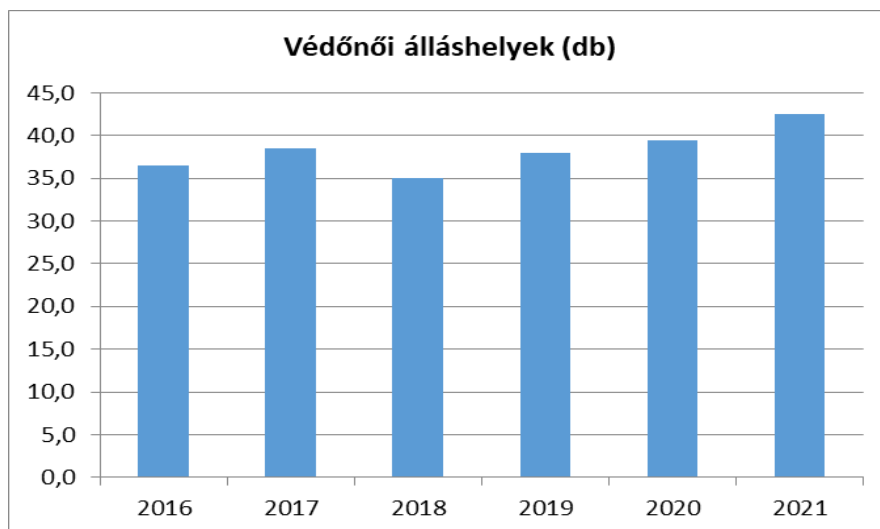
a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (területi és iskolavédőnői együtt)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként (területi és iskolavédőnő, kiskorúak)
	db	Fő	Fő
2016	36,5	3 344	544
2017	38,5	3 286	549
2018	35,0	3 126	402
2019	38,0	3 054	404
2020	39,5	2 970	401

¹⁵ Forrás: Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló 2022. évi átfogó értékelése

2021	42,5	2 843	445
------	------	-------	-----

Forrás: Önkormányzati adatok

A helyi önkormányzatok kötelező feladatként 2023. június 30-ig biztosították a védőnői ellátást, ezt követően a feladat az irányító vármegyei intézményekhez – II. Kerület esetében az Észak-budai Szent János Centrumkórházhoz - került át

A védőnői ellátást az Egészségügyi Szolgálat 2023. június 30. napjáig 30 területi védőnői körzetben biztosította 31 fő védőnővel.

A BFKH II. Kerületi Hivatala Népegészségügyi Osztály tájékoztatása szerint a védőnők a gyermekvédelemmel kapcsolatos tevékenységükről minden évben jelentést készítenek, amit a gyermekjóléti szolgálatnak és a szakfelügyelő védőnőnek küldenek meg.

A várandós anyák létszáma 2022. december 31-én összesen 356 fő, ebből szociálisan fokozott gondozást igénylő 3 fő, kiskorú várandós 2 fő volt.

A gyermekjóléti szolgálatához összesen 2 darab jelzés került elküldésre a védőnők részéről.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma*	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2018	0	46	13	66 041	n.a.
2019	0	46	15	63 114	n.a.
2020	0	46	15	57 358	n.a.

2021	0	46	15	54 330	n.a.
2022	0	46	15	86 753	n.a.

Forrás: TelR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

*rendelőben megjelentek+rendelőn kívüli ellátások+telemedicinális ellátás (eset)

A kerületben 15 házi gyermekorvos praktizál 5 telephelyen, betöltetlen gyermekorvosi praxis jelenleg nincs. Az egy gyermekorvosra jutó esetszámok a KSH adatai alapján jelentősen nőttek az elmúlt években, valószínűleg a telemedicinális ellátásnak köszönhetően.

A gyermekfogászati ellátást 3 telephelyen egészségügyi szolgálati jogviszony keretében 6 fogorvos látja el. A gyermekügyeleti ellátást az Inter-Ambulance Zrt. látja el a II. kerületre vonatkozóan. A lakosság járóbeteg-szakellátását felnőttek esetében az Egészségügyi Szolgálat, gyermekek esetében az Észak-budai Szent János Centrumkórház és telephelyei látják el.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 4. § 25. pontja alapján sajátos nevelési igényű gyermek (SNI), tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

A 4. § 3. pontja szerint beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló (BTM): az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Egyesített Bölcsődékben 2022/2023-as tanévben 17 sajátos nevelési igényű gyermeket láttak el, akik többek között komplex fejlesztésben, beszéd és kommunikáció, illetve kognitív motoros funkciók fejlesztésében, finommotorika és nagymozgásos fejlesztés területén, figyelem, feladattudat fejlesztése, és érzelmi önszabályozás fejlesztése területén kapnak segítséget a szakemberektől.

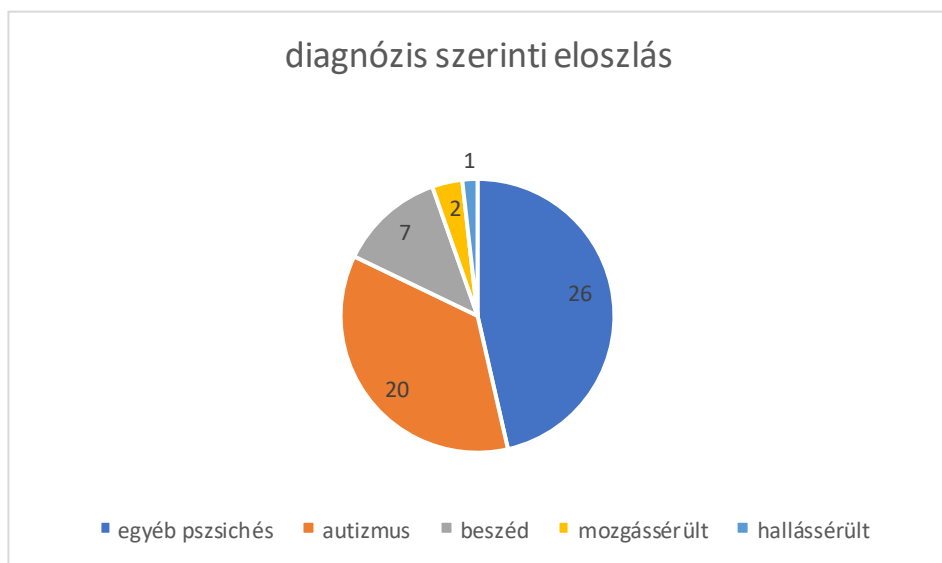
Tapasztalat, hogy egyre több gyermek eltérő fejlődési ütemű, több figyelmet, törődést igényelnek, mint ép társaik, eddig is, és ezután is kiemelt cél, hogy minél előbb észrevegyék a szakemberek a fejlődésben való elakadást, annak érdekében, hogy a gyermek minél előbb megkapja a szükséges fejlesztést.

Az intézményi beszámolók alapján 2022-ben nőtt azon gyermek száma a bölcsődékben, akik napközbeni ellátása teljes integráció keretein belül nehezen megoldható. A gyermekek elsősorban halmozottan, illetve súlyosan sérültek. Kiemelt cél, hogy ezen családok számára is lehetőséget nyújtsunk az integrált nevelésre, illetve arra, hogy gyermekük a nap folyamán egy inkluzív és minőségi ellátást biztosító intézményben tölthesse idejét.

Az Önkormányzat fenntartásában 2023. évben 12 óvoda 16 telephelyen működik. Az óvodák alapító okiratukban foglaltak szerint integráltan nevelnek sajátos nevelési igényű gyermekeket.

Óvoda neve, címe:	2022/2023-as tanévben a gyermekek száma	
	SNI gyermekek száma	BTM gyermekek száma
Bolyai Utcai Óvoda 1023 Budapest, Bolyai utca 15.	4	4
Budakeszi Úti Óvoda 1021 Budapest, Budakeszi út 75.	2	-
Százszorszép Óvoda 1024 Budapest, Fillér utca 29.	5	5
Hűvösvölgyi Gesztenyés kert Óvoda 1021 Budapest, Hűvösvölgyi út 133.	3	2
Kitaibel Pál Utcai Óvoda 1022 Budapest, Kitaibel Pál utca 10.	3	3
Kolozsvár Utcai Óvoda 1028 Budapest, Kolozsvár utca 15-19.	3	4
Községház Utcai Óvoda 1028 Budapest, Községház utca 4.	5	1
Pitypang Utcai Óvoda 1025 Budapest, Pitypang utca 17.	1	-
Szemlőhegy Utcai Óvoda 1024 Budapest, Szemlőhegy utca 27/b.	2	3
Törökvész Úti Kézműves Óvoda 1022 Budapest, Törökvész út 18.	6	1
Virág Árok Óvoda 1026 Budapest, Virág árok 8.	2	4
Völgy Utcai Ökumenikus Óvoda 1021 Völgy utca 1-3	7	-
Összesen	43	27

A „Beszámoló a 2022/2023-as nevelési év gyógypedagógiai ellátásáról” alapján a II. kerületi gyógypedagógiai hálózat ellátásban részesült gyermekek száma 56 fő volt. Az alábbi grafikon a diagnózis szerinti eloszlást mutatja:

A nevelési év folyamán folyamatosan biztosították a szakértői véleményeknek megfelelő ellátást minden gyermek esetében. A gyermekek a nekik előírt gyógypedagógiai fejlesztésekben részesültek, az egyéni fejlesztéseket az óvodában kapták. A csoportos fejlesztésekhez a tornatermet a Százszorszép Óvoda, a Völgy Utcai Óvoda és a Kadarka Utcai Óvoda biztosította. A Fajd Utcai Óvoda épületében intenzív, autizmus specifikus, szociális-kommunikációs készségekre fókuszáló délelőtti kicscsoportos fejlesztéseket folytattak, melyre olyan nagy igény mutatkozott, hogy szükséges volt az ellátás bővítése és gyógypedagógiai asszisztensek bevonása is.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások együtt tárgyalva az f) gyermekvédelem ponttal

A Gyvt. 15. § (2) bekezdés a)-d) pontja szerint:

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
- b) a gyermekek napközbeni ellátása,
- c) a gyermekek átmeneti gondozása,
- d) gyermekek esélynövelő szolgáltatásai.

A Gyvt. 39. § (1) bekezdése alapján: A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

Kerületünkben a család- és gyermekjóléti szolgáltatást a Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Család-és Gyermekjóléti Központja (1027 Budapest, Horvát utca 2-12.) biztosítja.

A szolgáltatások igénybevétele önkéntesen vagy a Szt., és Gyvt. által meghatározott észlelő- és jelzőrendszer tagjai által küldött jelzések alapján történik.

„A család-és gyermekjóléti szolgálat a gyermekek védelmének rendszeréhez kapcsolódóan alapellátás keretén belül a gyermekjóléti szolgáltatás nyújtásával járul hozzá – tevékenységek, eszközök és intézmények együttese révén:

- ✓ a gyermeki jogok védelméhez,
- ✓ a gyermekek harmonikus testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez, családban történő nevelkedéséhez,
- ✓ a gyermek veszélyeztettségének megelőzéséhez, illetve megszüntetéséhez,
- ✓ az átmenetileg krízishelyzetben lévő családok gyermekének helyettesítő védelmének biztosításához,
- ✓ a családjából kiemelt gyermek re-szocializációjához, re-integrációjához.”¹⁶

A Gyvt. 39. § (3) bekezdés a) pontja alapján a gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben.

¹⁶ Forrás: https://www.csqyk02.hu/images/documents/letoltheto_dokumentumok/Szakmai-program-2020.pdf

A Gyvt. 17. § (1) bekezdése egyértelmű kötelezettséget ró a jelzőrendszer tagjaira, ha bárki a tevékenysége során gyermek(ek) veszélyeztettségére utaló információ birtokába jut, azt haladéktalanul, mérlegelés nélkül jelezni köteles a területileg illetékes család- és gyermekjóléti szolgáltató felé.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyermekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesevő gyermekek száma
	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	0	0	386	#HIV!
2017	0	0	903	0
2018	0	0	1597	2
2019	0	0	3139	0
2020	0	0	2855	0
2021	0	0	3289	0

Forrás: TelR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

Kerületünkben biztos kezdet gyermekház és tanoda nem található. A gyermekjóléti szolgáltatás igénybevételére vonatkozóan 2017-es évtől az óvodai iskolai szociális segítő tevékenység kiterjesztésével nőttek meg az igénybevételi számok.

A Központ a gyermekek családban való nevelkedésének elősegítése, a gyermekek veszélyeztettségének megelőzése érdekében, igényeiknek és szükségleteiknek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelynek keretében biztosítja:

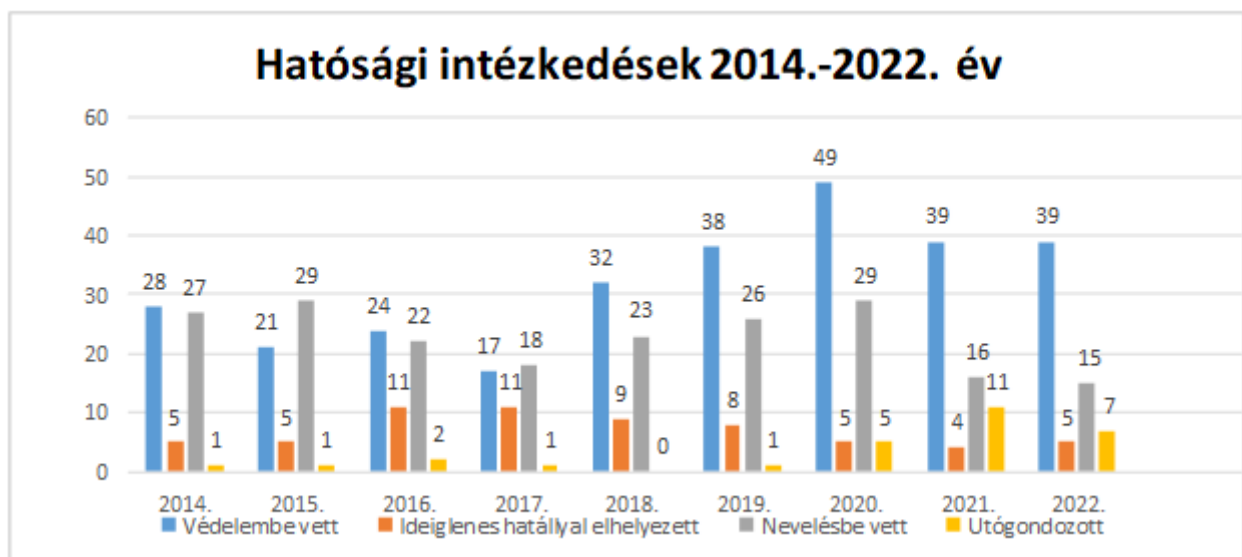
- az utcai szociális munkát,
- a kapcsolattartási ügyeletet,
- a kórházi szociális munkát,
- gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot,
- óvodai és iskolai szociális segítséget,
- a szociális diagnózist az Szt. 64/A.§-a szerint,
- jogi tájékoztatásnyújtást és pszichológiai tanácsadást,
- családkonzultációt, családterápiát, családi döntéshozó konferenciát,
- a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet.

„A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenység keretében a központ esetmenedzsere:

- kezdeményezi a gyermek védelembe vételét vagy súlyosabb fokú veszélyeztettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét,
- javaslatot készít a veszélyeztettség mértékének megfelelően a gyermek védelembe vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására, valamint a

gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszüntetésére,

- együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnisméltés megelőzése érdekében, ha a gyámhatóság elrendelte a gyermek megelőző pártfogását,
- a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében családgondozást végez - az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve - a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához,
- utógondozást végez - az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve - a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez,
- védelembe vett gyermek esetében elkészíti a gondozási-nevelési tervet, családgondozást végez, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet (a továbbiakban: pénzfelhasználási terv) készít.” (Forrás: https://www.csgyk02.hu/images/documents/letoltheto_dokumentumok/Szakmai-program-2020.pdf)

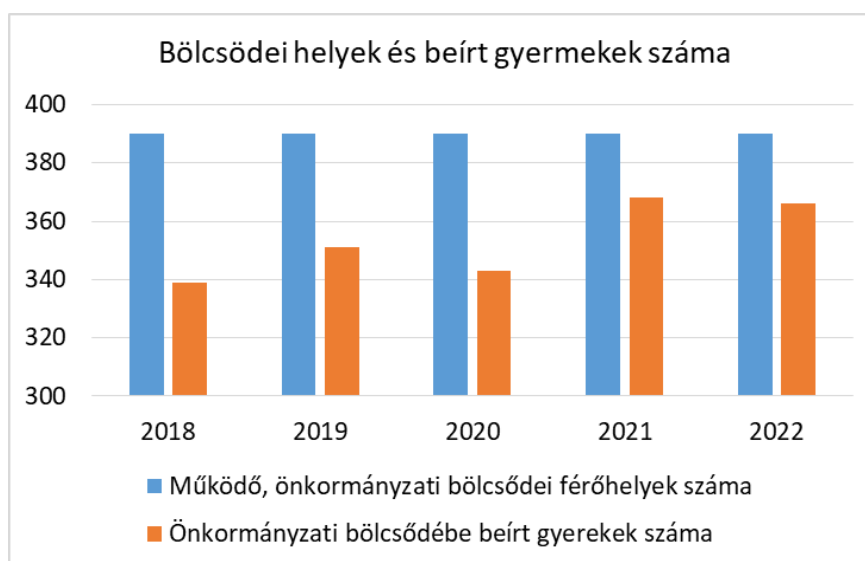

Védelembe vett gyermekekről bővebben lásd jelen fejezet a) pont.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2018	390	339
2019	390	351
2020	390	343
2021	390	368
2022	390	366

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	127	127	n.a.	n.a.	592	567
2018	0	0	143	147	n.a.	n.a.	582	551
2019	0	0	145	149	n.a.	n.a.	596	556
2020	0	0	131	122	n.a.	n..	596	536
2021	0	0	131	129	n.a.	n.a.	636	541
2022	0	0	150	147	n.a,	n.a.	636	556

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A II. kerületi Egyesített Bölcsőde 6 tagintézményben biztosítja a 3 éven aluli gyermekek gondozását-nevelését, harmonikus testi-szellemi fejlődésének segítését az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével. Emellett mindegyik bölcsődénk vállalja a sajátos nevelési igényű gyermekek korai gondozását és nevelését, amely koncentráltan a Budagyöngye bölcsődében kap helyet. Ezt az intézményt kifejezetten az integráció és inklúzió, illetve a szolgáltatásbővítés szellemiségében építettük meg.

Bölcsődéink saját főzőkonyhával rendelkeznek, dietetikus ételmezésvezetőink állítják össze a heti étlapot, a korosztályi ételmezési előírásainak szem előtt tartásával. Szakorvosi igazolás esetén biztosítani tudjuk a különböző ételallergiáknak megfelelő diétás étkeztetését is. Az egészséges életmódra nevelés mind a hat tagintézményünkben része a bölcsődei életnek, így az intézményeinkbe járó gyermekek hetente több alkalommal is megfordulnak a sószóban. Bölcsődéink nyitottak és tudatosan készülnek a családok fogadására, segítésére.

A Kerületben munkahelyi bölcsőde nem működik, mini bölcsődére vonatkozóan nem rendelkezünk adatokkal.

A Központ biztosítja a napközbeni gyermekfelügyeletet, melynek keretében a családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és étkezését kell megszervezni azon gyermekek számára, akinek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, betegségeik vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

A napközbeni gyermekfelügyelet térítési díjköteles, mértékét a R. melléklete szabályozza.

A Gyvt. 44/C. § (1) bekezdése alapján: A szülő, törvényes képviselő otthonában akkor biztosítható a napközbeni gyermekfelügyelet, ha a gyermek állandó vagy időszakos ellátása nappali intézményben – betegsége vagy egyéb ok miatt – nem biztosítható, és a szülő, törvényes képviselő a gyermek napközbeni ellátását nem vagy csak részben tudja megoldani, így különösen amikor

- a) az egyedülálló szülő a gyermeknevelésben átmenetileg akadályozva van,
- b) többes ikrek születnek, valamint az ikergyermekek gondozásában és nevelésében a szülő segítségére szorul,
- c) az egyedülálló szülő több műszakban dolgozik, és gyermekének felügyelete a kora reggeli vagy késő esti órákban nem biztosított,
- d) az egyik szülő megbetegszik, és emiatt akadályoztatva van a gyermek gondozásában, nevelésében, vagy
- e) az egyik szülő meghal.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

Központ készenléti szolgálat megszervezésével állandó elérhetőséget, folyamatos jelenlétet biztosít a nyitvatartási időn túl felmerülő krízishelyzetekben. Egy folyamatosan hívható-elérhető telefonszám (06-70/455-1776) áll azok rendelkezésére, akik azonnali segítséget, tanácsot vagy tájékoztatást szeretnének kapni krízis helyzetükben. Amennyiben távoldartásról érkezik bejelentés, úgy 24 órán belül fel kell keresni az érintett családot.

A gyermekek és a családok átmeneti gondozását az önkormányzat ellátási szerződések megkötésével biztosítja a kerület lakosainak.

- **Helyettes szülői szolgáltatás**

A Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat 2007-ben ellátási szerződést kötött a Fehér Kereszt Baráti Kör Kiemelten Közhasznú Egyesülettel (továbbiakban: Fehér Kereszt Egyesület) a 0-3 éves korú gyermekek átmeneti gondozása, a szerződés 2014. évi módosítását követően lehetőség van a 0-12 éves életkorú gyermekek helyettes szülőnél való elhelyezésére is.

A helyettes szülői szolgáltatás teljes körű (éjjel-nappali) ellátást nyújt hosszabb-rövidebb időre a rászoruló gyermekes családok részére. A segítséget azok a szülők kérik, akik valamilyen oknál fogva (pl. betegség, kórházi tartózkodás, hajléktalanság, rendkívüli munkavégzés stb.), a gyermekük gondozását átmenetileg nem tudják a saját háztartásukban megoldani. A segítő családok a feladatra való gondos felkészülés után saját otthonukba fogadják be a szolgáltatást kérő családok gyermekeit, akik szerető, biztonságot nyújtó környezetben élhetnek addig, míg a család élethelyzete nem rendeződik, avagy egyéb gyermekvédelmi ellátást nem kell igénybe venni.

- **Gyermekek átmeneti otthona**

Budapest Főváros VIII. Kerület Józsefvárosi Önkormányzat fenntartásában működő Gyermekek Átmeneti Otthona a jogszabályban foglaltaknak megfelelően teljes körű ellátást nyújt a gondozott gyermekek (3-18 évig) számára, biztosítják az életkoruknak megfelelő, legalább ötszöri, abból legalább egy alkalommal meleg, az egészséges táplálkozás követelményének megfelelő étkezést, szükség esetén az évszaknak megfelelő ruházatot, a mindennapos tisztálkodáshoz szükséges anyagokat, a tanuláshoz szükséges tanszereket és egyéb iskolai felszereléseket.

- **Családok átmeneti otthona**

Ellátási szerződés alapján a Magyar Protestáns Segélyszervezet Családok Átmeneti Otthonban, a Jó Pásztor Nővérek Kongregációja által fenntartott Jó Pásztor Anyaotthonban, valamint a Jó Pásztor Háza Anyaotthonban van lehetőség átmeneti gondozást biztosítani a családok részére.

Elsősorban a sokproblémás, szociálisan hátrányos helyzetű, deprivált családok esetében kialakult nehéz élethelyzetekben fordul elő, hogy az átmeneti gondozás kiváltható kollégiumi elhelyezéssel, a gyakorlatban ez a Tapolcsányi Kollégiumot és a Káldor Miklós Kollégiumot jelenti. A Központnak sikerült jó együttműködést kialakítani az intézményekkel.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

Kerületünkben sokféle sport-, és szabadidős programhoz férhetnek hozzá a gyermekek/családok. A Központ Erő(d)tér kreatív időtöltő műhelye közösségi térként működik 12-20 év közötti fiatalok számára, ez az intézmény prevenciós munkájának fő színtere. Az Erő(d)tér 2022-ben ünnepelte fennállásának 10. évfordulóját. A szabadidős/prevenciós programokon kívül szakmaközi megbeszélések, esetkonferenciák megrendezésére is használja a Központ a közösségi tér helyiségeit, emellett a családterápia, a pszichológiai/mentálhigiénés tanácsadás, kapcsolattartási ügyelet biztosítása is itt történik. Az Erő(d)tér hétköznapiokon 10-18 óra között van nyitva. A programokon való részvétel ingyenes.

A közösségi térben a nyári időszakban különböző táborokat szerveznek a kamaszok számára.

Az Önkormányzat kedvezményes üdülési lehetőséget biztosít rászoruló családok részére elő és utószezonban két vidéki táborában Balatonfenyvesen és Velencén a lehetőségről honlapján és a Budai Polgár újságban tájékoztatja a lakosságot.

II. Kerületi Kulturális Közhasznú Nonprofit Kft. minden évben megszervezi a nyári napközis tábort, ahol a résztvevő gyermekek ugyanolyan étkezési térítési díjkedvezményben részesülhetnek vagy térítésmentesen étkezhetnek, mint tanév közben.

A Közoktatási, Közművelődési, Sport, Egészségügyi, Szociális és Lakásügyi Bizottság minden évben „Szociálpolitikai Keret” címen nyilvános pályázatot ír ki a II. kerületében élő lakosok számára biztosított szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátásokhoz kapcsolódó programok támogatására. A pályázaton részt vehetnek költségvetési szervek, egyházak és a vallási tevékenységet végző szervezetek, civil szervezetek is.

Pályázni lehetett prevenciós programokra, alacsony-küszöbű ellátásokra, hátrányos helyzetű, fogyatékkal élő gyermekek szabadidős tevékenységére, kommunikációs, közösségteremtő esélyegyenlőségi programokra.

A támogatás lehetővé teszi, hogy nemcsak az önkormányzati fenntartású intézményekben működő programok, hanem a kerület életét színessé, változatosabbá tevő, értékes civil programok, kezdeményezések, feladat-ellátások bővüljenek, megvalósulhassanak.

A pályázat segítségével valósul meg olyan hátrányos helyzetű valamint fogyatékkal élő gyermekek és családok nyári táboroztatása is, akiknek erre forráshiány miatt nem lenne lehetősége.

II. Kerületi Sport és Szabadidősport Nonprofit Kft-t a Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Képviselő-testülete 2015. február 1. napjával hozta létre a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvényben megfogalmazott önkormányzati sportszakmai feladatok ellátására. E szerint a Társaság alaptevékenységét az ifjúság sportjához, a diák- és szabadidősporthoz kapcsolódó feladatok, illetve a sportreferensi feladatok teszik ki.

Budapest II. kerületének tanórán kívüli iskolai sporteseményein – diákolimpiák, diákkupák, sportnapok, sportfesztiválok – 14 különböző sportágban, 17 programkírás (hozzávetőlegesen 40 versenynap), esemény keretében próbálhatják ki magukat a kerületi diákok, csapatok és üzhetik kedvenc sportágaikat versenykörülmények között. A programokon a részvétel ingyenes.

Önkormányzatunk költségvetési forrást biztosít a fenntartásában lévő óvodákban az úszásoktatás megszervezésére. A nagycsoportos óvodások 15 alkalommal térítésmentesen vehetnek részt a Császár-Komjádi Sportuszodában és a Gyarmati Dezső Uszodában szervezett úszásoktatáson.

A Népegészségügyi Osztály munkatársai az *Együtműködő Partnerekkel*, társhatóságokkal, rendészeti szervekkel és civilekkel karöltve komplex programokat szerveznek egészségfejlesztés céllal a kerületi köznevelési intézményekben és különböző rendezvényeken.

Az egészségnapok keretei között számos foglalkozás valósult meg: érzékenyítő programok (vakok, kerekesszékesek közreműködésével), interaktív órák a környezet- és természetvédelemmel, hulladékgazdálkodással összefüggésben, elsősegélynyújtás, tűz-, baleset- és viktimizáció megelőzés, egészséges táplálkozással összefüggő programok, stressz kezelés, fogápolás, bőrvédelem-, mindennapi mérgeink témák feldolgozása, közlekedésbiztonság, az elektronikus cigaretták használatával kapcsolatos tények és tévhitek stb.

Ezeken a rendezvényeken a diákok az egészséges életvitel területeit érintő élményközpontú interaktív foglalkozásokon vehetnek részt, szerezhetnek hasznos ismereteket, gyarapíthatják a gyakorlati tapasztalataikat.

A Népegészségügyi Osztály a tudatos vásárlás és az élelmiszerbiztonság témakörében tartott az iskolai egészségnapok keretében interaktív programokat.

Annak érdekében, hogy a gyermekek és az ifjúság minél szélesebb körében ismertté váljon a koronavírus terjedésének csökkentésében fontos szerepet játszó, jó kézhigiénés gyakorlat és a helyes kézmosás gyakorlata is tudatosuljon, a szakemberek e témakörben az egészségnapok, illetve iskolai foglalkozások keretében oktatták az érintett korosztályokat. Lakossági nagyrendezvényen (Hidegkúti Sportparádé) egész napos program keretében a kerületi családok jutottak elméleti és gyakorlati tudáshoz a témában.

Ezekon a rendezvényeken a diákok az egészséges életvitel területeit érintő élményközpontú interaktív foglalkozásokon vettek részt.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

2016. január 1-jétől a Gyvt. szabályozása alapján a települési önkormányzatok kötelezően ellátandó feladatként biztosítják a szünidei gyermekétkeztetést, amelyre a hátrányos helyzetű és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek jogosultak, ideértve azokat is, akik nem rendelkeznek intézményi – bölcsődei, óvodai vagy iskolai tanulói jogviszonnal. Az elmúlt évben egy szülő sem vette igénybe ezt a lehetőséget.

Az Önkormányzat azon gyerekek étkezését is jelentős mértékben támogatja, akik nem részesülnek normatív kedvezményben, hiszen a szülő csak a nyersanyagköltséget fizeti.

Évek óta jelentős anyagi veszteség az Önkormányzatnak a le nem mondott étkezések magas aránya, ezért az Imenza programon keresztül a szülők felhívásban részesültek, hogy nagyobb gondossággal, figyelemmel járjanak el, ha a gyermek napokig nem veszi igénybe az étkezést, s a feleslegesen kiszállított mennyiség pedig „kidobásra” kerül.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok

A h) pontban részletezett programokon az eltérő kultúrájú vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közösen vesznek részt.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor, ilyen irányú eljárás nincs folyamatban.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül

Az Önkormányzat ösztöndíj-programokkal támogatja a kedvezőtlen szociális helyzetű diákokat. Az ösztöndíjak pályázati kiírása, elbírálása, odaítélése a Köznevelési, Közművelődési, Sport, Egészségügyi, Szociális és Lakásügyi Bizottság feladat-és hatásköre.

Ösztöndíjban az a hátrányos helyzetű, rossz anyagi körülmények között élő, illetve nevelésbe vett, köznevelési intézmény 5 -13. évfolyamos, kiemelkedő tanulmányi eredményű tanulója, vagy felsőoktatási intézményben tanulmányokat folytató diák részesíthető, akinek állandó lakóhelye a főváros II. kerületében van.

2001-ben Önkormányzatunk csatlakozott az országos Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjpályázat rendszeréhez.

Az ösztöndíjpályázatra azok a települési önkormányzat területén lakóhellyel rendelkező, hátrányos szociális helyzetű felsőoktatási hallgatók jelentkezhetnek, akik felsőoktatási intézményben teljes, osztatlan képzésben vagy felsőfokú, illetve felsőoktatási szakképzésben folytatják tanulmányaikat.

A Képviselő-testület kiemelkedően fontosnak tartja a rászoruló diákok továbbtanulásának segítségét ezért, 2022. április 1. napjától új ösztöndíj rendeletek léptek hatályba. A minimálbér emelkedésével együtt, az elnyerhető ösztöndíj támogatás összege jelentősen megnövekedett: 50 000 Ft-tól 150 000 Ft-ig/ tanév.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

Kerületünkben található óvodákban alacsony hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek száma, melyet az alábbi táblázat is szemléltet:

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül
	Fő	Fő	%
2016	3321	10	0,30%
2017	3336	12	0,35%
2018	3363	7	0,20%
2019	3231	19	0,58%
2020	3072	1	0,03%
2021	2941	1	0,03%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A Közép-Budai Tankerületi Központ fenntartásában működő intézménytípusok feladatellátás szerint:

- általános iskolák,
- gyógypedagógiai osztállyal működő általános iskola,
- gyógypedagógiai általános iskolák,
- gyermekotthonok ún. belső általános iskolái,

A négy típust külön kell kezelni, melyek egymással nem összehasonlíthatóak, közöttük átjárás nem lehetséges. A gyógypedagógiai és gyermekotthonok iskoláiban természetesen magas a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, és rendszeres gyermekvédelmi

kedvezményre jogosult tanulók aránya. (Forrás: Közép-Budai Tankerületi Központ
Esélyegyenlőségi Intézkedési Terve)

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül
	Fő	Fő	%
2016	8 341	59	0,71%
2017	8 432	123	1,46%
2018	8 424	114	1,35%
2019	8 423	22	0,26%
2020	8 534	14	0,16%
2021	8 460	24	0,28%

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Az általános iskolákban is alacsony a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma.

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	10	1,58%	n.a.	-	24	3,79%
2017	15	2,01%	13	10,68%	24	3,21%
2018	7	0,96%	5	14,89%	16	2,20%
2019	4	0,60%	5	8,98%	8	1,20%
2020	1	0,02%	n.a.	2,75%	n.a.	-
2021	1	0,02%	1	0,02%	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A középiskolákban a hátrányos és halmozottan hátrányos tanulók száma szintén alacsony.

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma
	fő	fő
2016	5	1
2017	17	0
2018	3	1
2019	5	0
2020	5	0
2021	4	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A jegyzői hatáskörben megállapított hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma is kicsi a II. Kerületben.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

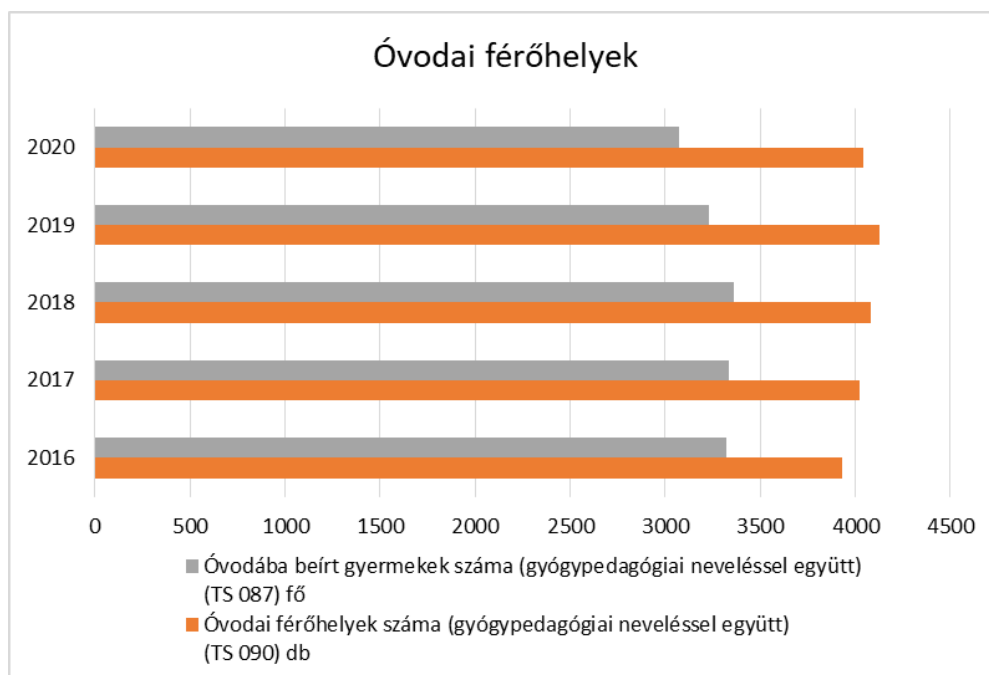
4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai		
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG 2022 (önkormányzati fenntartású óvodák)		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	12	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	50	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	2 370	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	79	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6	18
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	25 nap/óvoda	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	184	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	184	0
Gyógypedagógusok létszáma	14,0	0
Dajka/gondozónő	166	0
Kisegítő személyzet	57	0

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2016	3 866	152	3928	48	3321	0	0	21,85
2017	3 752	156	4021	49	3336	0	0	21,38
2018	3 627	157	4078	50	3363	0	0	21,42
2019	3 451	160	4125	50	3231	0	0	20,19
2020	3 307	156	4045	50	3072	0	0	19,69
2021	3 143	148	3982	49	2941	0	0	19,87

Forrás: TeIR, KSH Tstar,

Az óvodás korú gyermekek létszáma folyamatosan csökken, minden óvodai felvételi igényt ki tudunk elégíteni. 12 óvoda működik az Önkormányzat fenntartásában, 16 telephelyen, összességében 2370 férőhellyel. A fenti tábla 2022. októberi ellátottsági adatokat tartalmaz, amely azonban folyamatosan változik, egyre nagyobb gondot jelent a megüresedő állások betöltése.

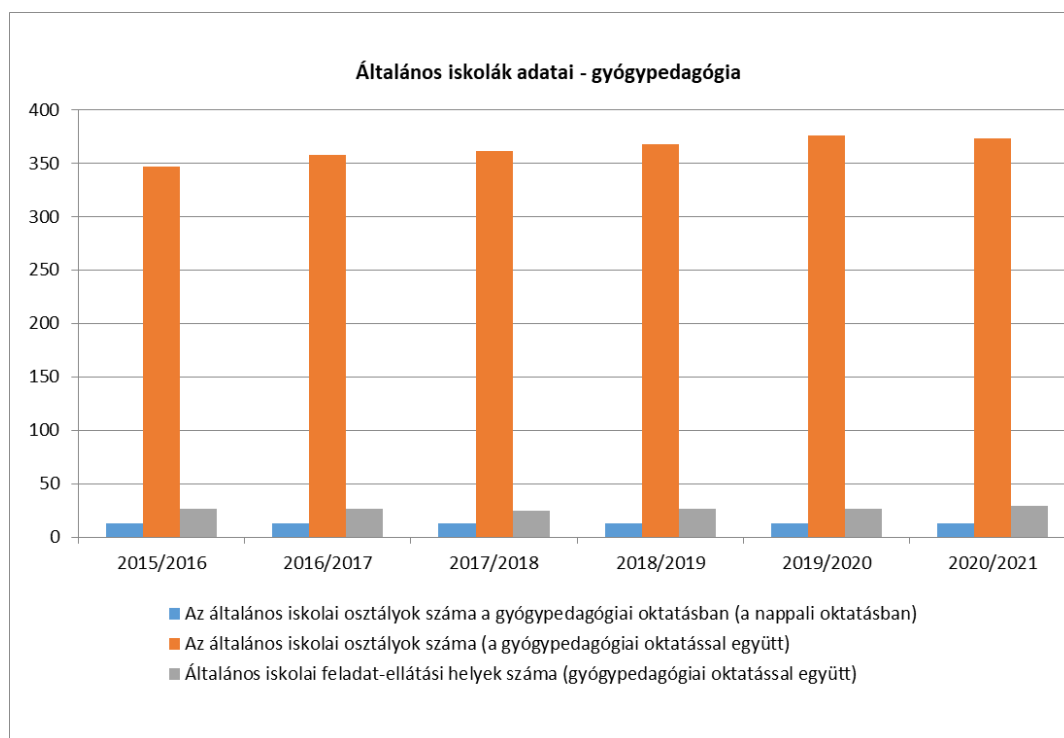
Ahogy a bölcsődék esetében, úgy az óvodák intézményvezetői is arról számolnak be, hogy a sajátos nevelési igényű, illetve beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő

gyermek száma nőtt az elmúlt években, különösen az autizmussal diagnosztizált gyermekek száma emelkedett.

Kerületünkben óvodapszichológus-hálózat segíti az óvónők, dajkák munkáját, a gyermekek közösségbe történő beilleszkedését, fejlődését. Az integráltan nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek mindennapi tevékenységeit az óvodában gyógypedagógiai asszisztensek segítik.

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanuló száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban
	db	db	db	fő	%
2015/2016	13	347	26	24,04	14,40%
2016/2017	13	358	26	23,55	12,56%
2017/2018	13	361	25	23,34	14,20%
2018/2019	13	368	26	22,89	14,33%
2019/2020	13	376	26	22,70	13,89%
2020/2021	13	373	29	22,68	13,96%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Budapest II. kerületében, a Tankerületi Központ fenntartásában 7 általános iskola, 2 gimnázium, valamint 6 általános iskola és gimnázium működik. A kerületben több egyéb (magán, alapítványi, egyházi stb.) fenntartású iskola is található. A fenti táblázat a TEIR adatbázisból került leszedésre, így itt valamennyi általános iskola adatai szerepelnek. Az iskolák számára gyógypedagógusok, fejlesztő pedagógusok elérhetőek, a fenti táblázat alapján 13 gyógypedagógiai osztály működik a kerületben.

A Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat II. kerületi Tagintézményében a fent felsorolt szakemberek mellett pszichológusok, gyógytestnevelők, korai fejlesztők és logopédusok is elérhetőek, az intézmény végzi az iskola,- óvodapszichológusi koordinációt.

Közép-Budai Tankerületi Központ fenntartásában a Fekete István Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény biztosítja utazó gyógypedagógusi hálózata segítségével az I. II. és XII. kerületben integráltan nevelt tanulók szükséges ellátását.

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban
	Fő
2015/2016	895
2016/2017	990
2017/2018	946
2018/2019	1025
2019/2020	1024
2020/2021	1138

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység:

A Gyvt. 39. § (3a) bekezdése alapján a Központ, a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet biztosít, mely a kerületben minden óvodába, iskolába, kollégiumba járó gyermekekre kiterjed. 2022. évben az óvodai-és iskolai szociális segítő tevékenységet 15 fővel, majd június elejétől 16 fővel biztosítják. 1 fő koordinátor és 15 fő óvodai-és iskolai szociális segítő látja el a kerületben működő intézményeket.

A kerületben 6 bölcsődében, 45 óvodában, 32 iskolában, 3 kollégiumban biztosított a szolgáltatás.

A szakemberek rendszeresen meghatározott ügyeleti időben vannak jelen az intézményekben. Az iskolákban hetente egy – két alkalommal tart ügyeletet az óvodai és iskolai szociális segítő, az óvodákba a szükségletekhez igazodva hetente, kéthetente, havonta, a magán/alapítványi óvodák inkább a havi, illetve szükség szerinti látogatást preferálják. A közoktatási intézményekben legjellemzőbb tevékenység 2022-ben is a konzultáció, tanácsadás, információnyújtás volt. A tevékenységek formái, az egyéni segítségnyújtás a csoportos és közösségi szociális munka.

Az a tapasztalat, hogy egyre több az igény a csoportos készségfejlesztésekre, stressz kezelésre, kiégést megelőző tréningre az intézményekben.

Egyéni munkaforma során a szülőknek, gyermekeknek, szakembereknek nyújtanak segítséget a meglévő probléma kezeléséhez. Ez lehet segítő beszélgetés, delegálás más kompetens szakemberhez, szükség esetén jelzés.

Legjellemzőbb problémátípusok: mentális nehézségek; beilleszkedési, magatartási problémák, bullying, elhanyagolás, bántalmazás, szülői konfliktusok, válások, fejlesztésre szoruló gyermekek szüleivel történő kommunikáció nehézsége, gyászfeldolgozás, részképesség zavar.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Hátrányos megkülönböztetésről, jogellenes elkülönítésről, intézményen belüli szegregációról nincs tudomásunk a II. kerületben.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

2017. január 1-től az állam, a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ gondoskodik a köznevelési intézmények (az óvodai ellátás kivételével) fenntartásáról illetve működtetéséről. Az általános iskoláinkról általánosságban elmondhatók, hogy a lemorzsolódási mutatók nagyon kedvezőek, mélyen az országos átlag alatt vannak.

A kompetenciamérési adatokról elmondhatók, hogy az általános iskolákban az országos átlag feletti eredmények születnek évről évre. A kerület iskoláiban dolgozó pedagógusok képzettsége, és innovációs készsége kiemelkedő, a kompetenciafejlesztés illetve az egyéni differenciálás terén.

A továbbtanulási adatokból jól látható, hogy átlagosan a tanulók közel 80 százaléka gimnáziumban folytatja tanulmányait. (Forrás: <https://kk.gov.hu/download/c/e3/03000/KBTK-Eselyegyenlosegi-Intezkedesi-terv-20210201.pdf>)

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások

A R. 41. § (3) bekezdése alapján a bölcsődei gondozás esetében térítési díj-mentesség illeti meg

- a Gyvt. szerinti rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő,
- a tartósan beteg és fogyatékos,
- a három vagy többgyermekes család gyermekét,
- az átmeneti gondozásban lévő, az ideiglenes hatállyal nevelőszülőnél vagy gyermekotthonban elhelyezett, a nevelésbe vett gyermeket.

Az Önkormányzat különböző ösztöndíjakkal támogatja a rászoruló tanulókat, részletesen lásd a „1) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül” pontnál.

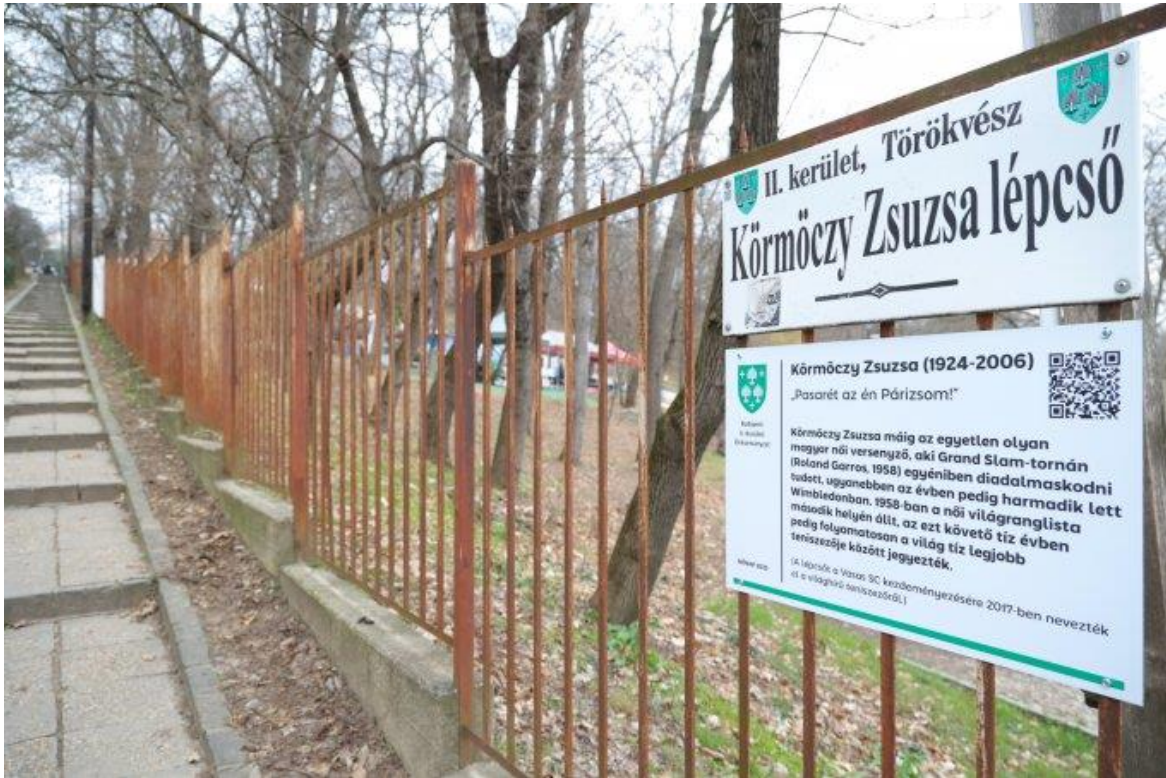
A II. Kerületi Kulturális Nonprofit Kft. által szervezett nyári napközis táborban csak az étkeztetést kell fizetni a szülőnek, a programokon a gyermekek térítésmentesen vehetnek részt, illetve azon gyermekek, akik tanévben étkezési díjkedvezményben részesültek vagy térítésmentesen étkeztek ők a táborban is jogosultak rá.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett.	Szabadidős programok szervezésével, támogatások nyújtásával a veszélyeztetettség csökkentése.
Kevesen veszik igénybe a térítésmentes ROTA vírus elleni oltást, illetve az eseti gyógyszer-támogatás keretében kérhető védőoltás támogatást.	Egészségügyi prevenció erősítése és információ nyújtása védőoltásokkal kapcsolatban.
A gyermekek gyakrabban válnak bűncselekmény áldozatává.	Figyelemfelhívással, tájékoztatással megelőzhetővé válnak bűncselekmények, az áldozattá, bűnelkövetővé válás.
A kerületben magas létszámú középiskola, kollégium és a kiemelten magas számú gyermekotthon található. A legégetőbb szükség a gyermekvédelmi szakellátásban dolgozó szakemberek megsegítésére van, illetve a szakellátásban élő gyermekek támogatására, elsősorban a célzott és javallott prevenciók területén.	A gyermekotthonokban dolgozó szakemberek átfogó képet kapnak az aktuális addikciós problémákról, a kamaszkorúak mentális problémáiról, melynek ismeretében hatékonyan tudnak segíteni intézményükben. A gyermekotthonok ellátottjai számára célzott és javallott prevenciók program segítségével nyújt abban, hogy felismerjék és azonosítsák saját és társaik életkori problémáit és segíti őket a közösségben való együttműködésben.
A csellengő fiatalok a Hűvösvölgyi villamos végállomás környékén csoportosulnak, és könnyebben vesznek fel deviáns viselkedési formákat.	Közösségi tér kialakítása szükséges a hidegkúti városrészen élő gyermekek/fiatalok hatékonyabb elérése érdekében, hogy szabadidejüket tartalmasan tudják eltölteni
A Covid-19-pandémia a fiatalok (16-29 évesek) körében különösen növelte az elmagányosodás, a mentális betegségek kialakulásának kockázatát.	A fiatalok mentális egészségtudatosságának növelése, az elmagányosodás és a mentális problémák előfordulásának csökkentése. Egészségmegőrző, önkéntes tevékenységet ösztönző programok szervezése.
Nincs megfelelő intézmény a II. Kerületben, amelyet szakbizottság által külön nevelési igényűnek minősített továbbá autizmussal küzdő gyermekek ellátására ki lehetne jelölni.	A külön nevelési igényű gyermekek óvodai ellátása helyben történjen.
Betöltetlen álláshelyek az intézményeken: szakember és dolgozó hiány.	Az óvodapedagógusi és a kisgyermek gondozói hivatás vonzóbbá tétele a II.

Kerületben. A dolgozói létszám 100 %-ra emelése.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.

A nők és férfiak közötti egyenlő bánásmód biztosítása a nőkkel szembeni hátrányos megkülönböztetés, azaz a diszkrimináció tilalmát jelenti. Az esélyegyenlőségi politika azt preferálja a tagállamokban, hogy tegyenek lépéseket a nők tényleges egyenjogúsítása érdekében az élet legkülönbözőbb területein – oktatás, egészségügy, munkaerőpiac, szociális biztonság stb.

Az Európai Unió politikája nem kizárólag a nőkkel szembeni megkülönböztetést, hanem a nemek közötti mindennemű diszkriminációt tilt és elítél. Természetes, hogy hátrányos megkülönböztetés esetén az uniós férfipolgárok ugyanúgy élhetnek ezekkel a jogokkal, mint a nők. Bár a gyakorlatban a férfiakat sokkal kevesebb hátrányos megkülönböztetés éri, mint a nőket. Ezért a nők esélyegyenlőségének megvalósítása érdekében különösen az alábbi elvek érvényesítése indokolt:

- Egyenlő munkáért egyenlő bért Magyarországon is
- Jog az egyenlő előmenetelhez, képzéshez és munkafeltételekhez
- Várandós, gyermekágyas vagy szoptató anyák jogai
- Jog a biztonságos és egészséges munkahelyi környezethez
- A terhesség előtti vizsgálatokhoz való jog
- Egyenlő bánásmód a szociális biztonság terén

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

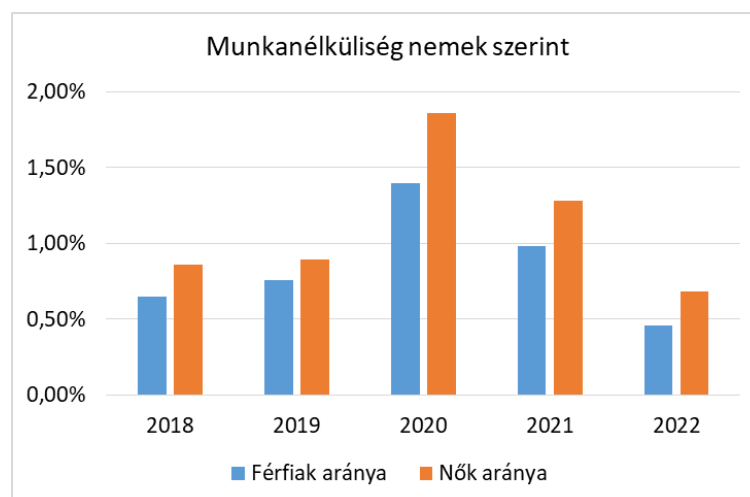
A II. kerületben a népesség kor és nem szerinti összetételét a 18 évesnél idősebb korosztályokban a női lakosság nagyobb aránya jellemzi. A népesség nemek szerinti megoszlása a népességen belül helyi szinten is jól mutatja, hogy a nők átlagosan magasabb életkort érnek meg, mint a férfiak.

A nők foglalkoztatási szintje Magyarországon 2010 óta jelentős mértékben javult. A 15-64 éves korosztály esetében 2010-ben 50,2% volt a nők foglalkoztatási rátája, 2019-ben pedig 63%. Különösen szembetűnő a növekedés a gyermeket nevelő nő körében. (Forrás: https://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_qlf002.html)

A regisztrált álláskeresőket megnézve ugyanakkor látható, hogy a nők aránya magasabb az álláskeresők között, ez az arány a tartós álláskeresőknél (180 napnál régebben regisztrált) még nagyobb.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya	Nők aránya	Összesen
2018	0,65%	0,86%	0,76%
2019	0,76%	0,89%	0,83%
2020	1,40%	1,86%	1,63%
2021	0,98%	1,28%	1,13%
2022	0,46%	0,68%	0,57%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, KSH Statinfo

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül
	%	%
2018	42,78%	53,61%
2019	36,28%	52,63%
2020	46,11%	59,10%
2021	55,11%	60,06%
2022	51,50%	62,62%

Forrás: KSH Statinfo

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma
	fő	Fő
2018	388	7
2019	419	5
2020	822	24
2021	568	4
2022	576	10

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A pályakezdő álláskeresők száma alacsony az összes nyilvántartott álláskeresők számához viszonyítva, a világválság idején volt kicsit magasabb, de akkor a nyilvántartott álláskeresők száma is magasabb volt.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Az elmúlt években a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat különböző munkaerő-piaci programokat indított, melyen a regisztrált álláskeresők részt vehettek. A résztvevők nemek szerinti arányára vonatkozóan adatokkal nem rendelkezünk.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Év/hónap november	általános iskola / Elementar y education	szakiskola, szakmunkásképző / Vocational or apprentice school	szakközépiskola, technikum / Vocational secondary school, specialised technical school	gimnázium / Secondary grammar school	főiskola, egyetem / Tertiary education	Együtt /Together (fő)
2019.	47	33	60	61	237	438
2020	77	64	134	196	389	860
2021	57	41	77	127	264	566

Forrás: https://nfsz.munka.hu/Lapok/full_afsz_kozos_statiztika/stat_afsz_nyilvtartasok.aspx

Teir, Innovációs és Technológiai Minisztérium

Nemek szerinti bontásban nincsenek adataink a II. kerületi álláskereső nők iskolai végzettségéről, de a fenti táblázatból kikövetkeztethető, hogy nagy valószínűséggel alacsony azon álláskereső nők száma, akik csak általános iskolai végzettséggel rendelkeznek.

A kerület magas képzettségi mutatókkal rendelkezik, így a főiskolát és egyetemet végzett munkanélküliek száma is magas, ezért olyan elhelyezkedési lehetőségeket kell kínálni, amely felsőfokú végzettséggel betölthető.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Hazánkban általános a kétkeresős modell, amely egyfajta gazdasági kényszer következménye. A rugalmas foglalkoztatási formák alkalmazása Magyarországon elmarad az EU más, elsősorban északi és nyugati tagállamaiétól. Bár a részmunkaidő, távmunka, munkakör megosztás stb. alkalmazására jogilag lehetőség lenne és preferenciájuk is nő a női munkavállalók körében, a lemaradás jelentős. A magyar nők naponta átlagosan egy órával több időt töltenek munkával, mint a férfiak, ami az otthoni munkavégzésből adódik. (Forrás: https://www.parlament.hu/documents/10181/1202209/Infojegyzet_2017_10_nok_a_munkaero_piacon.pdf/91c7128a-ad5e-45e4-b50a-59e7de659c3d)

Tapasztalataink szerint a nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak

- a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények miatt,
- a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya miatt,
- a gyeseen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

A fentiek alapján tehát a veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel. A gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás nagymértékben rontja a nők munkaerőpiacra való visszalépésének esélyeit.

„A nemek közötti teljes bérszakadék mintegy 24%-a azzal magyarázható, hogy a nők túlréprezentáltak az olyan viszonylag alacsony fizetésű ágazatokban, mint a gondozás, az egészségügy vagy az oktatás.”¹⁷

¹⁷ Forrás : <https://www.europarl.europa.eu/news/hu/headlines/society/20200109STO69925/a-ferfiak-es-nok-fizetese-kozotti-szakadek-okok-es-megoldasi-javaslatok>

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A gyermekek napközbeni ellátásának különböző formáinak nélkülözhetetlen szerepe van a szülők munkába állásában, de ugyanilyen fontos a hátrányos helyzetű gyermekek korai szocializációjában betöltött szerepe.

A gyermekvállalás, a kisgyermeknevelés nagymértékben befolyásolja a nők munkaerő-piaci esélyeit. A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek növelése tekintetében elsődleges a bölcsődei férőhelyek számának biztosítása.

A kerületben az Önkormányzat az Egyesített Bölcsődék intézményhálózatának fenntartásával 6 bölcsődében, 390 férőhelyen a gyermekek alapellátását, illetve két bölcsődében időszakos gyermekfelügyeletet biztosít.

Kerületünkben a bölcsődei ellátásért a gyermek törvényes képviselőjének személyi térítési díjat kell fizetnie, mely két részből tevődik össze, a gondozási és az étkezési díjból. A térítési díj mértékét a fenntartó rendeletben szabályozza, a térítési díj megfizetéséhez a rászoruló családok a rendelet szerinti kedvezményeket vehetik igénybe.

Két tagintézményben gyermekfelügyeleti csoport működik, a Törökméz Bölcsődében és a Budagyöngye bölcsődében pedig játszócsoport is, hiszen azoknak a családoknak is lehetőséget kell nyújtani, akik a hét csak bizonyos napjain szeretnék gyermekeiket közösséghez szoktatni, játszócsoportokban pedig a szülők jelenlétében ismerkedhetnek a kicsik a közösségi élet szabályaival és együtt játszhatnak a bölcsőde által biztosított kedvező körülmények között.

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2018	390	339
2019	390	351
2020	390	343
2021	390	368
2022	390	366

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2018	0	0	143	147	n.a.	n.a.	582	551
2019	0	0	145	149	n.a.	n.a.	596	556
2020	0	0	131	122	n.a.	n.a.	596	536
2021	0	0	131	129	n.a.	n.a.	636	541
2022	0	0	150	147	n.a.	n.a.	636	556

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A jogszabály értelmében a bölcsődei felvétel során előnyben kell részesíteni

- a gyermek szülője, más törvényes képviselője a felvételi kérelem benyújtását követő 30 napon belül igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll,
- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket,
- a három vagy több gyermeket nevelő családban élő gyermeket,
- az egyedülálló szülő által nevelt gyermeket, és
- a védelembe vett gyermeket.

A 2022/2023-as évre is több kisgyermeket jelentkeztek a szülők, mint amennyi szabad alapellátási férőhely volt, négy bölcsődénkben hatalmas volt a túljelentkezés. Azon szülők gyermekei, akik elutasító választ kapnak a megjelölt bölcsőde várólistájára kerülnek és amennyiben felszabadul férőhely, úgy az intézményvezetők felveszik a családdal a kapcsolatot.

A felügyeleti csoportok 30 férőhelyére is a túljelentkezés volt (72 fő gyermek). A számokból jól látszik, hogy e szolgáltatási forma is igen népszerű a családok körében, hiszen a szülők szívesen hozzák részidős munkájuk, vagy elfoglaltságuk idejére e csoportokba gyermekeiket.

	Varsányi	Pasarét	Törökméz	Budagyöngye	Hidegkút	Húvösvölgy	Összesen
ALAPELLÁTÁS (fő)							
Férőhelyek száma:	48	84	86	40	72	60	390
Óvodába menő gyermekek száma:	28	52	35	30	32	26	203
Felvehető gyermekek száma: (12-es létszámra):	27	52	37	28	31	26	201
Jelentkezők száma:	44	52	71	40	46	24	277
Fellebbezésre fenntartott helyek száma	1	2	2	1	2	2	10
Bölcsődékben maradó gyermekek közül SNI-s gyermek:	1	0	3	0	1	0	5

FELÜGYELETI CSOPORTOK (fő)							
Óvodába menő gyermekek száma:			28	21			
Felvehető gyermekek száma:			10	16			
Jelentkezők száma:			25	47			
ebből felvéve:			10	20			

Forrás: Egyesített Bölcsődék

Az Önkormányzat fenntartásában 12 óvoda működik 19 telephelyen, összességében 2370 férőhellyel, mely elégnék bizonyult az elmúlt években.

A Budapest II. Kerületi Polgármesteri Hivatal kiemelt figyelmet fordít a családbarát munkahely feltételeinek megteremtésére:

- A munkáltató a várandós nők részére a várandóságot igazoló okmányok bemutatásától számítva kiemelt figyelemmel biztosítja az egészséges és biztonságos munkakörülményekhez való jogot.
- A családbarát munkahely megteremtése érdekében a munkáltató fokozott figyelmet fordít a GYED-ről, GYES-ről visszatérő munkatársak beilleszkedésének elősegítésére. Fontos, hogy a GYES, GYED folyamán a kisgyermekes szülő ne essen ki teljesen az információ-áramlásból, szakmai és emberi kapcsolatait megtartsa munkahelyével és kollégáival.
- A munkáltató törekszik a részmunkaidős foglalkoztatás minél szélesebb körben történő alkalmazására, ahol a részmunkaidős foglalkoztatás megvalósítható.
- Az éves szabadság igénybevételénél az óvodai és iskolai szünetekre figyelemmel van a munkáltató.
- A munkaidő-beosztásnál a munkáltató figyelembe veszi a gyermekgondozási és oktatási intézmények nyitva tartását.
- A munkáltató biztosítja a családos munkavállalók részére az önkormányzat balatonmáriafürdői üdülőjének igénybevételét.
- A munkáltató munkaidő kedvezményt biztosít a gyermeket nevelő, illetőleg várandós munkavállalók számára:
 - A családos munkavállalók számára a munkáltató munkaidő kedvezményt biztosít az alábbiak szerint: havi 4 óra munkaidő-kedvezmény biztosítása a kettő vagy több 14 éven aluli gyermeket nevelő; életkortól függetlenül fogyatékos gyermeket nevelő; vagy legalább egy 14 éven aluli gyermeket egyedül nevelő munkavállaló számára, melynek igénybevétele nem akadályozhatja a munkavállaló munkaköri feladatainak ellátását.
 - A munkáltató engedélyezi azt, hogy a terhes nő várandóságát igazoló okmányok bemutatásától a várandósága teljes ideje alatt a terhességhez kapcsolódó orvosi vizsgálatokon – szükség szerint és bércsökkentés nélkül – munkaidőben részt vegyen.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

5.2.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (területi és iskolavédőnői együtt)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként (területi és iskolavédőnő, kiskorúak)
	db	Fő	Fő
2016	36,5	3 344	544
2017	38,5	3 286	549
2018	35,0	3 126	402
2019	38,0	3 054	404
2020	39,5	2 970	401
2021	42,5	2 843	445

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A védőnő személyes és közösségi ellátást nyújt az egészségi állapot megőrzése, a betegségek megelőzése, korai felismerése, valamint egészségfejlesztés céljából a várandós anyák, a 19. életévet be nem töltött személyek, valamint a családtervezés időszakában lévők számára.

A védőnői ellátás olyan összetett ellátási forma, mely gondozási, tanácsadási feladatokat is magában foglal. A védőnők a következő feladatokat látják el:

- család- és nővédelmi feladatok (pl.: családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás, az anyaságra való felkészülés segítése, szűrővizsgálatok szervezésében való részvétel, illetve a szükséges képzettségi és technikai feltételek megléte esetén méhnyakszűrés);
- várandós anyák gondozása;
- gyermekágyas időszakban segítségnyújtás és tanácsadás; gyermekágyas és szoptató anyák gondozása, különös tekintettel az anyatejjel táplálás ösztönzésére;
- gyermekek gondozása:
- újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig: családlátogatás, tanácsadás, elvégzendő szűrővizsgálatok meglétének ellenőrzése, a gyermek fejlődésének nyomon követése, a védőoltások szervezése, nyilvántartása, jelentése;
- óvodában a védőnői feladatok végzése, oktatási intézményekben a tanulók ellátása;
- otthon gondozott tanköteles korú gyermekek gondozása;
- családgondozás (pl: egészségi, mentális és környezeti veszélyeztetettség megelőzése, segítségnyújtás, soron kívüli családlátogatás, indokolt esetben a gyermekjóléti szolgálat/család- és gyermekjóléti központ és a házi orvos írásos értesítése, gyermekvédelmi eljárás kezdeményezése, tájékoztatás családtámogatásról, gyermek jogairól, a törvényes képviselő kötelezettségeiről; egyéni és közösségi egészségfejlesztési, egészségvédelmi programok tervezésében, szervezésében és megvalósításában való részvétel).

A védőnő feladatai a megelőző ellátások körében:

- elsődleges megelőzőként az egészségi állapot javítására, a rizikótényezők elkerülésére, csökkentésére irányul (pl. figyelemfelhívás szűrésre),
- másodlagos megelőzőként a rizikótényezők, az elváltozások, a megbetegedések korai felismerésére és jelzésére irányul,

- harmadlagos megelőzésként a tartós megbetegedéssel vagy fogyatékosággal élők, hátrányos helyzetben élő családok fokozott gondozására, egészségi állapotuk, szociális helyzetük és környezetük nyomon követésére, az elfogadható körülmények és életvitel kialakításában történő segítségnyújtásra irányul.

A védőnői ellátás nem választható szolgáltatás, annak igénybevétele kötelező. (Forrás: https://www.neak.gov.hu/felso_menu/lakossagnak/ellatas_magyarorszagon/egeszsegugyi_ellatasok/egyeb_alapellatasi_feladatok#Milyen%20ell%C3%A1t%C3%A1sokkal%20seg%C3%A1dt%20a%20v%C3%A9d%C5%91n%C5%91?)

A kerületi védőnői alapellátás működtetése bővebben a „**az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés**” résznél került tárgyalásra.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A 2021. évi nemzetközi nőnap alkalmából részlet az Európai Bizottság nyilatkozatából: „A Covid19-világjárvány súlyosbította a társadalmunkban meglévő egyenlőtlenségeket. Nagy kockázatnak tette ki a nőket – akár még a saját otthonukban is.”¹⁸

A lezárások által a családon belüli/párkapcsolati erőszak az áldozatai nehezebben jutottak segítséghez, hiszen a segítő központok egy része ideiglenesen bezárt, illetve kisebb kapacitással működött, míg az áldozatok környezetében lévő családtagok és barátok is kevesebb eséllyel vették észre az abúzusra utaló jeleket a korlátozások miatt. Egyik tagország sem volt felkészülve arra, hogy egy ilyen pandémia okozta krízis során hogyan tudnának a leghatékonyabban és leggyorsabban segíteni ezeken az áldozatokon.

A Központ adatai szerint a II. Kerületben is megnőtt a bántalmazással összefüggően érkezett jelzések száma:

2021. év - esetszámok				
BÁNTALMAZÁS			ELHANYAGOLÁS	
fizikai	lelki	szexuális	fizikai	lelki
22	17	1	13	33
össz: 40			össz: 46	
MIND: 86				

2022. év - esetszámok				
BÁNTALMAZÁS			ELHANYAGOLÁS	
fizikai	lelki	szexuális	fizikai	lelki
25	23	1	16	39
össz: 49			össz: 55	
MIND: 104				

Forrás: Család-és Gyermekjóléti Központ

„A visszaérkezett intézményi kérdéssorok alapján megállapítható, hogy a bántalmazás, elhanyagolás sajnos nem csökken, hanem növekszik. Ezt támasztja alá a rendőrség beszámolója: A kapcsolati konfliktusokkal összefüggő bejelentések növekedést mutatnak.

¹⁸ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hu/statement_21_890

A Humánszolgáltatási Igazgatóság esetében: 26 ügyben indult hivatalból eljárás hozzátartozók közötti erőszakkal kapcsolatos családvédelmi koordinációs ügyben. (Az elmúlt évben 27 ügyben indult eljárás.)

A bíróság részéről: A távoltartási ügyek közül 10 kiskorú is érintett volt. (2021-ben 42, 2022-ben 49 alkalommal kérték a megelőző távoltartás elrendelését hozzátartozók közötti erőszak miatt; ebből 17 alkalommal el is rendelte a bíróság.)¹⁹

Több kerületi tanácskozáson is megállapításra került, hogy fontos lenne, hogy a jelzőrendszeri tagok időben felismerjék a bántalmazás jeleit, ennek érdekében a Központ elkezdte a közös munkát és tájékoztató anyagok összeállítását a védőnők és a házi gyermekorvosok részére.

Az áldozatok lakhatásának támogatása érdekében az Önkormányzat pedig együttműködik a Nők a Nőkért Együtt az Erőszak Ellen Egyesülettel (NaNe Egyesület).

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Ellátási szerződés alapján a Magyar Protestáns Segélyszervezet Családok Átmeneti Otthonban, a Jó Pásztor Nővérek Kongregációja által fenntartott Jó Pásztor Anyaothtonban (1032 Budapest, Zápor u. 50.), valamint a Jó Pásztor Háza Anyaothtonban (1034 Budapest, Bécsi u. 163./A) van lehetőség átmeneti gondozást biztosítani a családok részére.

A Magyar Protestáns Segélyszervezet Családok Átmeneti Otthonban (2113 Erdőkertes, Téglá u. 22.) 12 fő kerületi lakos részére biztosítható az ellátás.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A Polgármesteri Hivatalban 2022. október 31-i adatok szerint az aktív munkavállalók 62%-a nő, a vezetők beosztásúak szempontjából pedig az 65%-a nő. Az oktatási, szociális és egészségügyi területen a női munkavállalók aránya 70 % körül mozog.

Településünkön a képviselő nők száma 6 fő.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Az Önkormányzat és a Polgármesteri Hivatal is, mint munkáltatók eleget tesznek az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének.

E célok megvalósulását példamutatásával tudja segíteni, hiszen szükséges az a tudatformálás és szemléletváltás, amely ezen a területen is biztosítja az esélyegyenlőséget.

Tapasztalataink szerint a gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás nagymértékben rontja a nők munkaerőpiacra való visszalépésének esélyeit.

A kisgyermeket nevelő nők és férfiak esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják. A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődleges a bölcsődei férőhelyek száma, ezért a kerületünkben a bölcsődei felvételi eljárást úgy alakítottuk ki, hogy elsősorban azoknak a családoknak a gyermekei nyernek felvételt a kerületi bölcsődékbe, ahol a szülők munkavállalása miatt válik szükségessé a bölcsődei férőhely.

¹⁹ Forrás: Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló 2022. évi átfogó értékelése

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nehéz a munkaerő-piaci és a családi feladatok összeegyeztetése	Bölcsődék működtetése, a szolgáltatások, férőhelyek bővítése, napközbeni gyermekfelügyelet működtetése.
Alacsony jövedelemmel rendelkező gyermekét egyedül nevelő vagy több gyermeket nevelő egyszülős család esetében a jövedelem csökkenése a szociális biztonságot veszélyezteti.	Szociális és gyermekjóléti szolgáltatásokról, ellátásokról az érintettek informálása.
A bántalmazottaknak átfogó támogatásra és segítségnyújtásra és megfelelő lakhatás biztosítására van szükségük.	Családon belüli erőszak áldozatai számára lakhatás biztosítása.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

Forrás: <https://masodikkerulet.hu/node/41777>

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Budapest II. Kerület lakosságának kicsivel több, mint 30 %-át a 60 év feletti korosztály alkotja, jelentős számban vannak 80 év felettek is. A kerület teljes lakosság megoszlásához viszonyítva az idősök körében a nők aránya a magasabb, illetve az is megállapítható, hogy ez az arány egyre nagyobb a nők javára az életkor előrehaladtával.

A II. kerületi öregségi nyugellátásban részesülők átlagos nyugdíja a budapesti átlaghoz mérten 19,9 %-kal magasabb, természetesen a kerületben is sok olyan idős van, akiknek a nyugdíja még az országos átlagot sem éri el, ők a szociális ellátórendszer segítségét igényelhetik.

Az ellátórendszerbe kerülők között sokan az átlagos nyugdíj összegénél jóval kevesebb jövedelemmel rendelkeznek, illetve egy-egy súlyos vagy krónikus betegségnél a gyógyszer kiadások jelentős költségvetési tényezőt jelentenek az idősök háztartási kiadásai között.

A kerület egészségügyi és szociális ellátórendszere magas színvonalú, számos önként vállalt feladat (jelző rendszeres házi segítségnyújtás, nyugdíjas klubok támogatása, Idősügyi Tanács programjai) biztosítja az idős lakosság szociális jólétét.

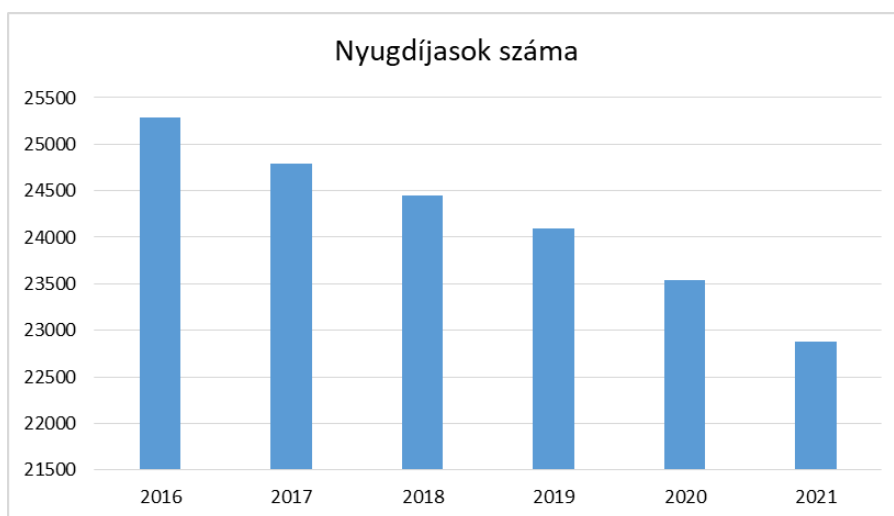
6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index %
2018	22 795	13 773	165,50%
2019	23 085	13 700	168,50%
2020	23 040	13 508	170,57%
2021	22 847	13 053	175,03%
2022	22 580	12 521	180,33%

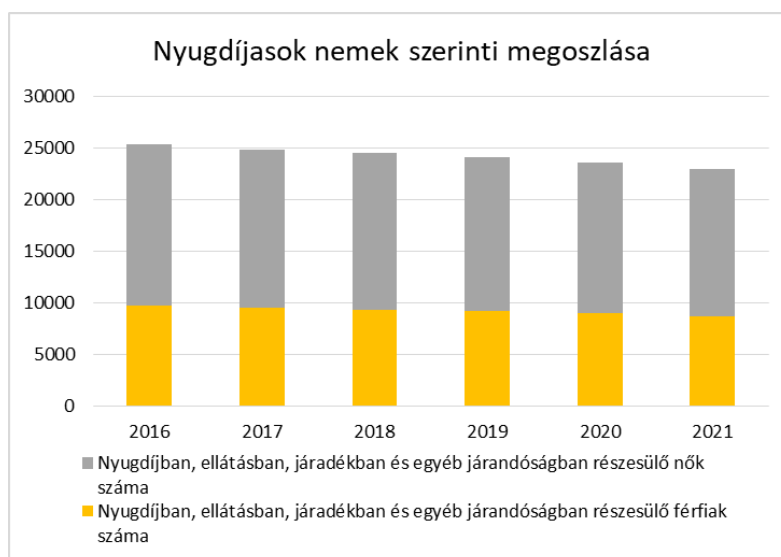
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, Helyi Vizuál Regiszter

A lakosság öregedése és ebből adódó önkormányzati feladatok folyamatosan növekednek. Az öregedési index mutatja, hogy mennyi az idős (65 év feletti) népesség aránya a fiatal (14 év alatti) népességhez képest. A kerületünk öregedési indexe Budapest átlagához képest magasabb.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma	Összes nyugdíjas
2016	9667	15620	25287
2017	9461	15334	24795
2018	9315	15130	24445
2019	9184	14909	24093
2020	8938	14606	23544
2021	8653	14225	22878

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő)
2016	91	58	8868	14495	30	262	n.a.
2017	83	54	8689	14290	27	247	25
2018	84	53	8580	14126	23	225	29
2019	70	38	8514	13956	18	211	28
2020	70	32	8285	13730	22	187	31
2021	70	32	8004	13361	23	183	27

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

Évről évre egyre többen vállalnak munkát nyugdíjasként, melynek több oka is van: A fejlődő egészségügyi ellátásoknak, és az egészségmegőrzés felértékelődésének hála az idősebb korosztály számos tagja olyan jó fizikai és szellemi állapotnak örvend, hogy tovább tud dolgozni, mint a korábbi generációk. Emellett sokaknak az alacsony összegű nyugdíjuk miatt fontos, hogy minél tovább aktívak maradjanak.

A II. Kerületben, 2021-ben a nyilvántartott álláskereső közt a 61 év felettek aránya magas 19,89 % volt.

Az idősek nyugdíjazásuk utáni foglalkoztatása a munkáltatónak és a nyugdíjasnak is előnyös lehet, hiszen a szervezeti klímát, a munkafolyamatokat és a külső környezetet jól ismerve mentorként is segítheti a fiatalabb munkatársakat. A nyugdíjasok foglalkoztatása egyrészt aktív időskori életet tesz lehetővé, másrészt számukra jobb életkörülményeket teremt.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)						
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	385	419	822	568	576
41-45 év	Fő	56	61	120	86	76
	%	14,55%	14,56%	14,60%	15,14%	13,19%
46-50 év	Fő	39	55	94	69	72
	%	10,13%	13,13%	11,44%	12,15%	12,50%
51-55 év	Fő	38	39	84	72	72
	%	9,87%	9,31%	10,22%	12,68%	12,50%
56-60 év	Fő	44	42	79	57	56
	%	11,43%	10,02%	9,61%	10,04%	9,72%
61 éves, vagy afeletti	Fő	94	80	93	113	120
	%	24,42%	19,09%	11,31%	19,89%	20,83%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, KSH
Statinfo

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

Jogszabályi változás lehetővé teszi, hogy az oktatási és szociális intézményekben korlátozás nélkül, nyugdíjuk folyósítása mellett végezzenek munkát a nyugdíjasok:

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló [1997. évi LXXXI. törvény](#) végrehajtásáról szóló 168/1997. (X. 6.) Korm. rendelet 73/B. § (1) bekezdése kimondja: „A nyugdíjfolyósító szerv nem szünetelteti az öregségi nyugdíj folyósítását a [Tny. 83/C. § \(1\) bekezdése](#) szerinti jogviszony fennállására tekintettel, ha a jogviszony

- a) szociális, gyermekjóléti vagy gyermekvédelmi szolgáltatónál, intézményben, hálózatonál,
- b) köznevelési intézményben vagy
- c) szakképző intézményben áll fenn.”

Az idézett jogszabály szerint közintézményeinkben tovább foglalkoztathatóak a nyugdíjas kollégák valamint nyugdíjas szövetkezeten keresztül foglalkoztatásra is van példa.

A Képviselő-testület javaslatára és egyetértésével 2014. év januárjában alakult meg az Önkormányzat Idősügyi Tanácsa, amely konzultatív, véleményező, javaslattevő szervként működik.

Feladatai:

- •A kerületben élő idősök információval való ellátása, az érintettek közötti kommunikáció elősegítése.
- •Közreműködés az időseket érintő programok, rendezvények, események megszervezésében.
- •Javaslattevői lehetőség a kerületi idősügyi szervezetek támogatására vonatkozóan.
- •A kerületben működő idősügyi szervezetekkel való kapcsolattartás.

- Mindazon tervezetek, javaslatok, dokumentumok véleményezése, amelyekkel kapcsolatban a Polgármester vagy a Képviselő-testület a véleményét kikéri.

A Tanács célja a fentiekén kívül az is, hogy egy olyan fórumként működjön, ahol a különböző szakterületek együtt dolgozhatnak, kapcsolódási pontokat találhatnak. Fontos, hogy az idősek minden intézményi lehetőségről, ellátásról, kerületi programról tudomást szerezzenek, továbbá, hogy maguk az érintettek mondják el mind a problémákat, mind pedig azt, hogy milyen, az időseket érintő fejlesztésekre van szükség a kerületben. Számos kiemelkedő kulturális rendezvény, előadás, pályázat, szabadidős program valósult meg a szervezésében és közreműködésével.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz, éppen ezért csak következtethetünk a létezésére. Az idősödő munkavállalók munkavállalással, munkavégzéssel kapcsolatos esélyegyenlőtlenségét főként a romló egészségi állapotból és a képzettségbeli hiányosságokból eredő problémákra vezethetjük vissza, amely problémák a munkaadók részéről költségessé teszik az idősödő munkavállalók alkalmazását. Ugyanakkor a munkáltatók keveset tesznek az idősödő munkavállalók képzettségi szintjének és egészségügyi állapotának javítása érdekében. A tanulás és a számítógép használat hiánya különösen nagy problémát jelent a munkaerő piacról kiszoruló körében. A foglalkoztatási aktivitás akadálya lehet az informatikai tudatlanság, amely a munkaerőpiacról történő kirekesztődés veszélyét jelenti.

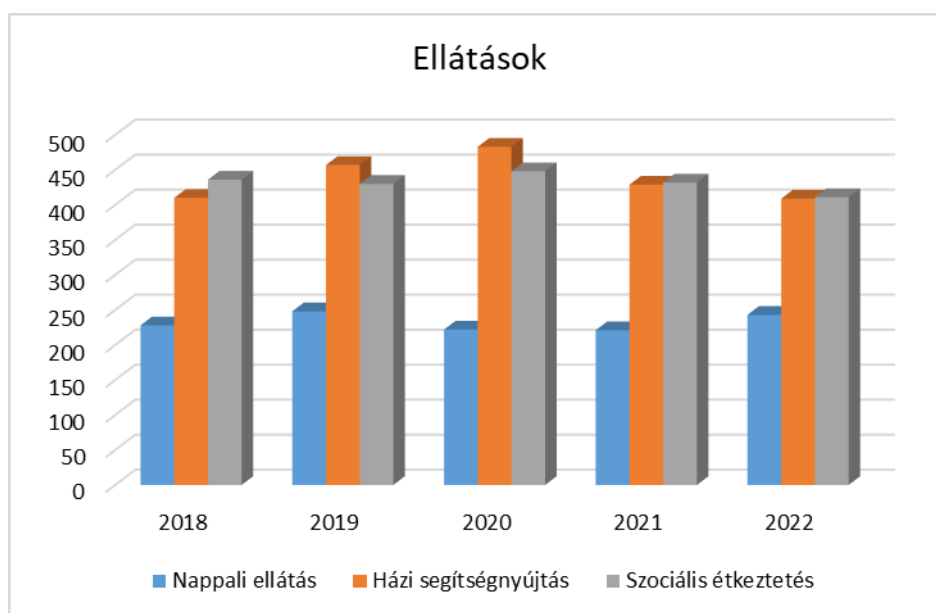
6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

A Kerületben folyamatosan újulnak meg az egészségügyi intézmények, orvosi rendelők. 2022-ben került átadásra a Fazekas utcai háziorvosi rendelő, befejeződött a Lotz Károly utcai rendelő felújítása valamint 2023. májusában ért véget a Kapás utcai szakrendelő felújításának első üteme. Az említett intézmények már mind a mai kor elvárásainak megfelelően kerültek felújításra és akadálymentesítésük megoldott, így a nehezebben közlekedő idősek is kényelmesen tudják őket igénybe venni.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	Házi segítségnyújtásban részesülők száma	Szociális étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	fő	fő
2018	22 795	228	410	436
2019	23 085	248	457	430
2020	23 040	222	483	448
2021	22 847	221	429	432
2022	22 580	243	409	411

Forrás: TelR, KSH Tstar

Országosan ismert tendencia a társadalom idősödése (az időskori életszakasz kitolódása, az igen idősök számarányának növekedése), az idősgondozás lehetséges ellátottjainak száma a kerületben is nő, így nemcsak a jelenlegi ellátások kapacitását szükséges növelni, hanem újabb ellátási formák bevezetésére is egyre nagyobb igény van.

Az Szt. 86. § (1) bekezdése alapján települési önkormányzatnak kötelezően biztosítani kell az étkeztetést és a házi segítségnyújtást. A nappali ellátás és az időskorúak gondozóházi ellátása szintén kötelezően biztosítandó ellátások, mivel az Önkormányzat közigazgatási területén a jogszabályban meghatározott számú lakosnál több él. A 6.3.1. számú táblázatban ezek a szociális szolgáltatások kerültek kiemelésre és összesített adatokat tartalmaz, azonban az Önkormányzat több szociális szolgáltatást önként vállalt feladatként biztosít:

- jelzőrendszeres házi segítségnyújtást,
- pszichiátriai betegek közösségi ellátását,
- gyógytorna-masszázst,
- demens betegek nappali ellátását.

A lenti táblázat intézményekre lebontva tartalmazza az igénybevételi adatokat.

Az ellátást igénybe vevők számának alakulása											
Év	Intézmények	Étkezés (fő)	Házi segítségnyújtás (fő)	Nappali ellátás (fő)	Alapellátás Összesen (fő)	Gyógytorna Masszázs (fő)	Jelzőrendszer (fő)	Gondozóház (fő)	Demenst nappali ellátás (fő)	Közösségi szolgáltatás (fő)	Megállapodás Összesen (fő)
2021. év	I. sz. Gondozási	119	123	52	294	-----	95	8	-----	-----	397
	II. sz. Gondozási	96	108	60	264	-----	-----	-----	9	41	314
	III. sz. Gondozási	121	59	40	220	27	-----	-----	-----	-----	247
	Gondviselés Háza	165	100	69	334	-----	-----	-----	-----	-----	334
	2021. Összesen	501	390	221	1112	27	95	8	9	41	1292
2022. év.	I. sz. Gondozási	114	127	57	298	-----	145	-----	-----	-----	443
	II. sz. Gondozási	100	113	62	285	-----	-----	-----	9	41	335
	III. sz. Gondozási	177	60	39	276	18	-----	-----	-----	-----	294
	Gondviselés Háza	135	128	79	342	-----	-----	-----	-----	-----	342
	2022. Összesen	526	428	237	1201	18	145	-----	9	41	1414

Forrás: Gondozási Központok

A kerületben 3 önkormányzati fenntartású gondozási központ (az I., II., és III. Számú Gondozási Központ), valamint ellátási szerződés keretében egy egyházi fenntartású gondozási központ (Magyarok Nagyasszonya Ferences Rendtartomány Gondviselés Háza Gondozási Központ és Idősek Klubja) látja el elsősorban az időseket, illetve az egészségi állapotuk vagy szociális nehézségeik miatt rászorultakat.

Étkeztetés

Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik önmaguk részére tartósan vagy átmeneti jelleggel, koruk (rájuk irányadó nyugdíjkorhatárt betöltötték), egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük miatt nem képesek biztosítani, illetve a II. Kerületi Család-és Gyermejjóléti Központtal együttműködő, aktív korúak ellátásában vagy keresetpótló támogatásban részesülő személyeknek, és akik étkezésüket más módon nem tudják megoldani.

A táblázatok adataiból kiolvasható, hogy az étkezést igénybe vevők száma évről évre kevesebb ugyan, de már sokkal enyhébb csökkenést mutat az elmúlt évekhez képest. Az okok között továbbra is a számos piacon lévő cég által biztosított szállított étkeztetés szerepel elsőként, mely lehetőséggel főként a magasabb jövedelemmel rendelkezők élnek.

A szociális étkeztetést 2016. májusáig csak munkanapokon lehetett igénybe venni, azóta viszont lehetőségük van az ellátottaknak hétvégére, valamint ünnep- és egyéb munkaszüneti napokra előre csomagolt, lefóliázott műanyag dobozos ebédet igényelni az intézményektől, 2017. évtől pedig módjuk nyílt az ellátottaknak a menük közötti választásra is.

Az intézményvezetők jelzése alapján, azon aktív korúak ellátásában, vagy keresetpótló támogatásban részesülők számára is kiterjeszhetővé vált az étkeztetés igénybe vétele, akik, elsősorban mentális állapotuk miatt nem tudnak a napi étkezésükről gondoskodni. Így ezt a szolgáltatást fiatalabb életkorú ellátottak, elsősorban álláskeresőket illetve mentális betegséggel élők veszik igénybe.

Házi segítségnyújtás

A házi segítségnyújtás biztosítása a szolgáltatást igénybe vevő személy saját lakókörnyezetében az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátás.

Az ellátás keretében gondoskodnak a gondozók azokról az időskorú személyekről, akik otthonukban önmaguk ellátására saját erőből nem képesek és róluk nem gondoskodnak, akik az önálló életvitellel kapcsolatos feladataik ellátásában segítséget igényelnek, akik a rehabilitációt követően a saját lakókörnyezetükbe történő visszailleszkedés céljából támogatást igényelnek.

A házi segítségnyújtás módját, formáit, gyakoriságát a gondozási szükséglet vizsgálat, a gondozott egészségi állapota, szociális helyzete és egyéni szükségletei alapján kell meghatározni.

Egyre jellemzőbbek a fizikailag és/vagy mentálisan nehéz gondozási esetek, olyan ágyhoz kötött betegek, akik erejük hiányában vagy fogyatékosságuk okán minimálisan sem tudnak segíteni a gondozás menetében.

Magas az egyszemélyes háztartások száma, tovább növekszik a csak idősekből álló háztartások száma. Egyre nagyobb gondot jelent a házi gondozásban azon idősök növekvő száma, akik emlékezetzavarban, illetve demenciában szenvednek, védtelenek, s nincs velük élő hozzátartozó vagy a hozzátartozók napközben dolgoznak.

A házi segítségnyújtás szolgáltatás elemeit tekintve is az igények mennyiségi és minőségi növekedése tapasztalható. Az ellátottak többféle, magas színvonalú tevékenységre tartanak igényt. Ennek oka, hogy a kórházak egyre rövidebb ideig tartják bent a betegeket; krónikus beteg aktív ágyra ritkán kerülhet, ugyanakkor a családok jelentős része nem tudja a beteg napközbeni ellátását biztosítani, illetve sokan magányosan élnek.

Az ellátottak közül már nem csak az idős koruk, hanem a rohamosan hanyatló egészségi állapotuk miatt is nagyon sok a mindennapos ellátást igénylő, egyre több a napi kétszeri ellátásra szoruló, illetve a már 24 órás ellátást igénylő gondozott. A legnagyobb problémát ez utóbbi csoport jelenti, hiszen a házi segítségnyújtáson belül nyújtható szolgáltatás nem elegendő részükre, nem tudja a szükségleteket maradéktalanul kielégíteni.

Idősek nappali ellátása

Az idősek nappali ellátása az ellátást igénybe vevők részére szociális, egészségi, mentális állapotuknak megfelelő napi életritmust biztosító szolgáltatást nyújt. A klubtagság és a klub által nyújtott szolgáltatások igénybe vétele az R. alapján térítésmentes.

A foglalkozások megtervezésénél figyelembe kell venni mind a klubtagok egyéni érdeklődését, mind azt a szempontot, hogy a tagok életkora nagyon eltérő.

Az életkoruk, egészségi állapotuk vagy mozgáskészségük miatt önerőből bejönni nem tudó idősök a klub nyújtotta szolgáltatásokat nem tudják igénybe venni, noha ez számukra igen jó lehetőség lenne a magány, a kirekesztődés elkerülésére, mivel nem csak az étkezés, a torna, a mosás, tisztálkodás lehetősége adott, hanem olyan programok is biztosítottak, ami hozzájárul az egészség megőrzéséhez, a mentális jóllét megtartásához, az aktív időskor biztosításához. E kirekesztődés enyhítésére is hivatott a 2019. májusától bevezetésre került személyszállítási szolgáltatás bővítés, mely szolgáltatást a nehezen közlekedő klubtagok részére az intézményen kívülre tervezett szabadidős programokon való részvételre is használható.

Demens személyek nappali ellátása

Az életkor növekedésével, sajnos a demenciával küzdők lélekszáma a statisztikai adatok szerint évről-évre nő, világszerte súlyos népegészségügyi problémát jelent.

A Képviselő-testület 2016. októberében döntött arról, hogy a II. sz. Gondozási Központ felújításával lehetőség van a feladat ellátás bővítésére is, így 2017 márciusától 7 fő demens személy nappali ellátására nyílt mód.

Az intézmény szeretne segítséget nyújtani azon családoknak, akik demencia kórkép miatt szociálisan és mentálisan támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyeket ápolnak otthonukban.

A demens klub helyiségei a demenciával küzdő idősök igényei alapján kerültek kialakításra. Különösen nagy hangsúlyt kapott a biztonságos, barátságos, jól átlátható belső tér kialakítása, ami növeli az érintettek biztonságérzetét.

A szolgáltatás magas szakmai színvonalának köszönhetően, az eredetileg 7 főre tervezett szolgáltatást 9 fő vette rendszeresen igénybe 2021-ben.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtást a II. kerület közigazgatási területén az I. Sz. Gondozási Központ látja el. (A magánszolgáltatók kerületi jelenlétéről nincsenek adataink.)

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtást főleg egyedül élő időskorúak, idős házaspárok (akiknek egészségi állapota indokolja a szolgáltatás folyamatos biztosítását), mozgásfogyatékosokkal élők veszik igénybe. A készülék kihelyezésének feltétele a szociális rászorultság vizsgálata, az együttműködési hajlandóság és a házi orvos javaslata.

2010. évtől állami feladat a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, melyet a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézettel évente megkötendő szerződés útján továbbra is biztosít az Önkormányzat. A szolgáltatást 2019. májusától az S.O.S. Központ Kft. diszpécser-szolgálati közreműködésével, új, az előző készülékekhez képest sokkal korszerűbb és modernebb eszközökkel nyújtja az intézmény.

Az ellátást igénylők számának növekedése miatt folyamatosan 20-30 fő szerepelt a várólistán, a bővítésnek határt szabott, hogy 80 db készülékre volt működési engedélye az intézménynek. Az ellátás bővítésének személyi és tárgyi feltételeinek megteremtése után 2022. január 1-jétől az I. sz. Gondozási Központ megkapta a 120 db készülékre szóló engedélyt, ezzel sikerült felszámolni a várólistát.

A tapasztalatok szerint a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás nagyfokú biztonságérzetet ad az ellátottaknak, így nemcsak a veszélyhelyzetekben való testi épségük megóvását jelenti a szolgáltatás igénybe vétele, hanem egyfajta pszichés „mankóként” is szolgál.

Idősek átmeneti ellátása - gondozóház

Az intézmény évek óta fennálló infrastrukturális hiányosságai a veszélyhelyzet ideje alatt még hangsúlyosabbá váltak a gondozóházi részlegben. A gondozottak bezártság érzése – különösen látogatási és kijárási tilalom idején – fokozódott.

Az épület műszaki paraméterei nem tették lehetővé a bővítést, az átalakítást, vagy az akadálymentesítést, ezért a Képviselő-testület 2021 szeptemberében döntött arról, hogy az időskorúak gondozóházi ellátását 2021. november 1. napjával kezdődően, szerződés útján a XI. kerület Újbuda Önkormányzattal kötött megállapodással biztosítja. A szerződés kötésével az idősök átmeneti ellátásának megfelelő, szakmailag magas színvonalú, a gondozottak részére előnyös feltételekkel történő szolgáltatást nyújt, ezzel párhuzamosan az I. sz. Gondozási Központban ez a szolgáltatás 2021. december 1. napjától megszüntetésre került.

A megállapodás értelmében az Újbudai Idősek Háza 4 férőhelyen biztosítja a II. kerületi lakóhellyel rendelkező ellátást igénylők részére az időskorúak gondozóháza feladat ellátását.

2022. október 1-től 4 új szolgáltatás került bevezetésre:

- betegkísérés,
- gyógyászati segédeszköz kölcsönzés, beszerzésben való segítségnyújtás,
- mentális támogatás,
- „Infopont” telefonos információ nyújtása.

A szolgáltatásokat az I. Sz. Gondozási Központ nyújtja és koordinálja.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A kerület kulturális életének a szervezésében a II. Kerületi Kulturális Közhasznú Nonprofit Kft. - működtetésében lévő két művelődési központ (Marczibányi Téri Művelődési Központ és a Klebelsberg Kultúrkúria) kiemelt szerepet játszik.

A két művelődési központ az önszerveződő érdeklődés-specifikus klubok, baráti körök tevékenységét segítette, nyugdíjasok részére szervezett könnyű-és komoly zenei programokat, illetve ismeretterjesztő előadásokat, valamint helyszínt biztosít idősek klubjai részére is.

Az Idősügyi Tanács színes és változatos programokat szervez az idősek számára minden évben, melyek lejjebb kerülnek bemutatásra.

c) idősek informatikai jártassága;

Az II. Kerületi Önkormányzat szervezésében megvalósult programok közül az „Internet Kortalanul” elnevezésű, idősebb korosztályt célzó ingyenes tanfolyam bizonyult rendkívül sikeresnek.

Az internet, mint új információszerzési és kommunikációs csatorna megismerése elsősorban a generációs különbségek áthidalása, a családtagokkal való kapcsolattartás szempontjából motiválta a résztvevőket.

A tanulással elérendő cél továbbá, hogy a hivatalos ügyeket önállóan tudják intézni elektronikusan is. Az Idősügyi Tanács programjairól is egyre többen kérnek email útján tájékoztatást.

d) a generációk közötti programok;

A III. Számú Gondozási Központban már évek óta működik az érettségire bocsájtás feltételeként előírt 50 órás közösségi szolgálat megszervezése.

„Több kerületi középiskolával van szerződésünk, de akad néhány kerületen kívüli megállapodásunk is. A fiatalok mindig szeretettel és türelemmel foglalkoznak az idős emberekkel, akik szívesen vesznek részt a különböző programokon, foglalkozásokon, amit a tanulók tartanak meg részükre.”²⁰

A fiatalok a következő tevékenységeket végzik az intézményben:

- adminisztrálás,
- programok írása,
- felolvasás az ellátottak részére,
- kisebb programok levezetése,
- irodalmi délután megtartása,

²⁰ Forrás: a Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat III. sz. Gondozási Központ 2021. évről szóló beszámolója

- kvíz játék szervezése,
- társasjáték az idősokkal,
- kártyázás,
- diavetítés,
- ünnepségen való részvétel és segítés.

A Marczibányi Téri Művelődési Központban 2022. szeptemberétől indítottak klub foglalkozásokat –Generációk Hobbi Köre- hímzések, kötések, horgolások készítésére, melyre minden korosztályból várnak résztvevőket.

2023. júniusában indult az együttműködés a Százszorszép Óvoda és a II. Számú Gondozási Központ között. A két intézmény földrajzilag egymáshoz közel, egymás szomszédságában helyezkedik el. Az első rendezvényre június 15-én került sor, a nagycsoportosok, néhány középsőcsoportos gyermekkel együtt bemutatták az idősöknek énekes, táncos évszázó műsorukat. A kulturális „bemelegítő” után a sport percei következtek, az intézmény gyógytornásza közös, mókás tornagyakorlatokkal mozgatta meg az idősöket és a gyerekeket.

6.4 Az idősöket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az aktív időskor fenntartásához az olyan sportolási lehetőségek fejlesztése is fontos, melyet idősök is igénybe tudnak venni. 2021. évben is megrendezésre került a SENIOR PÉTANQUE NAP a Klebelsberg Kultúrkúria kavicsos udvarán, de a rendszeres játéokra volt lehetőség a Fillér utca – Pengő utca sarkán lévő közparkban, valamint a Pokorny József Sport és Szabadidőközpontban.

Sikeres pályázatból valósult meg a Híd az Egészségért Tömegsport Egyesület és a II. Kerületi Sport Kft. kerületi senior sport programjai, a foglalkozásokon meghirdetésre kerültek jóga, chair jóga, nordic walking és atlétikai programok is. 2021-től heti rendszerességgel, két helyszínen (Marczibányi Sportcentrum, Panoráma Sportközpont), „Gyalogló és Kocogó Klub” működik.

A szervezők célja, hogy a II. kerületben az idősebb korosztály képviselői közül is minél többen kedvet kapjanak a szabadtéri elfoglaltsághoz, amely a testmozgás mellett remek lehetőséget ad baráti társaságok kialakításához és jó beszélgetésekhez, a rendszeres mozgás még nagyobb jelentőséget kapott a világvjárvány időszakában.

Az Önkormányzat jóvoltából a nagy melegben több nyári napon kerületi kedvezményrel válthattak jegyet a Szent Lukács Gyógyfürdő és Uszodába a felfrissülésre vágyó kerületi nyugdíjasok.

A sikeres próba után a kedvezményesen igénybe vehető lehetőség a 2022. évtől rendszeressé vált.

Az Idősügyi Tanács által szervezett programokból néhány példa:

A 2021. évben a programok szervezésénél, biztonságos megvalósításánál is elsődleges szempont volt az aktuális egészségügyi veszélyhelyzeti/járványügyi készültség ismerete, az idősök egészségének védelme, ezért a személyes jelenlétet igénylő programok csak időszakosan valósulhattak meg.

A 2021. év új programjaként valósultak meg a II. sz. Gondozási Központban a beszélgetős, zenés műsorok, a „Fillér Kerti Esték”. A művészek meséltek a pályájukról, életükről, s a

rendezvény végén rövid előadással is kedveskedtek a közönségnek. Közkedvelt a „Ki nyer ma a Marczibányin?” zene, költészet, játék 70 percben, melyből 3 alkalmat tartottak 2021-ben.

Idei évben nyolcadik alkalommal hirdette meg a Tanács az 55 év feletti, II. kerületi amatőr művészek számára a „Kortalanul kreatív” képző- ipar- és népművészeti pályázatát.

Az első években csak a kerület határain belül ismerkedtek az idősek a II. kerület helytörténetével, épített örökségével, majd kérésként elhangzott, hogy a kerület határain kívül is lehessen vezetett sétákon részt venni.

A séták olyan közösségi élmények, melyek szórakoztatva oktatnak, s közben a résztvevők maguk is hozzájárulnak - saját emlékeik felidézésével - az eseményhez.

Szeptember 21-e az Alzheimer-kór Világnapja, a II. Kerületi Önkormányzat is bekapcsolódott dr. Tímár Zsuzsa táncoktató vezetésével az országos figyelem felhívó rendezvény sorozatba. A szenior örömtánc az egyik leghatékonyabb módja az időskori demencia megelőzésének és késleltetésének, ezért a program célja az volt, hogy minél több embert invitáljon, hogy ismerjék meg és próbálják ki ezt az új közösségi mozgásformát. A Tanács szervezésében további két alkalommal nyílt lehetőség ízelítőt kapni a táncból a II. sz. Gondozási Központ és a III. sz. Gondozási Központ is helyet adott egy-egy rendezvénynek.

Az Idősügyi Tanács munkaprogramjának összeállításánál figyelembe veszi a beérkezett javaslatokat, igényeket és a hagyományosan népszerű programjain kívül igyekeznek a szervezők új programlehetőségeket is kínálni. Fontos kiemelni, hogy a programok nagy része ingyenes vagy kedvezményesen lehet rajta részt venni.

Az Idősügyi Tanács mellett a Szent Ferenc Kórház és a Vöröskereszt is kínál egészség megőrzéssel kapcsolatos programokat, előadásokat, többek közt időskori betegségek, mentális egészség, elsősegélynyújtás, diétetika témában. Otthongondozás bemutatása gyakorlási lehetőséggel akár több alkalommal is. Népszerűek a Szent Ferenc Kórház kardioturái is.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas az idősök körében az egyedül élők aránya. Elmagányosodás veszélye.	Szociális és közművelődési szolgáltatások biztosításával, bővítésével, az idősöknek szóló programokkal az elmagányosodás jelenségének csökkentése az idősök körében.
A kerületünkben élő idősök részéről nagy igény mutatkozik a különböző programok iránt. Nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége.	Aktív időskor fenntartását, generációk közötti együttműködést segítő programok megvalósítása
Az idősök gyakrabban válnak bűncselekmény áldozatává.	Prevenció-bűnmegelőzés.
A morbiditási statisztikák rangsorában a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák mellett a pszichés problémák a leggyakrabban előforduló betegségek.	Egészségügyi és sport szolgáltatások bővítése
A kerületben nő a szépkorúak száma, így a demencia kórképben szenvedők száma is, megjelennek a nappali ellátásban.	A demenciával kapcsolatos szolgáltatások fejlesztése, bővítése.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Forrás: Budai Polgár

Az Országgyűlés 15/2015.(IV.7.) OGY határozatával elfogadta az Országos Fogyatékosügyi Programot (2015–2025.), melynek célja a fogyatékossgal élő emberek életminőségének javítása, önálló életvitelük és integrációjuk segítése.

A II. kerületi 2011. évi statisztikai adatok azt mutatják, hogy a lakosság 4,2 %-a vallotta magát fogyatékossgal élőnek, ami magasabb a budapesti átlagnál. A fogyatékossgal élők nagyobb kerületi jelenlétének okai lehetnek a lakosság magas életkora, másrészt több, a kerületben lévő fogyatékossgal élőket ellátó bentlakásos intézmény jelenléte. Ezen felül a fogyatékossgal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre a II. kerületre vonatkozó olyan értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékossgal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.

A fogyatékossgal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

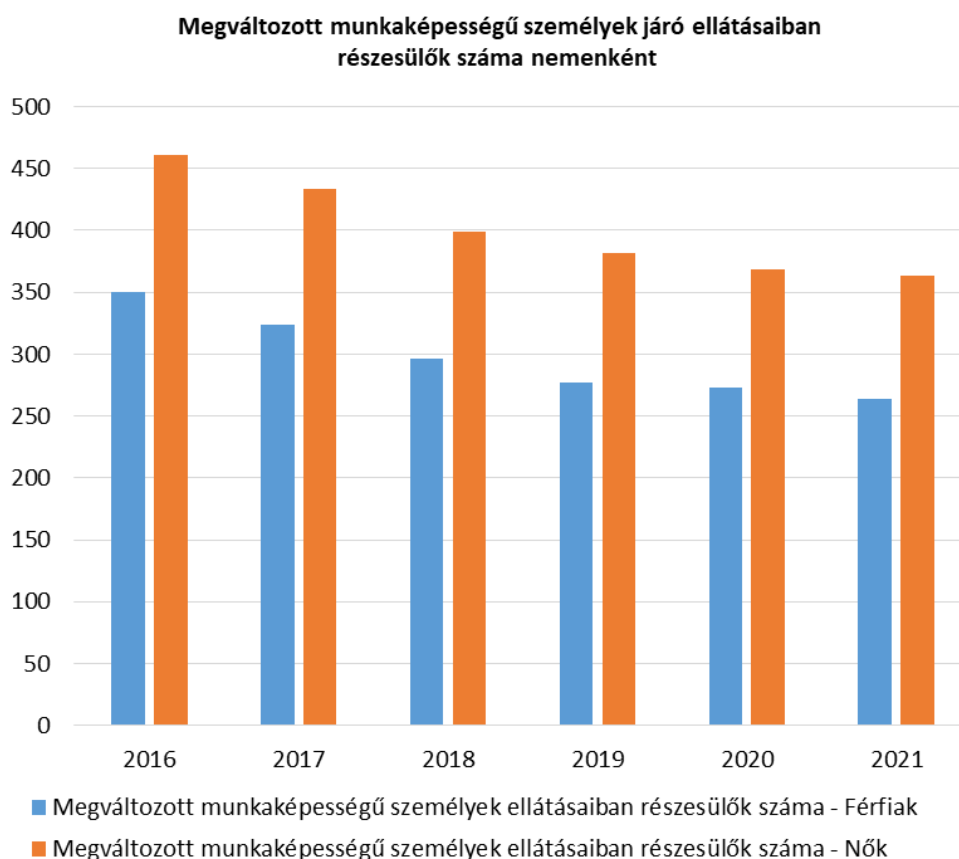
7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékossgal élő személyek elszigeteltek a társadalomban, így családjaik is jobban elkülönülnek a környezetüktől, ami értelmi fogyatékossgal esetén még jelentősebb. A fogyatékossgal háttérben több tényező bonyolult kölcsönhatása állhat, pl. testi, pszichológiai, örökletes. A fogyatékossgal élők legnagyobb részének az egyetlen megélhetési forrása az alacsony összegű nyugdíj, járadék, vagy segély. Ezek számukra igen szűkös megélhetést

biztosítanak. Számos esetben az iskolai végzettségük elmarad az egészséges társaikétól, ami tovább rontja megélhetési esélyeiket. A tartós egészségügyi problémával, illetve fogyatékkal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatároltak.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők	Összesen
2016	350	461	811
2017	324	433	757
2018	296	399	695
2019	277	382	659
2020	273	368	641
2021	264	363	627

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásában részesülők száma az elmúlt években folyamatosan csökkent. Megállapítható, hogy több nő részesül ellátásban, azonban a fogyatékkal élők között arányaiban több a nő (54 %).

A KSH 2016-os mikrocenzusban²¹ megkérdezettek nyilatkozatai alapján a fogyatékkal élő személyek száma mintegy 80 ezer fővel, 408 ezerre csökkent az előző népszámláláshoz képest. 2011-ben a népesség 6,2%-a, 2016-ban 4,3%-a tartozott a fogyatékkal élő lakossághoz.

A csökkenés okai között feltételezhetően meghatározó szerepet játszik az, hogy az egészségi állapothoz kapcsolódó szociális ellátások rendszere a vizsgált időszakban jelentős mértékben átalakult, megszűnt a rokkantsági nyugdíj, felülvizsgálták az érintettek munkaerőpiaci lehetőségeit, az idősebbek ellátását öregségi nyugdíjra váltották, valamint átalakultak az ellátórendszer jogosultsági feltételei. Az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság nyilvántartásában 2011-ről 2012-re közel 70 ezer fővel csökkent az egészségi állapottal összefüggő juttatásban részesülők száma.

A mikrocenzus adatai alapján országos szinten 2016-ban a fogyatékos népesség legnagyobb hányadát, csaknem felét a mozgássérültek tették ki. Itt is megfigyelhető azonban a változás, 2011-hez képest 16 százalékkal, több mint 30 ezer fővel csökkent a létszámuk. A gyengénlátók, a nagyothallók, a mentálisan sérültek, illetve a súlyos belszervi fogyatékosok csoportjai egyenként 34–67 ezer fős sokaságot alkotnak, akiknek a száma 13-17 százalékkal csökkent 2011-hez képest. Az értelmi fogyatékosok csoportja 25 százalékkal nőtt, 2016-ra meghaladta az 50 ezer főt. Dinamikája szerint az autisták esetében történt a legnagyobb növekedés, 2016-ban közel 9 ezer fő tartozott ehhez a csoporthoz, a 2011-ben nyilvántartottak közel duplája.

Életkor alapján elmondható, hogy a fiatalabb korcsoportokban a férfiak, az idősebbekben a nők vannak többségben, ami szintén megegyezik a nemek korcsoportok szerinti megoszlásával a teljes népességen belül.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma
2018	125
2019	106
2020	117
2021	108
2022	96

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

Az Szt. 86. § (2) bekezdése c) pontja alapján a fogyatékos személyek nappali ellátása kötelező önkormányzati feladat. Az ágazati jogszabályok szerint a fogyatékkal élők ellátását vállaló nappali intézmények a szakmai programjukban meghatározhatják azt, hogy mely ellátotti csoportot tudnak ellátni, így a kerületben működő Értelmi Fogyatékosok Nappali Otthonának főként az enyhe, a középsúlyos és autista ellátottak a célcsoportja.

Az önkormányzat ellátási kötelezettsége azonban kiterjed mind a gyermekkorú, mind a halmozottan, súlyosan fogyatékos személyekre is, ezért a XI. Kerület Újbuda Önkormányzat fenntartásában működő **Újbudai Szociális Szolgálat** (1119 Budapest, Keveháza u. 6.) történt szerződéskötés azt a célt szolgálja, hogy a 6-18 éves korú gyermekek, illetve azok az érintettek se kerüljenek hátrányba, akiket a kerületi intézmény nem tud ellátni.

²¹ [Mikrocenzus 2016 - A fogyatékos és az egészségi ok miatt korlátozott népesség jellemzői \(ksh.hu\)](https://ksh.hu/mikrocenzus-2016-a-fogyatekos-es-az-egeszsegi-ok-miatt-korlatozott-nepeesség-jellemzoi)

A Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Értelmi Fogyatékosok Nappali Otthona (1028 Budapest, Hidegkúti út. 158.) jelenleg 19 főt lát el. (A fenti táblázat összesített adatokat tartalmaz, nem csak önkormányzati fenntartású intézményben ellátottakra vonatkozik.)

Az ellátást igénybe vevők számára szociális, egészségi, mentális állapotuknak megfelelő napi életritmust biztosító szolgáltatást nyújt, a helyi igényeknek megfelelő közösségi programokat szervez, helyet biztosít a közösségi szervezésű programoknak, csoportoknak.

A kerületben működő **Civitan Club Budapest-Help Egyesület** (1025 Budapest, Görgényi út 16.) szintén nappali ellátást, valamint lakóotthont működtet a kerületben, melyhez az önkormányzat az éves költségvetési rendeletében meghatározott támogatást biztosít.

Az Egyesület egész napos hasznos elfoglaltságot nyújt, védett munkahelyet biztosít a fiataloknak, valamennyi ellátott részmunkaidőben virágtermesztéssel, kertkarbantartással és kertépítéssel foglalkozik.

Pesthidegkúton található az ország egyetlen, 80-as években épült **mozgássérült lakótelepe**, amely hamarosan elveszítheti eredeti funkcióját. Az ötvenhárom lakásból kezdetben ötvenkettőben mozgássérültek éltek. Jelenleg ez a szám egyre csökkenő tendenciát mutat, mivel egy-egy mozgássérült lakó kényszerű intézetbe költözése vagy halála után nem fogyatékos személyek tulajdonába kerülnek a teljesen akadálymentes, de magántulajdonban lévő lakások. A lakótelepen működik és segíti, illetve foglalkoztatja mozgássérülteket, az **Egalitás Alapítvány**, de az alapítványnak nincs tőkéje ahhoz, hogy a környék ingatlanáraihoz igazodva kivásároljanak egy-egy eladó lakást.

A fogyatékos személyek demográfiai összetételére jellemző, hogy közöttük jelentősebb számban vannak időskorúak. A kerületi munkacsoport ülésén megfogalmazódott az a hiány, hogy a fogyatékkal élő családok kevés ismerettel rendelkeznek arról, hogy milyen lehetőségeik vannak akkor, ha idős korukban már nem tudják ellátni a háztartásukban élő fogyatékosokkal élő gyermeküket, hozzátartozójukat.

A családok, tehermentesítésére lenne szükség, hogy a fogyatékkal élő hozzátartozóját gondozók is ki tudjanak kapcsolódni vagy mindennapos ügyeiket elintézni.

a) fogyatékosokkal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A Polgármesteri Hivatal nagyon fontosnak tartja munkaerő-piaci szempontból a hátrányos helyzetű csoportok diszkriminációjának visszaszorítását. Amennyiben azt a munkaköri feladatok ellátása lehetővé teszi törekszik a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatására. Az elmúlt két évben is több megváltozott munkaképességű, fogyatékosokkal élő személyt alkalmaztunk. Jelenleg is három ilyen munkatársunk van iktató és irattáros munkakörben. Fogyatékosokkal élő személyek foglalkoztatásakor minden esetben kiemelten ügyelt a Hivatal (a fogyatékoság természetét figyelembe véve) a megfelelő munkakörülmények meglétére, a szükséges, általánostól eltérő munkaeszközök, esetleg speciális számítógépes programok biztosítására, hallássérültek esetén jeltolmács igénybe vételére.

A II. Kerületi Városfejlesztő Zrt. 2010. óta foglalkoztatási programot hozott létre és működtet melynek köszönhetően több fogyatékos- és megváltozott munkaképességű embernek sikerült elhelyezkednie a nyílt munkaerő-piacon.

A program folyamatos, egymásra épülő fejlesztésekkel érte el jelenlegi formáját. A Zrt. részt vesz a megváltozott munkaképességű emberek munkaerő-piaci beilleszkedését kitűző, más szervezetek által működtetett programokban is, így helyt ad a „Kézen Fogva Alapítvány” által

a fogyatékossgal élő fiatalok számára szervezett pályorientációs nyílt napoknak is, melyen az érdeklődő fiatalok próbamunka során ismerkedhetnek meg az egyes munkakörök kompetenciáival és a munka világával.

A fogyatékossgal élők foglalkoztatási esélyeinek növelése, foglalkoztatási mutatóinak javítása érdekében több civil szervezet is tevékenykedik, például:

- *Civitan Club Budapest-Help Egyesület*: kertészetet, értelmi fogyatékosok nappali otthonát és lakóotthont működtet a kerületben, egész napos hasznos elfoglaltságot nyújt, valamennyi ellátott részmunkaidőben virágtermesztéssel, kertkarbantartással és kertépítéssel foglalkozik. Az egyesület munkáját önkéntesek és közfoglalkoztatottak is segítik, melynek társadalmi jelentősége lehet, hogy a foglalkoztatottak visszakerülhetnek a munka világába, az ellátottak pedig az integrált foglalkoztatás jelentőségét a gyakorlatban is átélhetik.

- *Egalitás Alapítvány Támogató Szolgálata*: célja a célcsoport társadalomba való beilleszkedésének, foglalkoztatásának elősegítése, életfelvételeinek javításához szükséges szolgáltatások nyújtása. Évi egy alkalommal munkavállalást segítő készségfejlesztő gyakorlati tréningeket tartanak.

A BFKH Rehabilitációs Akkreditációs és Ellenőrzési Osztálya közhiteles nyilvántartást vezet az akkreditált megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató munkáltatókról - <https://www.kormanyhivatal.hu/hu/budapest/jarasok/foglalkoztatasi-rehabilitacio> - mely táblázatban további II. kerületi munkáltatókat is találunk.

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

Lásd fent

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Hátrányos megkülönböztetésről – csak úgy, mint a többi célcsoport tekintetében – a fogyatékkal élők esetében sem tudunk a kerületben.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

Nappali ellátásról részletesen lásd fentebb.

Támogató szolgáltatás:

A támogató szolgáltatás célja a fogyatékos személyek lakókörnyezetben történő ellátása, elsősorban a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítése, valamint életvitelük önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosítása révén.

2009. január 1. napjától a támogató szolgáltatás biztosítása is kikerült a kötelezően ellátandó feladatok közül, de a „Szociálpolitikai keret” pályázati támogatás lehetővé teszi azt, hogy az Egalitas Alapítvány a Pesthidegkúti Mozgássérültek Lakótelepen (1028 Budapest, Len utca 17/a) az esti, kora reggeli és hétvégi időpontokban is személyi segítséget nyújtson az ott élő 28 fő fogyatékossgal élő, illetve megváltozott munkaképességű embernek. A tapasztalatok szerint folyamatosan növekvő igény van ezekben az időpontban az ellátásra, a magukat korábban még ellátni tudó embereknek, a fogyatékossgukból és életkorukból adódó fizikai állapotromlásuk miatt egyre több segítségre van szükségük ahhoz, hogy otthonaikban önállóan tudjanak élni.

Szabad kapacitásuk erejéig akadálymentes szállítással segítik a második kerületben élő klienskörükön kívüli mozgásukban akadályozott embereket, amelyet a Városrészi Önkormányzat támogatásával tudnak megvalósítani.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A szociális ellátásokat igénybevevők között jelen vannak fogyatékkal élő személyek is, adattal azonban nem mindegyik ellátásra vonatkozóan rendelkezünk.

Szt. szerinti ellátások:

- alanyi jogon igénybevehető közgyógyellátás,
- időskorúak járadéka,
- ápolási díj,
- gyermekek otthon gondozási díja,
- egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás.

Az önkormányzat által nyújtott 3.3 pont alatt részletezett támogatásokon túl, az alábbi központi jogszabályok által biztosított ellátási formákat vehetik igénybe továbbá a fogyatékkal élő személyek:

- fogyatékosági támogatás, 141/2000.(VIII.9.) Korm. rendelet alapján
- rokkantsági járadék, 83/1987.(XII.27.) Korm. rendelet alapján
- megváltozott munkaképességű személyek ellátása (rehabilitációs ellátás, rokkantsági ellátás), 2011. évi CXCI. törvény alapján
- személygépkocsi szerzési, és átalakítási támogatás, 102/2011.(VI.29.) Korm. rendelet alapján
- parkolási igazolvány 218/2003.(XII.11.) Korm. rendelet

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

Két kerületi intézmény is konzorciumi tag a Budapesti Szociális Szakmatámogatási Hálózatban, mely a budapesti szociális szakemberek támogatására jött létre. A Mozgássérült Emberek Rehabilitációs Központja (MEREK) a „fogyatékoságügy” munkacsoportot koordinálja. A munkacsoport alap,- és szakellátásra tagolódik.

Tapasztalat, hogy

- Budapesten nem olyan aktívak az intézmények,
- a szervezetek nem ismerik egymást,
- nehézkes a fogyatékkal élő embereknek az egészségügyi ellátáshoz jutás (pl. az intézményekben nincs megfelelő infrastruktúra, nem tudják ellátni ambulánsan őket stb.)
- a nappali ellátás nehezen fogadja a halmozottan súlyosan fogyatékos személyeket.

A rehabilitáció szempontjából a fogyatékoság korai felismerésének meghatározó szerepe van. Különös jelentősége van a kisgyermekkorú szűrésnek, korai egészségügyi diagnózis felállításának, szociális és korai fejlesztési tevékenységeknek (gyógypedagógiai fejlesztő és

tanácsadó tevékenység). Kiemelt feladat a szolgáltatásokkal kapcsolatos ismeretek átadása minden fogyatékossgal élő személy és családtagjaik számára.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Intézmények (épület)	Össz.db	Akadálymentes	Nem akadálymentes	Részlegesen
Bölcsődék	6	3	3	0
Óvodák	21	4	17	0
Ált.iskola	7	0	7	0
Ált.Isk. és gimn.	6	3	3	0
Gimnázium	2	1	1	0
Közművelődési int.	2	2	0	0
Szociális intézmények	5	4	1	0
Egészségügyi int.	21	20	1	0
Összesen	72	38	34	0

Forrás: II. kerületi Polgármesteri Hivatal

A közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése folyamatos. Az egészségügyi, szociális szolgáltatások, a kulturális programokhoz történő fizikai akadálymentesített helyszínen érhetőek el.

Ma már kötelezően, jogszabályban előírt az akadálymentesítettség, alapelve, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvárásaként jelenik meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszer.

Az akadálymentesítés fogalma lényeges átalakuláson ment keresztül. Akadálymentesítés alatt a mozgáskorlátozott emberek hozzáféréseinek, az épületbe való bejutásnak, illetve a mellékhelyiségek használhatóságának megteremtését, az épület bejárhatóságát, valamint veszély esetén biztonságban való elhagyását értjük.

A közszolgáltatás akkor hozzáférhető, ha a fizikai megközelítés lehetőségén túl az épületen belüli tájékozódás lehetősége biztosított a vak és gyengénlátó, a siket és nagyothalló, az értelmi fogyatékos, az autista, a súlyosan-halmozottan fogyatékos személy számára.

Az épületekben belüli tájékozódást az információk érzékelhetővé és értelmezhető tételével kell biztosítani:

- siket személyek esetében az információ vizualizálásával,
- nagyothalló személyek esetében a hangingerek erősítésével,
- vak személyek esetében az információk hallhatóvá tételével,
- gyengén látó emberek esetében a látható információk erősítésével.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

Kerületi szinten jelentős előrelépések történtek, folyamatos az akadálymentesítés.

A közterületi WiFi-program keretében ingyenes közterületi internet-szolgáltatás folyamatosan bővül. A Wifi-kódot igénylők száma emelkedik.

A szolgáltatás nem csak a fogyatékkal élők, hanem más célcsoportok – nők, idősek – esélyegyenlőségének biztosítását is szolgálja.

A kerület lakossága - köztük valamennyi célcsoport - a II. kerületi „Budai Polgár” c. folyóirat hasábjain, az önkormányzat és intézményei folyamatosan frissülő honlapján, közösségi médiás oldalain továbbá az önkormányzat által kiadott tájékoztató dokumentumok alapján szerezhet tudomást a kerületi intézmények szolgáltatásairól, az elérés módjáról, feltételeiről.

Az Értelmi Fogyatékosok Nappali Otthona rendszeresen tart nyílt napokat, nyílt hetet az érdeklődők számára, valamint hozzátartozói fórumokat is rendeznek.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Azon munkahelyek, melyek megváltozott munkaképességű személyeket is foglalkoztatnak fokozottan figyelnek az ő igényeikre, hogy biztonságos, akadálymentes környezetben dolgozhassanak. Konkrét adatokkal azonban nem rendelkezünk a nem önkormányzati fenntartású kerületi munkahelyekre vonatkozóan.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

A közterületek fejlesztése során kiemelten fontos, hogy a járdákat akadálymentesen lehessen használni, így a közszolgáltatásokhoz, közintézményekhez biztonságosan juthatnak el akár a fogyatékkal élők, akár a babakocsival közlekedő kismamák vagy az idősek is.

A II. Kerületben, az utóbbi években több jelentős közterület fejlesztés zajlott, melyeknél az akadálymentes környezet kialakítása is fontos szempont volt.

Az elhasználandó járdák felújítása, a hiányzó szakaszok kiépítése, közterületek teljeskörű akadálymentesítése cél a Település Fejlesztési Stratégiában is hangsúlyosan megjelenik. Az akadálymentes közlekedés feltételeinek megteremtéséhez az Önkormányzat a fedezetet költségvetéséből biztosítja.

2021. és 2022. évben a Beruházási Igazgatóság tájékoztatása alapján, közterületek tekintetében az alábbi akadálymentesítések történtek:

Járdák:

Bimbó út – Branyiszkó út,

Eszter utca „K” szegély Szemlőhegy utca és a Pajzs utca közötti szakaszon a páratlan oldalon, Orsó u. 61/b.

Cseppkő u. 74.

Gyalogátkelőhelyek:

Csatárka út – Pitypang utca,

Pitypang utca,

Fillér utca 81.

Bimbó út – Bogár lépcső

Törökvész út – Baba utca

A 2022. októberében átadott Széna teret is akadálymentesen lehet használni, a Mechwart ligeten is át lehet menni kerekesszékekkel valamint idén, szeptemberben érkeztek az új alacsony padlós villamosok az 56-os villamos vonalára.

f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.);

Nappali ellátás részletesen a 7.1. pontban került tárgyalásra, a 7.1. d) pontnál pedig bemutattuk a támogató szolgáltatást.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

A II. kerületi önkormányzat szociális ellátórendszeren keresztül a fogyatékkal élők – a többi célcsoporttal együtt – részesülnek hátránykompenzáló juttatásokban, illetve a Szociálpolitikai keretből számos kifejezetten fogyatékosokat támogató civil szervezet és egyházi szervezet kap jelentős anyagi támogatást.

Az Önkormányzat 2021. júliusától pályázatot írt ki azon sajátos nevelési igényű gyermekek támogatására, akik különleges bánásmódot (nevelés-oktatást, fejlesztést) igényelnek. A pályázat célja szerint a támogatás a szakértői bizottság véleményében javasolt fejlesztést, különleges gondozás keretében történő nevelési intézményen kívül történő ellátás biztosítását, a nevelési intézményben biztosított ellátás kiegészítését, bővítését célzó fejlesztő foglalkozások, terápiák költségére, a szükséges fejlesztő eszközök vásárlására, vagy a szükséges diagnosztikai vizsgálatokra fordítható. Az elnyerhető támogatási összeg pályázatonként maximum bruttó 100.000,-Ft vissza nem térítendő támogatás volt. Az eddigi tapasztalatok azt mutatják, hogy az SNI-s gyermeket nevelő családoknak leginkább a fejlesztő foglalkozások és terápiák költsége jelenti a legnagyobb terhet.

Az építményadóról és a magánszemélyek kommunális adójáról szóló 57/1996.(XII.23.) önkormányzati rendelet számos kedvezményt és mentességet nyújt a fogyatékkal élő adóalanyok részére.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

„Minden olyan iskolai, óvodai program, amely hozzájárul a tapasztalati úton való tanuláshoz, és mások segítségével, a program megfelelő előkészítése, lebonyolítása és az élmények feldolgozása esetén alkalmas e területek fejlesztésére, a szociális érzékenyítésre. (Zsolnai, 2008)”²²

Az iskolai osztályfőnöki órákon több civil szervezet (Mozgássérült Emberek Önálló Élet Egyesülete, Mozgássérült Célok Thetisz Megoldásban Alapítvány, Egalitas Alapítvány) tart

²² Forrás:

http://www.jgyphk.hu/mentorhalo/tananyag/A_tarsadalmi_erzekenyites_modszertana_kisgyermekkorban/24_a_trsadalmi_rzkenyts_lehetsgei_a_gygyapedagogus_tevkenysgben.html

beszélgetést, találkozót a gyermekeknek, hogy szándékaik szerint ezzel segítsék a kölcsönös toleranciát, megbecsülést, nyitottságot a mozgássérült emberek iránt, hiszen ezek nélkül a sérült emberek integrációja elképzelhetetlen.

A kerület közoktatási és köznevelési intézményeinek többsége fogad fogyatékosokkal élő tanulókat is, a gyermekek minden napjaiban természetessé válik egy-egy hallássérült vagy mozgássérült személy jelenléte.

Az Értelmi Fogyatékosok Nappali Otthona (ÉNO) rendszeresen tart nyílt napokat, nyílt hetet az érdeklődők számára, melyeken iskolai és óvodai csoportok is részt vesznek. Az ÉNO fogyatékosokkal élő lakói az adventi időszakban minden évben kézzel készítenek karácsonyi dekorációkat, ajándékokat, melyet az iskolákba is el szoktak vinni. Az intézmény ellátottjai rendszeresen részt vesznek az időssekkel együtt a „Kortalanul kreatív” évente megrendezésre kerülő képzőművészeti kiállításon, ahol a nagyközönségnek is bemutatják művészeti alkotásaikat.

2022. május 21-én, első alkalommal került megrendezésre a II. Kerületi Sport és Szabadidősport Nonprofit Kft. szervezésével „Esély sportnap” a II. Rákóczi Ferenc Gimnáziumban, amely a fogyatékosokkal élők társadalmi integrációját segítő sportrendezvény. Részletes tudósítás: <https://masodikkerulet.hu/cimlap/esely-sportnap-a-ii-keruletben>

7.5 A fogyatékosokkal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A fogyatékosokkal élők problémáinak felszámolására a társadalmi érzékenyítés az első lépés, melyre fentebb található kerületi példák. Az Önkormányzat a fogyatékosokkal élőket a szociális ellátó rendszerén keresztül is segíti.

Idén az ÉNO alkotócsoportja a Budapest Esély Nonprofit Kft. „Egymásra lépni tilos!” 2023. évi alkotói pályázatán második helyezést ért el.

„Az üzenet fontos része az alkotásnak: értsd meg, érezd át, cselekedj. Kulcsüzenet Budapestnek.”

(Forrás: https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=pfbid02EQo5JVLWCWZsjffizw53qxUEMarFLjBWodcuTarcvuEsFX4zNqkL3Nm1MrtLjrs89l&id=100064422832401&sfnsn=mo)

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az egészséges gyermekeknek kevés információjuk van a fogyatékkal élő embertársaikról	Köznevelési intézmények számára a védett tulajdonságú csoportokkal kapcsolatos érzékenyítés, ismeret átadás valósuljon meg különböző óvodai/iskolai programok keretében.
Fogyatékossgal élő hozzátartozóját/gyermekét gondozók idősödése, gyakran 24 órás felügyeletet igénylő hozzátartozó gondozása miatt saját ügyeiket nem tudják elintézni, nincs rekreációs szabadidejük.	Olyan szabadidős lehetőségek biztosítása/feltérképezése vagy táborozási lehetőség, amelyet fogyatékkal élők vehetnek igénybe, így az őket gondozó hozzátartozók kis időre tehermentesülhetnek, feltöltődhetnek
Információ hiány a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről, információ hiány az egyházi és civil fenntartású intézményekben nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők számáról	Feltérképezni a kerületben élő fogyatékossgal élők számát, szociális, egészségügyi és foglalkoztatási helyzetét. Partneri viszony kialakítása a helyi fogyatékkal élők ellátását biztosító egyházi és civil intézményekkel.
Vannak kerületi intézmények, ahol még nem valósult meg a teljes akadálymentesítés.	Az önkormányzat folyamatosan törekszik arra, hogy a kerületi közintézményekben a teljes akadálymentesítés megtörténjen.
A fogyatékossgal élők információhiánya az akadálymentes útvonalakról.	Akadálymentes közlekedésről információ szolgáltatása
A fogyatékossgal élők, megváltozott munkaképességű személyek elhelyezkedése a munkaerőpiacon nehéz.	A fogyatékkal élők foglalkoztatási esélyeinek növelése, képzések, programok szervezése, foglalkoztatásuk lehetőség szerint az önkormányzat intézményeiben, cégeinél, a Polgármesteri Hivatalban.

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A kerületi egészségügyi rendelők felújításra/fejlesztésre szorulnak.	Orvosi rendelők felújítása, Kapás utcai szakrendelő felújítása, orvoseszköz-fejlesztés, infokommunikációs eszköz- és szolgáltatás fejlesztés
A lakosság, körében megnőtt a mentális/pszichiátriai problémákkal küzdők aránya.	Mentális/pszichiátriai betegséggel küzdők ellátásának fejlesztése
Az ingatlan/bérleti díj árak emelkedése miatt az átlagosan kereső valamint pályakezdő munkavállalók kerületi lakhatásának biztosítása nehéz, így nő az elvándorlás veszélye.	Kedvező lakhatási lehetőségek növelése a II. Kerületben.
Az ingatlan/bérleti díj árak emelkedése miatt közszolgálatban dolgozó munkavállalók kerületi lakhatásának biztosítása nehéz, így nő az elvándorlás veszélye, az intézményeknél munkaerő hiány lépett fel.	Szolgálati lakások biztosítása
Veszélyezteteti a lakók egészségét és közérzetét a közlekedésből származó légszennyezés, a kevés testmozgás, vagy éppen a csökkenő zöldterületek aránya.	Gyalogos- és kerékpáros közlekedés fejlesztése, a gépjárműforgalom csillapítása, akadálymentesítés. Zöld- és kékinfrastruktúra fejlesztése, ökológiai szempontok érvényesítése.
II. kerületben az agglomerációból és a szomszédos kerületekből érkező forgalom nagy terhet jelent a helyi közutakra, illetve az ott élő emberekre.	Mobilitás biztosítása környezeti szempontok figyelembe vételével, pl. brigasztráda kialakítása.
Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás intézkedéseinek fókuszja az intenzív csapadék-események hatásainak kezelése, melyek várhatóan gyakrabban és erőteljesebben fogják befolyásolni a kerületiek életét.	Közlekedés által okozott zaj,- és levegő szennyezés csökkentése, zöldfelület megújítás- fejlesztés, a lakosság kevésbé legyen kitéve a hirtelen lezúduló csapadék mennyiség hatásainak.
A fiatalok (16-29 évesek) kerületi partnerségi (részvételiségi) programokban való részvételi aránya relatíve alacsony.	Több fiatal kapcsolódjon be a partnerségi egyeztetésekbe

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

Kerületünkben a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak. A helyi lakosság nagy számban vesz részt a civil szervezetek programjain. Az Önkormányzat pályázati úton támogatja a szervezeteket, azok rendezvényeit.

Az önkormányzati döntések előkészítésébe bevonjuk a szervezeteket. A civil szervezetek függetlenségét elismerjük és tiszteletben tartjuk, partneri viszonyt alakítottunk ki velük.

Jelentős civil szervezetek, melyekkel kapcsolatot tartunk fent többek között:

- Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület,
- Magyar Vöröskereszt Budapest Fővárosi Szervezet I–II–XII. Kerületek Területi Irodája
- Civitan Club Budapest Help Egyesület
- Soteria Alapítvány
- Mozgássérült Emberek Önálló Élet Egyesülete
- Mozgássérült Célok Thetisz Megoldásban Alapítvány
- Munka Kör Alapítvány
- Vass Miklós Értelmileg Akadályozottakat Segítő Közhasznú Egyesület
- Egalitas Alapítvány
- Kézenfogva Alapítvány
- Otthon Segítünk Alapítvány
- Fehér Kereszt Baráti Kör Kiemelten Közhasznú Egyesület

Szolgáltatás megnevezése	Ellátást biztosító megnevezése	Ellátási szerződés éve
Pszichiátriai betegek nappali ellátása	Soteria Alapítvány	2007.
Nappali melegedő	Magyar Máltai Szeretetszolgálat	2007.
Utcai szociális munka	Magyar Máltai Szeretetszolgálat	2007.
Helyettes szülői szolgáltatás	Fehérkereszt Egyesület	2007.
Gyermekek átmeneti ellátása	Józsefvárosi Önkormányzat	2014.
Családok átmeneti ellátása	Support Humán Szolgáltató Alapítvány	2007.
Családok átmeneti ellátása	Jó Pásztor Nővérek Kongregációja	2003.
Fogyatékos gyermekek nappali ellátása	XI. kerület Újbuda Szociális Szolgálat	2004.
Étkeztetés, házi segítségnyújtás, nappali ellátás	Ferences Rendtartomány Gondviselés Háza	2007.
Szenvedélybetegek nappali, közösségi és alacsonyküszöbű ellátása	Válaszút Misszió Drogkonzultációs Irodája (Fenntartó: Magyarországi Református Egyház Diakóniai Iroda)	2020.
Idősek átmeneti ellátása	Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzat Újbudai Idősek Háza	2023.

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Az Önkormányzat „Szociálpolitikai Keret” pályázat útján támogatja a Budapest Főváros II. kerületében élő lakosok számára biztosított szociális és gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátásokhoz kapcsolódó programokat. A pályázat címzettjei lehetnek: költségvetési szervek, egyházak és a vallási tevékenységet végző szervezetek, civil szervezetek, akik részt vállalnak Budapest Főváros II. kerületében a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásában.

Az Önkormányzat és a kerületi szervezetek közötti aktív, rendszeres kapcsolat és a közös munka tapasztalatai az, amely alakítja az együttműködés tartalmi elemeit. Az Önkormányzat továbbra is szeretné a kiépített kapcsolatrendszert megtartani és a jövőben még jobban erősíteni.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

A HEP megvalósítását az Önkormányzat önállóan tervezi, ha azonban bármely célcsoport esélyegyenlősége jobban javítható, felveszi a kapcsolatot más – elsősorban a szomszédos, illetve a fővárosi – önkormányzatokkal.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Budapest Főváros II. Kerületi Német Önkormányzat célja a német nemzetiség hagyományainak megőrzése és ápolása. Működése során nagy hangsúlyt fektet a közösség kulturális életének kialakítására, valamint fenntartására, oktatási és nevelési támogatásra. A Német Önkormányzat részt vesz az oktatási és nevelési intézmények működésében is. A Klebelsberg Kunó Általános Iskola és Gimnázium általános iskolás gyermekei számára lehetőséget teremtenek a német hagyományőrző táncok elsajátítására, tanulmányi versenyeket valósítanak meg, valamint pályázatokat hirdetnek a tanulók számára. Támogatják a szabadidős tevékenységeket is, rendszeresen szerveznek a diákok részére buszos kirándulásokat, nyári táborozást. A kerületi óvodásoknak is szerveznek programokat, versenyeket.

A nyelv és a kultúra megismerésére egészen kisgyermekkoról szükség van, ezért is szeretnék a német nemzetiségi bölcsőde fejlesztését megvalósítani, ahol a gyerekek megismerkedhetnek a hagyományokkal és a német nyelvvel. 2023. áprilisában jelent meg a „Bölcsődei nevelés fejlesztése RRF-1.1.2-2021” pályázat, mely lehetővé teszi, új bölcsődei, mini bölcsődei férőhelyek létrehozását új ingatlan építésével, vagy meglévő ingatlan átalakításával, meglévő bölcsőde bővítésével, mely pályázaton is indult a Német Önkormányzat.

A Nemzetiségi Önkormányzatok részt vesznek a II. kerületben működő oktatási és egyéb intézmények életében, valamint az Önkormányzat által meghirdetett rendezvényeken.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

Elsődlegesen a nagy anyagi ráfordítással működtethető és a lakosság körében kisebb létszámú ellátotti csoportot érintő ellátási formák pl. a fogyatékos gyermekek nappali ellátása, valamint

a speciális szaktudást igénylő ellátások kerültek kisserződésre, ilyen a pszichiátria, a szenvedélybetegek segítése, a Ferences Rendtartománnyal pedig a kerület földrajzi kiterjedése miatt került sor a szerződéskötésre. Részletesen lásd „a)” pont.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Jövőbeni terveink között szerepelhet egy olyan együttműködés megkötése, ahol a for-profit szféra próbál megoldást találni egyes társadalmi problémákra a kerület döntéshozó szerveivel és a polgáraival együtt. Pár jó példát, kezdeményezést már láthattunk étterem látott vendégül rászoruló családokat, cégek adományokkal támogattak a kerületi nehéz sorsú gyermekeket.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a kerületben dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési szakemberek. A helyzetelemzés készítésekor felhasználásra kerültek a kerületi stratégiai dokumentumok, az intézmények beszámolóí, valamint a TEIR, KSH adatai és önkormányzati adatok.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

HEP fórumot minden évben önállóan vagy a Szociálpolitikai Kerekasztal ülésével együtt megrendezzük, a mely ülésekre a kerületi újság képviselőit is meghívjuk.

A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Segélyezéssel nem lehet olyan mértékű jövedelmet biztosítani, amely a létfenntartási, lakhatási szükségleteket kielégíti.	Helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása, álláskeresési tanácsadás biztosítása, együttműködés a BFKH Foglalkoztatási Osztállyal
	Lakossági közüzemi adósságállomány újratermelődése	Hátralékkezelési és életvezetési tanácsadás biztosítása, közmű szolgáltatókkal való együttműködés.
	A lakhatás biztonsága az anyagi problémák miatt veszélybe kerül.	Lakhatást segítő pénzügyi támogatások biztosítása, önkormányzati lakások szociális alapon, pályázat útján történő biztosítása
	A hajléktalan embereket támogató infrastruktúra fejlesztésre szorul.	Szociális szolgáltatások bővítése, lakhatási megoldások fejlesztése.
Gyermekek	Anyagi okok, családok szétesése, elhanyagolás miatti veszélyeztetettség megemelkedett.	Szabadidős programok szervezése, támogatások nyújtása
	Térítésmentes védőoltás és gyógyszer-támogatás alacsony igénybevétele	Egészségügyi prevenció erősítése és információ nyújtása védőoltásokkal kapcsolatban.
	A gyermekek gyakrabban válnak bűncselekmény áldozatává.	Bűnmegelőzés, prevenció
	Gyermekotthonokban dolgozó szakemberek támogatása a prevenció területén	Addikciós prevenció nyújtása a gyermekotthonokban
	Csellengő fiatalok a Hűvösvölgyi végállomás környékén	Közösségi tér kialakítása a hidegkúti városrészen
	Covid-19 járvány megnövelte a fiatalok között a mentális betegségek kockázatát	A fiatalok mentális egészségtudatosságának növelése, az elmagányosodás és a mentális problémák előfordulásának csökkentése.

	Szakbizottság által külön nevelési igényűnek minősített gyermekek részére óvoda hiánya a kerületben	Szakbizottság által külön nevelési igényűnek minősített gyermekek óvodai ellátásának helyben történő biztosítása.
	Betöltetlen álláshelyek az intézményekben szakember és dolgozó hiány.	Az óvodapedagógusi és a kisgyermek gondozói létszám 100 %-ra emelése.
Idősek	Magas az idősek körében az egyedül élők aránya. Elmagányosodás veszélye.	Időseknek szóló programokkal az elmagányosodás jelenségének csökkentése
	Nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége.	Generációk közötti együttműködést segítő programok megvalósítása
	A daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák mellett a pszichés problémák a leggyakrabban előforduló betegségek	Egészségügyi és sport szolgáltatások bővítése
	A kerületben nő a szépkorúak száma, így a demencia kórképben szenvedők száma is, megjelennek a nappali ellátásban.	A demenciával kapcsolatos szolgáltatások fejlesztése, bővítése
	Az idősek gyakrabban válnak bűncselekmény áldozatává	Prevenció-bűnmegelőzés.
Nők	Nehéz a munkaerő-piaci és a családi feladatok összeegyeztetése	Bölcsődék működtetése, a szolgáltatások, férőhelyek bővítése, napközbeni gyermekfelügyelet működtetése.
	Alacsony jövedelemmel rendelkező gyermekét egyedül nevelő vagy több gyermeket nevelő egyszülős család esetében a jövedelem csökkenése a szociális biztonságot veszélyezteti.	Szociális és gyermekjóléti szolgáltatásokról, ellátásokról az érintettek informálása.
	A bántalmazottaknak átfogó támogatásra és segítségnyújtásra és megfelelő lakhatás biztosítására van szükségük.	Családon belüli erőszak áldozatai számára lakhatás biztosítása.
Fogyatékkal élők	Az egészséges gyermekeknek kevés információjuk van a fogyatékkal élő embertársaikról	Óvodai/iskolai érzékenyítő programok
	Fogyatékosággal élő hozzátartozóját/gyermekeit gondozók időszedése, szabadidő hiánya	Szabadidős lehetőségek biztosítása/feltérképezése
	Információ hiány a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről, információ hiány az egyházi és civil fenntartású intézményekben nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők számáról	Feltérképezni a kerületben élő fogyatékosággal élők számát, szociális, egészségügyi és foglalkoztatási helyzetét. Kapcsolatfelvétel intézményekkel

	Hiányos intézményi akadálymentesítés	Kerületi intézményekben az akadálymentesítésre törekedés
	A fogyatékossgal élők információhiánya az akadálymentes útvonalakról.	Akadálymentes közlekedésről információ szolgáltatása
	A fogyatékossgal élők, megváltozott munkaképességű személyek elhelyezkedése a munkaerőpiacon nehéz.	A fogyatékkal élők foglalkoztatási esélyeinek növelése, képzések, programok szervezése
<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás</i>	A kerületi egészségügyi rendelők felújításra/ fejlesztésre szorulnak.	Orvosi rendelők felújítása, Kapás utcai szakrendelő felújítása, orvoseszköz-fejlesztés, infokommunikációs eszköz- és szolgáltatás fejlesztés
	A lakosság, körében megnőtt a mentális/pszichiátriai problémákkal küzdők aránya.	Mentális/pszichiátriai betegséggel küzdők ellátásának fejlesztése
	Az ingatlan/bérleti díj árak emelkedése miatt az átlagosan kereső valamint pályakezdő munkavállalók nem engedhetik meg maguknak a kerületi lakhatást, így nő az elvándorlás veszélye.	Kedvező lakhatási lehetőségek növelése a II. Kerületben.
	Az ingatlan/bérleti díj árak emelkedése miatt közszolgálatban dolgozó munkavállalók sem engedhetik meg maguknak a kerületi lakhatást, így nő az elvándorlás veszélye, az intézményeknél munkaerőhiány lépett fel	Szolgálati lakások biztosítása
	Veszélyezteteti a lakók egészségét és közérzetét a közlekedésből származó légszennyezés, a kevés testmozgás, vagy éppen a csökkenő zöldterületek aránya.	Gyalogos- és kerékpáros közlekedés fejlesztése, a gépjárműforgalom csillapítása, akadálymentesítés.
	II. kerületben az agglomerációból és a szomszédos kerületekből érkező forgalom nagy terhet jelent a helyi közutakra, illetve az ott élő emberekre.	Mobilitás biztosítása környezeti szempontok figyelembe vételével, pl. bringasztráda kialakítása.
	Az intenzív csapadék-események hatásai várhatóan gyakrabban és erőteljesebben fogják befolyásolni a kerületiek életét.	Közlekedés által okozott zaj,- és levegő szennyezés csökkentése, zöldfelület megújítás- fejlesztés,
	A fiatalok (16-29 évesek) kerületi partnerségi (részvételiségi) programokban való részvételi aránya relatíve alacsony.	Több fiatal kapcsolódjon be a partnerségi egyeztetésekbe

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák a romák diszkriminációmentes életfeltételei biztosítottak.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők számára olyan lehetőségeket, támogatási rendszert alakítsunk ki, amely valódi, hatékony segítséget jelent a számukra.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek számára magas színvonalú ellátást biztosítását intézményeinkben.

Folyamatosan odafigyelünk, hogy az idősek a társadalom megbecsült tagjai és egészségesek legyenek.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a szülői és munkahelyi feladatok összeegyeztetését, az egyenlő esélyek érvényesülését. Támogatjuk a családbarát munkahelyek kialakítását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők igényeinek és szükségleteinek a megismerésére, valamint az infokommunikációs hozzáférésnek, akadálymentes közlekedésnek megteremtésére.

Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat legfontosabb célja a kerületben élő állampolgárok jólétének biztosítása, életminőségének folyamatos javítása, olyan támogatói környezet működtetésével, amely erősíti a közösséghez és a lakóhelyhez kötődést.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Településszintű probléma												
1.	Egészségügyi alap- és szakellátás fejlesztése	A kerületi egészségügyi rendelők felújításra/fejlesztésre szorulnak.	Egészséges Budapest Programban vállalt célok megvalósítása: rendelők felújítása, Kapás utcai szakrendelő felújítása, orvoseszközfejlesztés, infokommunikációs eszköz- és szolgáltatás	Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiójának felülvizsgálata 2021. év, Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat	Emberi Erőforrások Minisztériuma „Egészséges Magyarország 2021–2027” Egészségügyi Ágazati Stratégia	Az Egészséges Budapest Program keretében vállalt fejlesztések elvégzése, továbbá háziiorvosi rendelők felújítása.	Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Egészségügyi Szolgálat, Budapest II. kerületi Polgármesteri Hivatal Beruházási Igazgatóság	2024. december 31.	Elvégzett fejlesztések száma, lezáruló felújítások mennyisége	Humán erőforrás, EBP-ből lehívott támogatás, pályázati forrás, költségvetés.	Költségvetési forrás biztosítása és karbantartással fenntartható.	Nem releváns

			fejlesztés	at Gazdasági Programja 2020-2024.								
2.	Mentális/pszichiai betegséggel küzdők ellátásának fejlesztése	A lakosság, körében megnőtt a mentális/pszichiai problémákkal küzdők aránya.	Az érintettek részüljenek megfelelő ingyenesen vagy kedvezményesen igénybe vehető ellátásban, állapotuk ne romoljon, ne essenek ki a munkavégzésből, tanulmányaikat megfelelően folytathassák.	Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciójának felülvizsgálata 2021. év	Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 és a 1619/2021. (IX. 3.) Korm. határozat a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 végrehajtásának a 2021-2024. évekre szóló kormányzati intézkedési tervéről	Kerületi ellátások fejlesztése, közösségi ellátás helyben történő biztosítása lehetőségének vizsgálata.	Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Egészségügyi Szolgálat II. Sz. Gondozási Központ, Budapest II. kerületi Polgármesteri Hivatal Intézményi Irányítási Osztály	2027. december 31.	Új szakemberek száma, várólisták rövidülése, igénybevevők száma	Humán erőforrás fejlesztése, helyiség biztosítása, pályázati forrás, költségvetési forrás	Költségvetési és humán erőforrás biztosítása val fenntartható.	Nem releváns
3.	Lakásügynökség létrehozása és működtetése	Az ingatlan/bérleti díj árak emelkedése miatt az átlagosan kereső valamint pályakezdő munkavállalók	Kedvező lakhatási lehetőségek növelése a II. Kerületben.	Budapest Főváros II. Kerület Integrált Településfejlesztési Stratégia	Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030. 1619/2021. (IX. 3.) Korm.	A lakásügynökség en keresztül bérbe adott lakások biztonságos körülmények között hasznosulnak,	Környezetvédelemért, oktatási és szociális ügyekért, nemzetiségi kapcsolatokért felelős alpolgármest	2025. december 31.	Bérlakások száma, éves statisztikai jelentések.	Költségvetési forrás, pályázati forrás	Önkormányzati döntés és költségvetési-pályázati forrás biztosítása mellett	Nem releváns

		nem engedhetik meg maguknak a kerületi lakhatást, így nő az elvándorlás veszélye.			határozat a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 végrehajtásának a 2021-2024. évekre szóló kormányzati intézkedési tervéről Az Országgyűlés 1/2014. (I. 3.) OGY határozata Nemzeti Fejlesztés 2030 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióról	nem állnak erüresen.					folyamatosan fenntartható.	
4.	Szolgálati lakások biztosítása	Az ingatlan/bérleti díj árak emelkedése	Kerületi közszolgáltatási intézményekbe	Budapest Fővárosi Integrált	Az Országgyűlés 1/2014. (I. 3.)	Pályázat útján lakások biztosítása a II.	Polgármesteri Hivatal Vagyonhasznosítási és	2027. december 31.	Szolgálati lakások száma, pályázó	Költségvetési forrás, pályázati	Önkormányzati döntés és költségvet	Nem releváns

		miatt közszolgálatban dolgozó munkavállalók sem engedhetik meg maguknak a kerületi lakhatást, így nő az elvándorlás veszélye, az intézményeknél munkaerő hiány lépett fel.	n dolgozó munkavállalók lakhatási biztonságának megteremtése.	Településfejlesztési Stratégia	OGY határozata Nemzeti Fejlesztés 2030 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Kon koncepcióról	kerületben dolgozó közszolgálati alkalmazottak részére.	Ingatlan-nyilvántartási Osztály		száma.	forrás, humán erőforrás	ési-pályázati forrás biztosítása mellett folyamatosan fenntartható.	
5.	Egészséges utcák program	Veszélyeztetett lakók egészségét és közérzetét a közlekedésből származó légszennyezés, a kevés testmozgás, vagy éppen a csökkenő zöldterületek aránya.	Gyalogos- és kerékpáros közlekedés fejlesztése, a gépjárműforgalom csillapítása, akadálymentesítés. Zöld- és kékinfrastruktúra fejlesztése, ökológiai szempontok érvényesítése. Befogadó, közösségi aktivitást ösztönző közterületek létesítése.	Budapest Főváros II. Kerület Integrált Településfejlesztési Stratégia	Nem releváns	Egészséges utcák program pályázat kiírásától függően közterület megújítási projektek megvalósítása, támogatott tevékenységek megvalósítása.	Budapest II. kerületi Polgármesteri Hivatal Beruházási Igazgatóság	2025. december 31.	Megvalósult fejlesztések száma	Költségvetési forrás, pályázati forrás, humán erőforrás	Önkormányzati döntés és költségvetési-pályázati forrás biztosítása valamint megfelelő karbantartás mellett folyamatosan fenntartható.	Nem releváns
6.	Bringasztráda	II. kerületben az	Bringasztráda létrehozása,	Budapest Főváros II.	Nem	Pályázat kiírásától	Budapest II. kerületi	2025. decem	Megvalósult fejlesztések	Költségvetési	Önkormányzati	Nem

	létrehozása	agglomerációból és a szomszédos kerületekből érkező forgalom nagy terhet jelent a helyi közutakra, illetve az ott élő emberekre. A mobilitás biztosítása fontos közfeladat, de azt úgy kell biztosítani, hogy figyelemmel vagyunk a környezetre is.	ehhez csatlakozó egyéb elemekkel, szükség szerint a meglévő közlekedési felületek funkcionális, és a fenntartható közlekedési prioritásoknak megfelelő újraosztásával.	Kerület Integrált Településfejlesztési Stratégia	releváns	függően a helyi jelentőségű közúthálózat egészének kerékpár-baráttá alakítása. A bringasztráda pályázatban támogatott tevékenységek megvalósítása.	Polgármesteri Hivatal Beruházási Igazgatóság	ber 31.	száma.	forrás, pályázati forrás, humán erőforrás	döntés és költségvetési-pályázati forrás biztosítása mellett folyamatosan fenntartható.	releváns
7.	Komplex klímaadaptációs és közterület-megújítási program	Elsősorban a hirtelen lezúduló intenzív csapadékok zavarhatják meg a kerület működését, de a fokozódó hőstressz is okozhat problémákat, elsősorban a belső kerületrészben és	Közlekedés által okozott zaj,- és levegő szennyezés csökkentése, zöldfelület megújítás-fejlesztés, a lakosság kevésbé legyen kitéve a hirtelen lezúduló csapadék mennyiség hatásainak.	Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Fenntartható Energia és Klíma Akcióterve	Nem releváns	Pályázat kiírásától függően a támogatott tevékenységek megvalósítása.	Budapest II. kerületi Polgármesteri Hivatal Beruházási Igazgatóság	2025. december 31.	Megvalósult fejlesztések száma.	Költségvetési forrás, pályázati forrás, humán erőforrás	Önkormányzati döntés és költségvetési-pályázati forrás biztosítása mellett folyamatosan fenntartható.	Nem releváns

		zöldfelületek fenntartása kapcsán. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás intézkedéseinek fókuszja az intenzív csapadék-események hatásainak kezelése, melyek várhatóan gyakrabban és erőteljesebben fogják befolyásolni a kerületiek életét.										
8.	Fiatalok ösztönzése kerületi-partnerségi programokon való részvételre.	A fiatalok (16-29 évesek) kerületi partnerségi (részvételiségi) programokban való részvételi aránya relatíve alacsony.	Több fiatal kapcsolódjon be a partnerségi egyeztetésekbe.	Budapest Főváros II. Kerület Integrált Településfejlesztési Stratégia	Nem releváns	A fiatalabb korosztályba tartozók (16-29 évesek) célirányos, az ún. közösségi gyűlések módszertanát is alkalmazó, bevonása a helyi közösségi egyeztetések, tervezések során. Különösen olyan	II. Kerületi Ifjúságügyi Tanács II. kerületi Polgármesteri Hivatal Közösségi Kapcsolatok Igazgatósága	2027. december 31.	Partnerségi programokon a fiatal résztvevők száma.	Humán erőforrás, költségvetés	Folyamatos szervezésel, humán erőforrás és költségvetési forrás biztosításával fenntartható.	Nem releváns

						szakterületeken, mint például bérlakáspolitikai, a digitalizáció, a közlekedési mobilitás, a klíma- és környezetvédelem.						
...												
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1.	Elhelyezkedési esélyek növelése	A szegénység egyik oka és következménye a tartós munkanélküliség. Segélyezéssel nem lehet olyan mértékű jövedelmet biztosítani, amely a létfenntartási és lakhatási szükségleteket kielégíti.	Az a cél, hogy a tartós munkanélküliek számára biztos megélhetési forrást, a stabil munkahelyhez való hozzájárulásukat eredményesen segítsük. A tartós munkanélküliek arányának csökkenése. Az elszegényedett családok, személyek helyzetének, életminőségének javulása.	Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Szociális Szolgáltatástervezési koncepciójának felülvizsgálata a 2021. év	Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 és a 1619/2021. (IX. 3.) Korm. határozat a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 végrehajtásának 2021-2024. évekre szóló kormányzati intézkedési tervéről	Szoros együttműködés a BFKH Foglalkoztatási Osztályával. Kapcsolatépítés a helyi vállalkozásokkal. Álláskeresési tanácsadás biztosítása. Olyan helyi munkáltatók feltérképezése, akik hátrányos helyzetű munkavállalókat is alkalmaznának.	Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Család és Gyermekjóléti Központ	2027. december 31.	A foglalkoztatottak számának növekedése, tartós munkanélküliek számának csökkenése, a kerületben a kizárólag segélyből élő családok számának csökkenése.	humán erőforrás, anyagi forrás	Folyamatossá szervezéssel, humán erőforrás és költségvetési forrás biztosításával fenntartható.	Nem releváns

2.	Kikerülés az adósságcsapdából	A lakosok lakhatással kapcsolatos adósságállományának újratermelődése.	Elkerülni azokat a helyzeteket, amikor egy személy akkora adósságot halmoz fel, hogy kikapcsolják nála közműszolgáltatásokat. Kikerülés az adósságspirálból.	Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciójának felülvizsgálata 2021. év	Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 és a 1619/2021. (IX. 3.) Korm. határozat a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 végrehajtásának 2021-2024. évekre szóló kormányzati intézkedési tervéről	Személyre szabott szolgáltatások szervezése, szoros együttműködés a kialakítása a közműszolgáltatókkal, közös képviselőkkel, szakmai találkozókra való részvétel, az ügyfelek életvezetési, adósságkezelési tanácsadások szervezése.	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Ellátási Osztály, Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Család és Gyermekjóléti Központ	2027. december 31.	A kerületi lakosok lakhatással összefüggő adósságállománya csökken, a hátralékkezelési támogatásba bevontak száma nő.	humán erőforrás, anyagi forrás	Folyamatos életvezetési tanácsadások szervezésével, költségvetési és humán erőforrás biztosításával fenntartható.	Nem releváns
3.	Szociális bérlakások biztosítása	A lakhatás biztonsága az anyagi problémák miatt sok esetben veszélybe kerül.	A lakhatás biztonságának megteremtése.	Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciójának felülvizsgálata 2021. év, Budapest Főváros II.	Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 és a 1619/2021. (IX. 3.) Korm. határozat a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási	A lakhatás biztonságát megteremtő, a lakhatást segítő pénzügyi támogatási formák biztosítása; önkormányzati lakások szociális helyzet alapján történő bérbeadása	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Ellátási Osztály, Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Vagyonhasznosítási és Ingatlan-	2027. december 31.	Éves statisztika, jelentés a pénzügyi támogatásokról; szociális bérlakások száma, pályázatok száma	humán erőforrás, költségvetési és pályázati forrás biztosítása	Önkormányzati döntés és költségvetési-pályázati forrás biztosítása mellett folyamatosan fenntartható.	Nem releváns

				Kerületi Önkormányzat Gazdasági Programja 2020-2024. Budapest Főváros II. Kerület Integrált Településfejlesztési Stratégia	si Stratégia 2030 végrehajtásának a 2021-2024. évekre szóló kormányzati intézkedési tervéről	pályázat útján	nyilvántartási Osztály					
4.	Lakhatási válsághelyzetek kezelése	A budai területen hiányos a hajléktalan embereket támogató infrastruktúra, így javasolt a szociális szolgáltatások bővítése.	A lakhatás biztonságának megteremtése.	Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciójának felülvizsgálata 2021. év	Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 és a 1619/2021. (IX. 3.) Korm. határozat a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 végrehajtásának a 2021-2024. évekre szóló kormányzati intézkedési tervéről	FSZA 2022-26/Első lakhatás – Pesten és Budán is! pályázatban vállalt kötelezettségek teljesítése.	Budapest II. kerületi Polgármesteri Hivatal Közösségi Kapcsolatok Igazgatósága,	2024. március 31.	Igénybe vevők száma. Szociális támogatások száma.	Humán erőforrás biztosítása, költségvetési támogatás, pályázati forrás.	Költségvetési és humán erőforrás biztosításával fenntartható.	Nem releváns

II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1.	Szabadidős programok szervezésével, támogatások nyújtásával a veszélyeztettség csökkentése.	A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, szociális helyzetéből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztettség megemelkedett.	A gyermekek számára biztosítani a hasznos időtöltés lehetőségét különböző programok/táborok szervezésével, közösségépítéssel.	Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciójának felülvizsgálata 2021. év Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló 2022. évi átfogó értékelése	Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 és a 1619/2021. (IX. 3.) Korm. határozat a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 végrehajtásának 2021-2024. évekre szóló kormányzati intézkedési tervéről	Biztonságos, kulturált színterek működtetése, táborok szervezése. A meglévő foglalkozások megtartása mellett a fiatalok számára vonzó program lehetőségek. A gyermeknevelést segítő pénzügyi és természetbeni ellátások bővítése, illetve a megváltozott élethelyzetekhez igazítása.	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Intézményirányítási Osztály Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Ellátási Osztály, Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzata Család és Gyermekjóléti Központ	2027. december 31.	Programok száma, résztvevők száma, veszélyeztetett gyermekek számáról statisztika, ellátásra jogosult családok/gyermek száma/statisztika	Humán erőforrás, szakemberek; pénzügyi, technikai feltételek biztosítása, saját költségvetés, pályázati forrás biztosítása	Önkormányzati döntés és költségvetési-pályázati forrás biztosítása, megfelelő képzés, megfelelő szakemberek biztosítása mellett folyamatosan fenntartható	Nem releváns
2.	Egészségügyi prevenció erősítése és információ nyújtása védőoltásokkal kapcsolatban.	Kevesen veszik igénybe a térítésmentes ROTA vírus elleni oltást, illetve az eseti gyógyszer-támogatás keretében kérhető védőoltás	Az egészségügyi prevenció kiterjesztése, házi gyermekorvosok, védőnők bevonásával szélesebb körben	Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciójának felülvizsgálata	Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 és a 1619/2021. (IX. 3.) Korm. határozat a Magyar	Adatgyűjtés a csekély számú támogatási kérelmek okáról (pl. nem hallott róla, magas jövedelem, nincsenek beoltva a gyermekek,	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Ellátási Osztály, Budapest II. kerület Polgármeste	2025. december 31.	Az ajánlott védőoltásokkal beoltott gyermekek száma, egészségügyi statisztikák	Saját költségvetés, humán erőforrás, szakemberek; technikai	Költségvetési forrás biztosítása esetén, megfelelő szakemberek biztosítása mellett folyamatosan	Nem releváns

		támogatást.	ismertté tenni a védőoltások fontosságát, és az önkormányzati támogatás igénybevételét	a 2021. év	Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 végrehajtásának a 2021-2024. évekre szóló kormányzati intézkedési tervéről	stb.). Védőnők, házi gyermekorvosok preventációs előadása.	ri Hivatal Intézményirányítási Osztály Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzata Család és Gyermekjóléti Központ			feltételek biztosítása	san fenntartható	
3.	Prevenció – bűnmegelőzés, baleset-megelőzés	A gyermekek gyakrabban válnak bűncselekmény áldozatává.	Figyelemfelhívással, tájékoztatással megelőzhetővé válnak bűncselekmények, az áldozattá, bűnelkövetővé válás.	Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiójának felülvizsgálata a 2021. év	1744/2013. (X. 17.) Korm. határozat a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról (2013–2023)	Figyelemfelhívással, preventációs programok szervezésével, tájékoztatással megelőzhetővé válnak bűncselekmények, az áldozattá, bűnelkövetővé válás.	II. kerületi Rendőrkapitányság, Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzata Család és Gyermekjóléti Központ, kerületi óvodák	2027. december 31.	Programok, előadások, rendezvények száma, résztvevő intézmények, gyermekek száma.	Humán erőforrás, szakemberek; pénzügyi és technikai feltételek biztosítása	Folyamatos szervezés, el, humán erőforrás biztosításával és megfelelő képzéssel fenntartható.	Nem releváns

				évi átfogó értékelése								
4.	Drogprevenációs program szervezése a kerületi gyermekotthonokban	A kerületben magas létszámú középiskola, kollégium és a kiemelten magas számú gyermekotthon található. A legégetőbb szükség a gyermekvédelmi szakellátásban dolgozó szakemberek megsegítésére van, illetve a szakellátásban élő gyermekek támogatására, elsősorban a célzott és javallott prevenciók intervenciók területein.	A gyermekotthonokban dolgozó szakemberek átfogó képet kapnak az aktuális addikciós problémákról, a kamaszkorúak mentális problémáiról, melynek ismeretében hatékonyan tudnak segíteni intézményükben. A gyermekotthonok ellátottjai számára célzott és javallott prevenciók program segítséget nyújt abban, hogy felismerjék és azonosítsák saját és társaik életkori problémáit és segíti őket a	Nem releváns	1744/2013. (X. 17.) Korm. határozat a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról (2013–2023)	Javallott és célzott prevenciók program és képzési terv megvalósítása a KEF tagszervezeteivel közös együttműködésben	Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzata Család és Gyermekjóléti Központ Kábítószerügyi Egyeztető Fórum	2025. december 31.	A prevenciók programba bevont iskoláskorúak száma. A gyermekotthon szakdolgozóinak számára kialakított hallgatói, oktatói segédanyag összeállítása	humán erőforrások, szakemberek	Folyamatosság szervezéssel, humán erőforrás biztosításával és megfelelő képzéssel fenntartható.	Nem releváns

			közösségben való együttműködésben.									
5.	Veszélyeztetett, csellengő gyermekek/fitalok számára közösségi tér kialakítása a pesthidegkúti városrészen	Közösségi tér kialakítása a szükséges hidegkúti városrészen élő gyermekek/fitalok hatékonyabb elérése érdekében, hogy szabadidejüket tartalmazó tudják eltölteni. A csellengő fiatalok a Hűvösvölgyi villamos végállomás környékén csoportosulnak, és könnyebben vesznek fel deviáns viselkedési formákat.	A gyermekek/fitalok hatékonyabb elérése, szabadidejük tartalmasságának elérése, a közösségi térben olyan szolgáltatások működtetése, melyek hiányoznak a kerület északi régiójában.	Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiójának felülvizsgálata 2021. év Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló 2022. évi átfogó értékelése Budapest Főváros II. Kerület Integrált Településfejlesztési Stratégia	47/2007. (V. 31.) OGY határozat a „Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégiáról, 2007-2032 1744/2013. (X. 17.) Korm. határozat a Nemzeti Büntetőjogi Stratégiáról (2013–2023)	Pesthidegkúton közösségi tér létrehozásának vizsgálata, megfelelő ingatlan biztosítása, szolgáltatások/ta nácsadások beindítása	Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzata Család és Gyermekjóléti Központ Budapest II. kerületi Polgármesteri Hivatal Intézményirányítási Osztály	2025. december 31.	Közösségi tér megvalósulása, szolgáltatások száma, résztvevő gyermekek/fitalok száma	Költségvetési forrás, pályázati forrás, humán erőforrás	Csellengő gyermekek számának csökkenése.	Nem releváns

6.	Mentális egészségmegőrzést elősegítő programok szolgáltatások szervezése	A Covid-19-pandémia a fiatalok (16-29 évesek) körében különösen növelte az elmagányosodás, a mentális betegségek kialakulásának kockázatát.	A fiatalok mentális egészségtudatosságának növelése, az elmagányosodás és a mentális problémák előfordulásának csökkentése.	Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló 2022. évi átfogó értékelése Budapest Főváros II. Kerület Integrált Településfejlesztési Stratégia	Nem releváns	Fiatalokat megcélzó mentális egészségmegőrző, önkéntes tevékenységeit ösztönző, programok szervezése, kulturális programokon való (ingyenes, kedvezményes) részvételét kiemelten támogató helyi önkormányzati intézkedések. Jó gyakorlatok adaptálása.	II. Kerületi Ifjúságügyi Tanács Család,- és Gyermekjóléti Központ	2025. december 31.	Megvalósult programok és az azok résztvevők száma.	Humán erőforrás, költségvetési forrás, pályázati forrás.	Folyamatos szervezés, el, humán erőforrás és költségvetési forrás biztosításával fenntartható.	Nem releváns.
7.	Szakbizottság által külön nevelési igényűnek minősített gyermekek részére óvodai csoport/ok megszervezése	Nincs megfelelő intézmény a II. Kerületben, amelyet külön nevelési igényű továbbá autizmussal küzdő gyermekek ellátására ki lehetne jelölni.	A külön nevelési igényű gyermekek óvodai ellátása helyben történjen.	Közép-Budai Tankerületi Központ Esélyegyenlőségi Terve 2020. év Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Család- és Gyermekjóléti Központ 2022. évi intézkedési	47/2007. (V. 31.) OGY határozat a „Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégiáról, 2007-2032	Óvodák felmérése annak érdekében, hogy hol lehet külön nevelési csoportot indítani. Műszaki kivitelezés, berendezés, szakemberek és gyermekek felvétele.	II. kerületi Polgármesteri Hivatal Intézményirányítási Osztály	2025. december 31.	Gyermekek száma, szakemberek száma	Humán erőforrás, pénzügyi forrás, technikai feltételek biztosítása	Humán erőforrás és költségvetési forrás biztosításával fenntartható	Nem releváns

				terv értékelése								
8.	Üres óvodai és bölcsődei álláshelyek betöltése	Betöltetlen álláshelyek az intézményeken: szakember és dolgozó hiány.	Az óvodapedagógusi és a kisgyermek gondozói hivatás vonzóbbá tételére a II. Kerületben. A dolgozói létszám 100 %-ra emelése.	Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Szociális Szolgáltatástervezési koncepciójának felülvizsgálata a 2021. év	Nem releváns.	Helyi ösztönző juttatások nyújtása, nyugdíjas pedagógusokkal a kapcsolat tartása, egyetemi hallgatógyakornokok megkeresése, gyakorlatuk letöltése után állás felajánlása.	II. kerületi Polgármesteri Hivatal Intézményirányítási Osztály	2025. december 31	Óvónők, kisgyermek gondozók, szakdolgozók száma	Humán erőforrás, pénzügyi feltételek biztosítása	Folyamatos szervezés, humán erőforrás és költségvetési forrás biztosításával fenntartható.	Nem releváns
III. A nők esélyegyenlősége												
1.	Gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása, német nemzetiségi bölcsőde létrehozása.	Nehéz a munkaerő-piaci és a családi feladatok összeegyeztetése, kevés a kerületben a bölcsődei férőhely.	A munkaerő-piaci és a családi feladatok összeegyeztetése érdekében a gyermekek napközbeni ellátásának biztosításával, illetve annak bővítésével. Férőhely hiányában elutasított gyermekeket a német	Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Szociális Szolgáltatástervezési koncepciójának felülvizsgálata a 2021. év Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Gazdasági Programja	Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 és a 1619/2021. (IX. 3.) Korm. határozat a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 végrehajtásának a 2021-2024.	Bölcsődék működtetése, a szolgáltatások, férőhelyek bővítése, napközbeni gyermekfelügyelet működtetése. RRF-1.1.2-21-2022-00053 – Budapesti bölcsődei férőhelyek létrehozása Budapest II. kerületében a pályázat céljainak megvalósítása.	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Intézményirányítási Osztály Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Beruházási Igazgatóság,	2024. december 31.	Intézmények száma, csoportok száma, gyermekek száma, férőhelyek száma	Humán erőforrás, szakemberek; költségvetési, pályázati forrás, technikai feltételek biztosítása	Költségvetési, pályázati forrás, humán erőforrás megfelelő biztosításával folyamatosan fenntartható.	Nem releváns

			nemzetiségi bölcsőde is fel tudná venni.	2020-2024	évekre szóló kormányzati intézkedési tervéről	Nyertes pályázat esetén a RRF-1.1.2-2021 pályázat céljainak megvalósítása.						
2.	Szociális és gyermekjóléti szolgáltatásokról, ellátásokról az érintettek informálása	Alacsony jövedelemmel rendelkező gyermekét egyedül nevelő vagy több gyermeket nevelő egyszülős család esetében a jövedelem csökkenése a szociális biztonságot veszélyezteti.	Egyszülős családok krízishelyzetének eladósodásának csökkentése. Az alacsony jövedelemmel rendelkező egyszülős családok tájékoztatása a szociális és a gyermekjóléti szolgáltatások igénybevételének lehetőségéről, továbbá a családok támogatását célzó pénzügyi és természetbeni juttatások igénybevételének, lehetőségeiről	Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciójának felülvizsgálata 2021. év	Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 és a 1619/2021. (IX. 3.) Korm. határozat a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 végrehajtásának a 2021-2024. évekre szóló kormányzati intézkedési tervéről	Az érintett célcsoport tájékoztatása (ügyfélszolgálat, honlap, Budai Polgár, kiadványok készítése)	Budapest II. kerületi Polgármesteri Hivatal Ellátási Osztály,	2024. december 31.	Támogatásban részesülők száma, szolgáltatást igénybe vevők száma	Költségvetési forrás, humán erőforrás, technikai feltételek biztosítása	Önkormányzati döntés alapján folyamatosan fenntartható	Nem releváns

3.	A párcapcsolati és családon belüli erőszak megelőzése, az áldozatok védelme és támogatása	A bántalmazottaknak átfogó támogatásra és segítségnyújtásra és megfelelő lakhatás biztosítására van szükségük.	Családon belüli erőszak áldozatai számára lakhatás biztosítása.	Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Gazdasági Programja 2020-2024	1744/2013. (X. 17.) Korm. határozat a Nemzeti Büntető Stratégiáról (2013–2023)	A FSZA 2022-31/ Családon belüli erőszak áldozatai számára lakhatás biztosítása a II. kerületben c. pályázat céljainak megvalósítása.	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Községi Kapcsolatok Igazgatósága,	2024. március 31.	Rendelkezésre bocsájtott ingatlanok állapota.	Humán erőforrás, költségvetési támogatás, pályázati forrás.	Humán erőforrás és költségvetési támogatás biztosításával fenntartható.	Nem releváns
IV. Az idők esélyegyenlősége												
1.	Közművelődési szolgáltatások bővítése	Magas az idők körében az egyedül élők aránya. Elmagányosodás veszélye.	Szociális és közművelődési szolgáltatások biztosításával, bővítésével, az időknek szóló programokkal az elmagányosodás jelenségének csökkentése az idők körében.	Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiójának felülvizsgálata 2021. év	Az Országgyűlés 1/2014. (I. 3.) OGY határozata Nemzeti Fejlesztés 2030 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióról 81/2009. (X. 2.) OGY határozat az Idősügyi Nemzeti Stratégiáról	Az aktivitást és függetlenséget megőrző programok szervezése, képzések bővítése, „Internet kortalanul” program folytatása. Idősügyi Tanács által szervezett programok bővítése.	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Intézményirányítási Osztály, II. Kerületi Kulturális Közhatal Nonprofit Kft.	2027. december 31.	Lakossági visszajelzése, statisztikai kimutatás a programokról, résztvevők száma	humán erőforrás, szakemberek; pénzügyi és technikai feltételek biztosítása	Önkormányzati döntés, költségvetési-pályázati forrás biztosítása mellett folyamatosan fenntartható.	Nem releváns

					1							
2.	Aktív idősor fenntartását, generációk közötti együttműködést segítő programok megvalósítása	A kerületünkben élő idősök részéről nagy igény mutatkozik a különböző programok iránt. Nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége.	A generációk közötti esetleges szakadékok áthidalása, a generációk egymáshoz való közelítése	Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiójának felülvizsgálata 2021. év	Az Országgyűlés 1/2014. (I. 3.) OGY határozata Nemzeti Fejlesztés 2030 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióról 81/2009. (X. 2.) OGY határozat az Idősügyi Nemzeti Stratégiáról	Pályázati lehetőségek feltérképezése, programok szervezése, együttműködési megállapodás az oktatási intézményekkel a köznevelési törvény által előírt kötelező 30 órás önkéntes tevékenységre vonatkozóan (diákok bevonása az idősellátásba).	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Intézményirányítási Osztály, önkormányzati fenntartású gondozási központok, Család-és Gyermejkölési Központ kerületi óvodák	2027. december 1.	statisztikai kimutatás az önkéntes diákok számáról illetve beszámoló a tevékenységükről	humán erőforrás, szakemberek; pénzügyi és technikai feltételek biztosítása	Folyamatok kapcsolattartás kialakítása mellett a köznevelési intézményekkel fenntartható.	Nem releváns
3.	Prevenció-bűnmegelőzés.	Az idősök gyakrabban válnak bűncselekmény áldozatává.	Figyelemfelhívással, tájékoztatással megelőzhetővé válnak bűncselekmények, az áldozattá válás. Csökken az idősök	Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiójának felülvizsgálata	1744/2013. (X. 17.) Korm. határozat a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról (2013-2023)	Bűn- és baleset megelőzési programok szervezése, „jó gyakorlatok” megismerése, előadások, rendezvények tartása; interaktív foglalkozások,	II. kerületi Rendőrkapitányság, önkormányzati fenntartású gondozási központok	2027. december 31.	Tájékoztató anyagok, programok, előadások, rendezvények száma, résztvevők száma, bűnügyi statisztika	Humán erőforrás, szakemberek; pénzügyi, technikai feltételek biztosítása	Folyamatok szervezése, humán erőforrás biztosítása, megfelelő képzésével fenntartható.	Nem releváns

			sérelmére elkövetett bűncselekmén yek száma	a 2021. év		tájékoztató szóróanyagok terjesztése, tájékoztató cikkek megjelenése a helyi médiában.			a	tó		
4	Egészségügyi és sport szolgáltatások bővítése	A morbiditási statisztikák rangsorában a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedése k, ízületi problémák mellett a pszichés problémák a leggyakrabban előforduló betegségek.	Egészséges életmód, prevenció, egészségesebb időskor, kevesebb krónikus betegség. Az egészségben eltöltött életkor emelkedése.	Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányz at Szociális Szolgáltatást ervezési Koncepciójá nak felülvizsgálat a 2021. év Budapest Főváros II. Kerület Integrált Településfejl esztési Stratégia	Az Országgyűl és 1/2014. (I. 3.) OGY határozata Nemzeti Fejlesztés 2030 - Országos Fejlesztési és Területfejl esztési Koncepció ról	Az idős korosztály speciális igényeinek megfelelő szűrővizsgálatok szervezése, az egészségmegtart ás feltételeit elősegítő sportolási lehetőségek biztosítása. Prevenációs szemlélet erősítése, az egészségtudatos magatartás fejlesztése.	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Intézményirán yítási Osztály II. Kerületi Sport és Szabadidőspo rt Nonprofit Kft., Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányza t Egészségügyi Szolgálat	2027. dece mber 31.	Lakossági visszajelzése k, statisztikai kimutatás a programokr ól	Költségv etési, pályázati forrás, technikai feltételek biztosítás a.	Önkormá nyzati döntés, költségvet ési- pályázati forrás biztosítása mellett folyamato san fenntartha tó.	Nem releváns
5.	Demensbarát Kerület Program kidolgozása	A kerületben nő a szépkorúak száma, így a demencia kórképb szennvedők száma is,	A kerületben lakó demenciával küzdő betegek és hozzátartozók információval rendelkezzen	Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányz at Szociális Szolgáltatást ervezési Koncepciójá	Az Országgyűl és 1/2014. (I. 3.) OGY határozata Nemzeti Fejlesztés	Az egészségügyi szakellátás fejlesztése a demencia korai felismerése érdekében. A betegek támogatása	Szent Ferenc Kórház, Gondozási Központok Budapest II.	2027. dece mber 31.	Statisztikai kimutatások igénybevevő k számáról	Költségv etés, humán erőforrás	Folyamat os szervezess el, humán erőforrás és annak megfelelő képzéséve	Nem releváns

		megjelennek a nappali ellátásban. Fontos a demenciával kapcsolatos szolgáltatások fejlesztése, bővítése.	k arról, hogy hová fordulhatnak segítségért/támogatásért. Szűrőprogram biztosítása a kerületi idősök részére.	nak felülvizsgálat a 2021. év	2030 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepcióról 81/2009. (X. 2.) OGY határozat az Idősügyi Nemzeti Stratégiáról	abban, hogy részt tudjanak venni a róluk szóló döntésekben. Támogató közösségek létrehozása, a már működő nappali ellátás bővítése.	kerületi Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Igazgatóság					l, költségvetési forrás biztosításával fenntartható	
V. A fogyatékossgal élő személyek esélyegyenlősége													
1	Köznevelési intézmények számára a védett tulajdonságú csoportokkal kapcsolatos érzékenyítés, ismeret átadás valósuljon meg a különböző óvodai/iskolai programok keretében.	Az egészséges gyermekeknek kevés információjuk van a fogyatékkal élő embertársaikról.	Védett tulajdonságú csoportokkal kapcsolatos érzékenyítés A fogyatékkal élők iránti elfogadó-képesség természetessé válása.	Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciójának felülvizsgálat a 2021. év	1187/2020. (IV. 28.) Korm. határozat az Országos Fogyatékosügyi Program végrehajtásának 2022. évig tartó Intézkedési Tervéről 47/2007. (V. 31.) OGY	Valamennyi óvodában érzékenyítő foglalkozások tartása, programok szervezése.	Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzata Család és Gyermekjóléti Központ Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzata Értelmi Fogyatékosok Nappali Otthona Kerületi fogyatékkal élők ellátását	2025. december 31.	Programokban résztvevő óvodák, gyermekek száma.	humán erőforrások, szakemberek	Folyamatok szervezése, humán erőforrás biztosításával fenntartható. Pedagógiai programba beépítés.	Nem releváns	

					határozat a „Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégiáról, 2007-2032		biztosító szervezetek Kerületi óvodák és iskolák					
2	Táborozás/szabadidős programok szervezése fogyatékkal élők részére.	Fogyatékkal élő hozzátartozóját/gyermekét gondozók időszedése, gyakran 24 órás felügyeletet igénylő hozzátartozó gondozása miatt saját ügyeiket nem tudják elintézni, nincs rekreációs szabadidejük.	Olyan szabadidős lehetőségek biztosítása/feltérképezése vagy táborozási lehetőség, amelyet fogyatékkal élők vehetnek igénybe, így az őket gondozó hozzátartozók kis időre tehermentesülhetnek, feltöltődhetnek.	Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiójának felülvizsgálata 2021. év	1187/2020. (IV. 28.) Korm. határozat az Országos Fogyatékosügyi Program végrehajtásának 2022. évi tartó Intézkedési Tervéről	Kapcsolatfelvétel fogyatékkal élő személyeket ellátó intézményekkel/szervezetekkel, szabadidős lehetőségek feltérképezése, önkormányzati táborok kedvezményes rendelkezésre bocsátása. Programok megvalósításának támogatása.	Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Értelmi Fogyatékosok Nappali Otthona, Kerületi fogyatékkal élők ellátását biztosító szervezetek	2027. december 31.	Résztevők száma, programok száma.	Humán erőforrás, költségvetés	Folyamatos szervezés, költségvetés és biztosításával fenntartható	Nem releváns

3	Információszerzés a fogyatékossgal élők kerületi számáról, helyzetéről problémáiról	Információ hiány a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről, információ hiány az egyházi és civil fenntartású intézményekben nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők számáról.	Feltérképezni a kerületben élő fogyatékkal élők számát, szociális, egészségügyi és foglalkoztatási helyzetét. Partneri viszony kialakítása a helyi fogyatékkal élők ellátását biztosító egyházi és civil intézményekkel.	Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Szociális Szolgáltatást Ervezési Konceptiójának felülvizsgálat a 2021. év	Nem releváns	Háziorvosok adatgyűjtése, egyházi és civil fenntartású intézmények megkeresése, adatok feldolgozása.	Budapest II. kerületi Polgármesteri Hivatal Intézményirányítási Osztály.	2025. december 31.	Beérkezett adatok mennyisége, abból levonható következtetések.	Humán erőforrás	Humán erőforrás biztosítása val fenntartható.	Nem releváns
4	Akadálymentesítés	Vannak kerületi intézmények, ahol még nem valósult meg a teljes akadálymentesítés.	Közszolgáltatásokhoz, kulturális programokhoz való hozzáférés.	Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Szociális Szolgáltatást Ervezési Konceptiójának felülvizsgálat a 2021. év Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Gazdasági Program	1187/2020. (IV. 28.) Korm. határozat az Országos Fogyatékos Program végrehajtásának 2022. évig tartó Intézkedési Tervéről	Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, információs és kommunikációs akadályok megszüntetése, lakókörnyezet akadálymentesítését szolgáló program.	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Beruházási Igazgatóság	2027. december 31.	Akadálymentesített intézmények száma, programok száma, résztvevők száma.	Önkormányzati költségvetés, pályázati források	Költségvetési, pályázati forrás biztosítása val folyamatosan fenntartható.	Nem releváns

				2020-2024 Budapest Főváros II. Kerület Integrált Településfejlesztési Stratégia								
5	Akadálymentes közlekedésről információ szolgáltatása	A fogyatékkal élők információhiánya az akadálymentes útvonalokról.	A kerület akadálymentes digitális térképének elkészítése. Naprakész információk megléte a járdák, átkelők, fontos helyek akadálymentes átjárhatóságáról (pl. útfelület simasága, kereszteződések padkáinak magassága, stb.).	Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciójának felülvizsgálata 2021. év Budapest Főváros II. Kerület Integrált Településfejlesztési Stratégia	1187/2020. (IV. 28.) Korm. határozat az Országos Fogyatékosügyi Program végrehajtásának 2022. évig tartó Intézkedési Tervéről	Kapcsolatfelvétel a Route4U platform üzemeltető cégével. Árajánlat kérés a teljes kerület akadálymentességének felmérésére. A digitális járdatérkép elkészítése a cég által. A fogyatékkal élők tájékoztatása az applikációról.	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Beruházási Igazgatóság	2025. december 31.	A kerület akadálymentes digitális térképe.	Önkormányzati költségvetés, pályázati források	A fenntarthatósága folyamatos az üzemeltető cég frissítése karbantartása folytán.	Nem releváns

6	A fogyatékkal élők foglalkoztatásának elősegítése	A fogyatékkal élők, megváltozott munkaképességű személyek elhelyezkedése a munkaerőpiacon nehéz.	A fogyatékkal élők foglalkoztatási lehetőségeinek elősegítése.	Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciójának felülvizsgálata 2021. év,	1187/2020. (IV. 28.) Korm. határozat az Országos Fogyatékos Ségügyi Program végrehajtásának 2022. évig tartó Intézkedési Tervéről	A fogyatékkal élők foglalkoztatási esélyeinek növelése, képzések, programok szervezése, foglalkoztatásuk lehetőség szerint az önkormányzat intézményeiben, cégeinél, a Polgármesteri Hivatalban.	Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal Humánpolitikai Osztály, II. kerületi Városfejlesztő Zrt.	2027. december 31.	Fogyatékkal élőket foglalkoztató intézmények száma, foglalkoztatók száma, programok, képzések száma	humán erőforrások, szakemberek; pénzügyi, technikai feltételek biztosítása	Folyamatossá szervezésével, humán erőforrás biztosításával és megfelelő képzésével, pénzügyi forrás biztosításával fenntartható	Nem releváns
---	---	--	--	---	---	--	---	--------------------	---	--	---	--------------

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

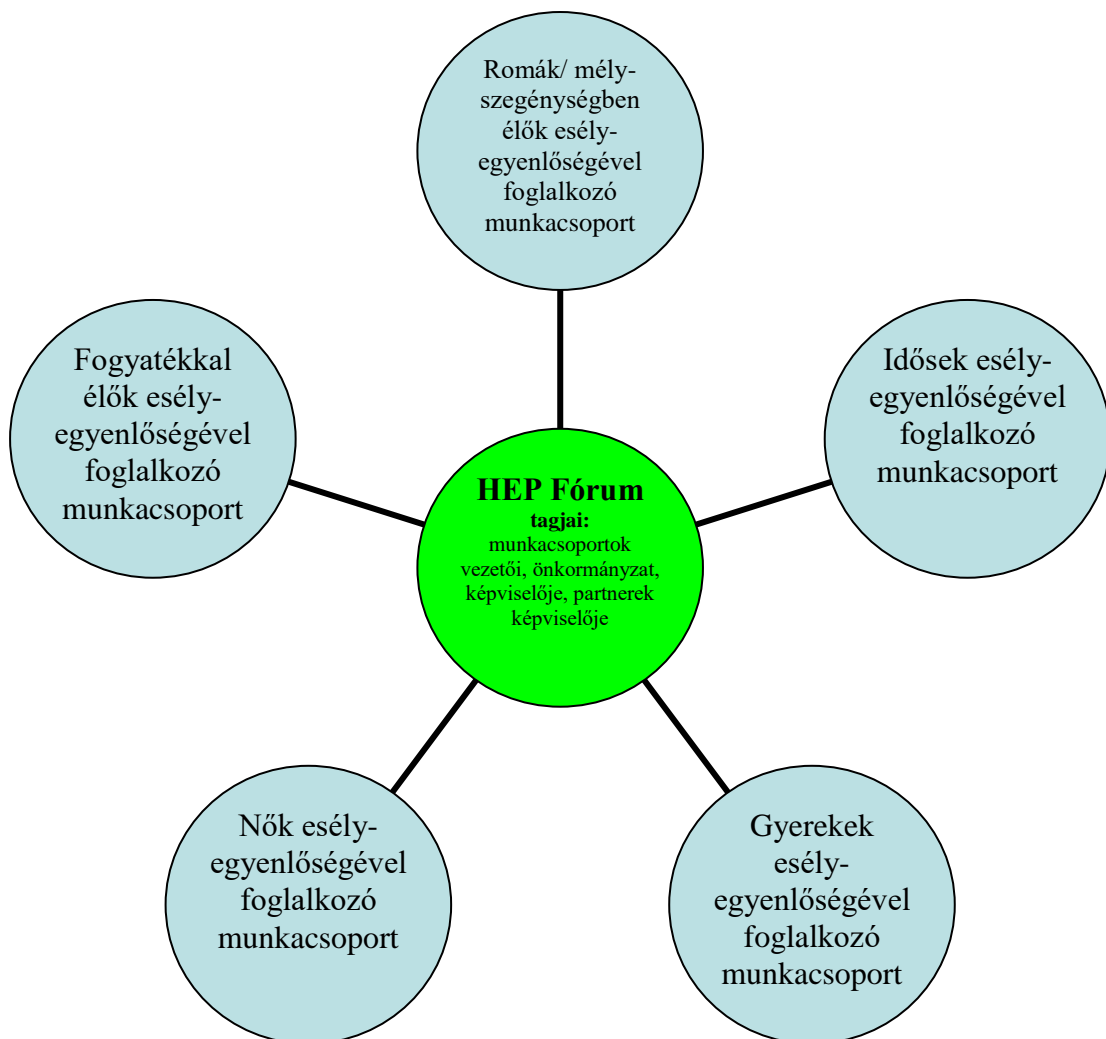
A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása

- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása.

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

Kerületünkben romák/mélyszegénységben élők célcsoportjával foglalkozó munkacsoport helyett hajléktalanok, pszichiátriai és szenvedélybetegek esélyegyenlőségével foglalkozó munkacsoport létrehozását tartjuk indokoltnak.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről emlékeztető feljegyzés készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- az önkormányzat jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az Önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az Önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az Önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az Önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az Önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni.

A település vezetése, az Önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a

befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.

- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően a Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 416/2023.(X.26.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

2023. október 30.

Örsi Gergely
polgármester

**Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat
Képviselő-testülete**

KIVONAT

Készült a II. Kerületi Önkormányzat Képviselő-testülete 2023. október 26-án 10.00 órai kezdettel (Bp. II. Mechwart liget 1. földszint, Házasságkötő terem) megtartott **rendes** ülésének jegyzőkönyvéből.

Napirend 6./ pontja

Javaslat a Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának elfogadására
(írásbeli)

Előterjesztő: Kovács Márton
Alpolgármester

Előadó: Kohlruszné Mojzes Erzsébet
Esélyegyenlőségi referens

**Budapest Főváros II. ker. Önkormányzat
416/2023.(X.26.) képviselő-testületi határozata**

A Képviselő-testület úgy dönt, hogy a jelenleg hatályos Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programját lezárja, és ezzel egyidejűleg **elfogadja a** határozat mellékletét képező **Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programját.**

Felelős: Polgármester
Határidő: azonnal

(17 képviselő van jelen, 16 igen, 0 nem, 1 tartózkodás)

Kmf.

Örsi Gergely sk.
Polgármester

dr. Szalai Tibor sk.
jegyző

Nagy Eszter sk.
jkv. hitelesítő

Ernyey László sk.
jkv. hitelesítő

**A kivonat hiteles:
Budapest, 2023. október 26.**

dr. Szalai Tibor
jegyző

Örsi G